

ŽELEZAR

JESENICE, dne 17. novembra 1983

ŠTEVILKA 43 • LETO XXXII

PREDLOG IZHODIŠČ ZA PRIPRAVO LETNEGA PLANA SOZD SŽ ZA LETO 1984

Namen vsakoletnih izhodišč za pripravo letnih planov je dvojen. Prvič želimo z njimi opredeliti ključne cilje našega poslovanja v prihodnjem letu in obenem postaviti temelje politike in ukrepov za uresničitev ciljev. Drugič želimo z izhodišči poenotiti elemente pri sestavi plana, ki bo s tem postal bolj primerljiv za vse članice SOZD.

Predvideni pogoji gospodarjenja v 1984 se lahko opremo predvsem na prihodnjem letu bodo nedvomno izredno težavni, čeprav so še razmeroma nejasno opredeljeni. V pripravo predloga izhodišč za pripravo plana

1984 se lahko opremo predvsem na zvezno in republiško resolucijo o ekonomski politiki v prihodnjem letu in na načrt uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske sta-

bilizacije v SR Sloveniji. Vsi ti dokumenti usmerjajo vso pozornost v povečevanje izvoza, obnovitev proizvodnje na že doseženi ravni ali celo manjše povečevanje, v zaostajanje vseh vrst potrošnje, zlasti splošne, skupne, pa tudi individualne, medtem, ko naj bi se akumulacijska sposobnost okrepila, preprečilo pa nadaljnje upadanje investicij kot tudi večanje socialne ogroženosti ljudi.

Upoštevaje usmeritve navedenih dokumentov smo pripravili naša izhodišča za pripravo letnega plana 1984.

CELOTNI PRIHODEK

1. Proizvodnja

Proizvodnja izdelkov, s tem pa tudi celotni prihodek, je v veliki meri odvisna od zadovoljive nabave surovin, materialov, energije; od stanja (Nadaljevanje na 6. strani)

ČE NE BI IMELI PRIDNIH IN ODGOVORNIH DELAVCEV, BI NAM ŠLO ŠE TEŽJE

Kljub številnim težavam, objektivnim in subjektivnim, ki so nas pestile, smo devetmesečno poslovanje v Železarni zaključili solidno, tako v pogledu dosežene skupne proizvodnje, kot prodaje. S tem pa ni rečeno, da ne bi z dobrim delom in prizadevanji vseh, mogli doseči še več, predvsem pa še bolj kvalitetne rezultate. To smo poudarili zato, ker vsi, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih naše železarne, niso prispevali, glede na svoje sposobnosti in znanje vsega, za kar so se obvezali s sklenitvijo delovnega razmerja, oziroma, da so doseženi rezultati predvsem zaslug pridnih in odgovornih delavcev in da smo v Železarni še premalo zaostri- li odgovornost za nedelo.

Po zakonu o združenem delu in naših internih samoupravnih dokumentih smo se delavci s sklenitvijo delovnega razmerja obvezali, da bomo vzajemno in osebno odgovorni za vestno izpolnjevanje delovnih obveznosti v delovnem razmerju, da bomo odgovarjali za nespoštovanje odločitev, sprejetih v TOZD oziroma delovni skupnosti, za kršitve delovnih obveznosti in za druge kršitve delovne discipline, in to disciplinsko in materialno.

Zal se tako v temeljnih organizacijah združenega dela, kot v delovnih skupnostih, kljub temu, da že nekaj časa poudarjamo, da bomo le z odgovornejšim, kvalitetnejšim in produktivnejšim delom ter varčevanjem na vseh področjih ustalili gospodarska in družbena gibanja, dosegli boljše poslovne rezultate in s tem tudi trdnjšo socialno varnost vseh in vsakega posebej, nekateri (v konkretnem okolju bi jih morali imenovati tudi s pravim imenom) obnašajo, kot da se jih sedanj- ne težke gospodarske razmere in pozivi prav nič ne tičejo. Še vedno je nekaj takih, ki hodijo v Železarno le »registrirati« ure, ki brez srma- na na vidnih mestih uro in več pred iztekom delovnega časa zapuščajo tovarno, ki skrajno malomarno upravljajo z družbenimi sredstvi, ki jim je vzajemna in osebna odgovornost deveta briga, ki...

Glede na to, da imamo v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih ogromno večino delavcev, ki pošteno, zavzeto, dobro in učinkovito delajo, bi morali še močno prisotno posploševanje, tako pri besednih ocenah, kot pri materialnih stimulacijah, zamenjati s konkretnim selekcijoniranjem tistih, ki delajo in tistih, ki ne delajo, ali slabo delajo. To velja tudi za poslovodne in strokovne delavce, ki jim zaradi napak, nemoralnega in neodgovornega vedenja posameznika ali posameznikov, kaj radi posplošeno naprtimo vso krivdo za slabosti ali slabe rezultate.

Pri vsem tem si ne bi smeli zapirati oči pred resnico, da k takemu posploševanju nemalo prispevamo tudi sami s stalno spreminjajočimi in prilagajajočimi sistemi stimuliranja nadporečnih rezultatov in letnih poračunavanj osebnih dohodkov trenutnim razmeram in razpoloženju. Na kakšno osnovo smo, na primer, naslonili stimulacijo za izvoz, če ne dosegamo niti lanskega, niti letošnjih planskih ciljev? Za vsak poračun veljajo druga merila, stimulacije za nadporečne rezultate so grajene na matematičnih izračunih, ki večkrat ne upoštevajo dejanske vloženega dela, vsekakor pa premalo kvalitetne kazalce — doseženo kvaliteto, gospodarjenje z družbenimi sredstvi, rezultate varčevanja in podobno. Hočemo reči, pri vseh teh sistemih nimamo zacementiranih ciljev, za katere bi delavci morali vedeti, da le njihovo doseganje upravičuje stimulacijo ali tak ali drugačen delež pri poračunu.

V teh (ne)stimulativnih sistemih je delavec »stimuliran« izključno ali skoraj izključno le za svojo formalno prisotnost v temeljni organizaciji ali delovni skupnosti, ne pa za svoj prispevek, »ki ga je dal s svojim živim delom in upravljanjem in gospodarjenjem z družbenimi sredstvi kot svojim in družbenim minulim delom k povečanju dohodka temeljne organizacije, v skladu z načelom delitve po delu in v so- razmerju z rastjo produktivnosti svojega dela in dela delavcev v drugih temeljnih organizacijah, s katerimi je združil delo in sredstva, ter celotnega združenega dela«. Kako naj potem ob sedanjih prilagajanjih in nesamoupravno opredeljenih merilih zaostriamo odgovornost za delo in nedelo?

Pri razporejanju čistega dohodka za osebne dohodke, vključno s poračuni, s katerimi poskušamo ublažiti upadanje realnega osebnega standarda in »vzdrževati dobro vzdušje« med delavci, pa zanemarjamo izločanje sredstev za zboljšanje in razširjanje materialne osnove. Glede na to, da je amortizacija prvenstveno namenjena za gradnjo je- klarne 2 in glede na to, da so mnoge delovne naprave dotrajane in zastarele, se nam lahko zgodi, če bomo »delili« tako naprej, da ko bomo imeli jeklaro narejeno, ne bomo sposobni v novi jeklarni izdelanega jekla kvalitetno predelati.

Vsa ta razmišljanja zadevajo vprašanje stimulativnega nagrajevanja po delu in rezultatih dela, ki je eden bistvenih elementov za učinkovitejšo gospodarjenje, za resnično uveljavljanje socialističnega samoupravljanja in za preseganje mezne miselnosti. Na tem bi morali v Železarni intenzivno, odgovorno in pogumno delati, kajti potrebne so korenite spremembe, tudi v miselnosti nekaterih, sicer se nam lahko zgodi, da se bodo tudi pridni in odgovorni delavci počasi »naveličali« delati za druge.

PRODAJNI REZULTATI V OKTOBRU

S prodajo in storitvami prevaljanja v višini 32.201 tone smo v oktobru izpolnili operativni načrt prodaje 95 %, nekoliko višji družbeni načrt prodaje pa smo izpolnili 89 %. Vzrok za nekoliko nižji odstotek doseganja načrtovane prodaje je v pomanjkanju koka, kar je povzročilo ustavitev enega plavža v mesecu oktobru. (Nadaljevanje na 6. strani)

Naš kovinar, svobodni glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajst- dnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvez- do. Glavni in odgovorni urednik Boža Vardi — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju št. 421/1-72.

Viktor Dovžan, delovodja kovačnice, ki je na zveznem tekmovanju kovinar-jev Jugoslavije v Skopju dosegel v svoji panogi odlično tretje mesto, na seji DS TOZD Strojne delavnice prejema priznanje svojih sodelavcev.

DRUŽBENE OBVEZNOSTI V DEVETIH MESECIH 1983

Družbene obveznosti železarne Jesenice so v devetih mesecih letošnje- ga leta bile 1.130,9 milijona dinarjev, to je 41 % oziroma 326,3 milijona več kot v enakem lanskem obdobju. Prispevki iz osebnega dohodka so bili 401,2 milijona dinarjev, 449,9 milijona dinarjev je bilo obveznosti, ki jih pokrivamo z dohodkom, 279,8 milijona dinarjev družbenih obveznosti pa smo financirali iz akumulacije oziroma lastnih sredstev.

PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA

Prispevki iz osebnega dohodka so se glede na enako obdobje 1982. leta povečali za 37 % oziroma za 108,6 mi- lijona dinarjev. Prispevne stopnje so se povečale pri prispevku republiške skupnosti pokojninskega in invalid- skega zavarovanja (za 1,3 %), občins- kem davku iz osebnega dohodka (za 0,9 %), republiškem davku iz

osebnega dohodka (za 0,7 %), pri- spevku republiške skupnosti otro- škega varstva ter občinske skupno- sti otroškega varstva (po domicilu).

Prispevne stopnje, ki so ostale nespremenjene, so pri republiškem davku iz osebnega dohodka za do- polnilno delo, dodatnem prispevku solidarnosti za Črno goro (po delov- nem mestu) ter davku na pogodbeno delo.

Nižje kot v enakem lanskem ob- dobj pa so prispevne stopnje občins- ke skupnosti otroškega varstva (po delovnem mestu), skupnosti zdrav- stvenega varstva, temeljne izobraže- valne skupnosti v občini, kulturne skupnosti (občinske in republiške), občinske telesnokulturne skupnosti in občinske skupnosti socialnega varstva.

PRISPEVKI IZ DOHODKA OZIROMA ČISTEGA DOHODKA

Prispevki za splošne družbene po- trebe (točka 1) so glede na enako ob- dobj v letu 1982 večji kar za 81 % in predstavljajo 203,5 milijona dinar-jev. Povečanje je nastalo predvsem zaradi višjih osnov za obračun teh obveznosti (dohodek, bruto OD, po- slovni sklad) ter upoštevanja novega prispevka za pospeševanje konverti- bilnega deviznega priliva od izvoza blaga.

Prispevek solidarnosti iz dohodka je večji za 147 % oziroma 1,5 milijona dinarjev. Prispevek obračunavamo po prispevni stopnji 0,2 % od osnove za davek iz dohodka temeljnih orga- nizacij brez davčnih olajšav. Posoji- (Nadaljevanje na 7. strani)

POSLOVANJE SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE V DEVETIH MESECIH

Vsi pomembnejši ekonomski podatki doseženi v SOZD Slovenske žele- zarne so prikazani v posebnih razpredelnih oziroma grafikoni, ki jih ni objavljamo. V besednem delu, ki ga objavljamo, pa so komentarji po- membnejših pojavov.

Za naše letošnje poslovanje, ki ga je seveda treba ocenjevati tudi glede na splošna gospodarska gibanja bi smeli reči predvsem naslednje:

Splošna gospodarska gibanja: Pri- teh je predvsem v zadnjih treh me- secih opaziti nekatere spremembe. Industrijska proizvodnja je, na pri- mer, začela oživljati. V Sloveniji je bila v letošnjem letu (9 mesecev) za 3,2 % večja kot lani, kar lahko šteje- mo za uspeh. Predvsem pa je po- membno, da se je proizvodnja začela oživljati tudi v ostalih republikah, kjer so bila gibanja v prvem polletju še izrazito neugodna. Precej slabše

pa gre na nekaterih drugih področ- jih. Še predvsem velja to za cene. Septembra so bili, na primer, ži- vljenjski stroški kar za 44,7 % v po- prečju višji kot lani v takem času, cene industrijskih izdelkov pa so v tem času porastle celo na 52 %. V po- letnih mesecih se je trend rasti cen strmo dvignil, tako da imamo v tem času opravka z inflacijo, ki ustreza letni stopnji okoli 60 %. Še naprej je tudi veliko težav z devizno likvid- nostjo, čeprav so te v precejšnji meri omiljene na račun dodatnih kredi- tov, ki se jih najema v tujini. Izrazito (Nadaljevanje na 8. strani)

V ČETRTEK, 24. NOVEMBRA, SEJE VSEH TREH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

Predsedniki zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in druž- benopolitičnega zbora Skupščine občine Jesenice sklicujejo v četrtek, 24. novembra, ob 16. uri ločene seje vseh treh zborov. Gradivo delegatom, po- leg njih pa delegatom vseh samoupravnih interesnih skupnosti, individual- nim poslovnim organom in predsednikom svetov krajevnih skupnosti, je tokrat posredovano v »novi obleki«, v Delegatu — glasilu Skupščine občine Jesenice, tiskanem na polovičnem formatu Železarja v 4.300 izvodih na 48 straneh (24 strani Železarja). Delegatom vseh treh zborov posredujejo v razpravo in potrjevanje:

Osnutek resolucije o politiki izva- janja družbenega plana razvoja ob- čine Jesenice za obdobje 1981—1985 v letu 1984. Osnutek resolucije, po- leg ciljev družbenoekonomskega razvoja občine Jesenice v letu 1984, opredeljuje materialne okvire razvo- ja občine v prihodnjem letu, naloge za realizacijo osnovnih razvojnih ci- ljev, razvoj posameznih področij in razvoj družbenih dejavnosti v obči- ni.

Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu ob- čine Jesenice za leto 1983. Letošnji proračun občine obsega dohodek v

znesku 154.775.000 din in v enakem znesku tudi razporeditev dohodkov. Glede na to, da dovoljen obseg pro- računa znaša 131.369.000 din, se mo- ra odlok spremeniti tako, da se 23.406.000 din dohodka realiziranega nad dovoljenim obsegom izloči na posebno partijo žiro računa proraču- na, od katerih se 13.000.000 din uporabi za financiranje programa blagovnih rezerv občine in za in- terвенije v porabi hrane ter vla- ganj v kmetijstvo, razlika v višini 10.406.000 pa odstopi skladu SR Slo- venije za intervencije v kmetijstvu (Nadaljevanje na 4. strani)

KLJUB POMANJKANJU GRODLJA JEKLARJI DOBRO DELAJO

Zaradi ustavitve enega od obeh plavžev je zmanjšana količina izdelanega grodlja, kar bo posredno vplivalo tudi na zmanjšanje skupne proiz- vodnje Železarne. Po podatkih statistične službe sektorja za ekonomiko in organizacijo je bila za prvo polovico novem- bra, to je do vključno 14. no- vembra, skupna proizvodnja dosežena 52.541 ton. To je 90,4 % družbenega plana in 97,4 % nekoliko nižjega opera- tivnega programa v odnosu na to obdobje.

V TOZD Plavž so z eno peč- jo izdelali 4.811 ton grodlja, kar je le 69,7 % z družbenim planom načrtovane proizvo- dne za obe peči. Zaradi dobre- ga dela plavžarjev pa to pred- stavlja 103,2 % trenutnim raz- meram prilagojenega opera- tivnega programa za 14 dni.

V TOZD Jeklarna so vili 18.014 ton jekla in kljub po- manjkanju grodlja dosegajo družbeni plan za 14 dni 95,4 % in kar 104,7 % operativnega plana.

Pri prodaji gotovih izdelkov in storitev smo s 14.053,5 to- nami dosegli 81,2 % družbenega plana in 84,1 % operativnega programa. Višjo prodajo prič- akujemo v drugi polovici me- seca ali točneje v zadnjem tednu, ko je odprema pospeše- na zaradi motivacije dosega- nja plana.

VSAK VODILNI DELAVEC BI MORAL SAM OCENJEVATI SVOJE DELO

TOZD Plavž je ena od tistih temeljnih organizacij v naši Železarni, od katerih je v veliki meri odvisen poslovni uspeh cele Železarne, saj je v samem začetku proizvodne verige. Delovne napore, ki jih vlagajo v nenehno povečanje proizvodnje in doseganje boljših poslovnih rezultatov, pa ovirajo okvare, do katerih prihaja zaradi iztrošenosti naprav, pa tudi zaradi pomanjkanja surovin, v zadnjem času predvsem koksa.

Da bi dobili čimbolj celovito podoben stanja v TOZD Plavž, smo za kratek razgovor zaprosili vodja TOZD Lada Šketa. Takole je povedal:

»Od planiranih 180.000 ton grodlja bi letos prav gotovo dosegli 176.000 ton, kar bi bila doslej najvišja letna proizvodnja. Ravno tako bi dosegli doslej najnižjo specifično porabo koksa. Na razpolago smo imeli zadostne količine domačih in tujih surovin, le pri koksu se je zataknilo. V energetski bilanci je bilo predvideno 113.000 ton koksa, naše potrebe pa so 150.000 ton. Tako je prišlo do pomanjkanja koksa, zaradi česar smo 20. oktobra morali prenehati z delom na plavžu št. 2. Glede na to, da sedaj obratuje samo en plavž, je na razpolago več surovin, kar nam omogoča izbor kvalitetnejšega vložka, s katerim lahko izdelamo zadostne količine grodlja za potrebe SM jeklarne. V sedanjih pogojih dnevno izdelamo okoli 350 ton surovega železa s specifično porabo koksa 555 do 610 kg/tono. K tako dobrim rezultatom dela prispevajo vsi, od razkladalcev rude do priprave ostružkov. Nedvomno pa k temu prispeva tudi dobro izveden remont in delna rekonstrukcija peči v lanskem letu.

Kljub temu, da plavža normalno obratujeta neprekinjeno, nimamo kakšnih izjemnih težav niti glede tehnološke niti glede delovne discipline. Nastajajo sicer občasne težave, ki pa jih rešujemo v sodelovanju z vzdrževanjem, ko gre za razne okvare ali pa ob pomoči poslovnega odbora Železarne, ko gre za pomanjkanje surovin.

Tehnološki postopek pridobivanja surovega železa je odvisen od več dejavnikov, vendar sta najbolj pomembna kvaliteta rude in koksa. V TOZD Plavž nenehno povečujemo zmogljivosti v aglomeraciji in plavžih. Posebno pozornost pa bomo v bodoče morali posvečati zmanjšanju specifične porabe koksa, ker ima največji vpliv na ceno surovega železa. To bomo dosegli predvsem z boljšim vložkom in kar največjo tehnološko disciplino. S tem mislimo na pravočasno ukrepanje v vseh situacijah, na natančno tehtanje pri vsipu, na pravilno jemanje vzorcev in natančno opravljanje analiz.

Letos smo izredno zadovoljni s sodelovanjem s TOZD Jeklarna, ki je močno povečala odzvem grodlja, s čimer nam lajša sicer težavno delo na livnem polju.

V naslednjem letu planiramo remont plavža št. 2, ki obratuje že od 1942. leta. Potrebno bo zamenjati določene elemente na peči, ta čas pa bomo izkoristili tudi za določene konstrukcijske spremembe. Glede

na razvoj Železarne plavži nimajo izrazite bodočnosti, kljub temu pa moramo (kar naj bi veljalo tudi za ostale obrate v Železarni) delati tako, da ne bomo proizvajali izgube in da vse agregate vzdržujemo v takem stanju, da z njimi proizvajamo pod varnimi pogoji dela maksimalne količine izdelkov.

V zadnjem času, ko delamo samo z enim plavžem, do skrajnosti izkoriščajo prednost tekočega grodlja v TOZD Jeklarna, kar bomo morali obdržati tudi potem, ko bomo dali v pogon plavž št. 2.

In kaj meni o načinu nagrajevanja po delu v njihovi temeljni organizaciji. Po njegovem mnenju rešitev problema nagrajevanja ni v premijah. V temeljnih organizacijah kot sta Plavž in Jeklarna bi moral biti višji osnovni dohodek, še posebej, ker je tukaj delo težko in nevarno, pa tudi zato, ker je kontinuirano (sistem 4+1). Premija naj ne bi presegala 3.000 din, kolikor je, denimo, povprečna mesečna stanarina, ne pa, da je višina premije 7.000 ali celo 10.000 din, in to na škodo osnovnega osebnega dohodka.

»V TOZD Plavž delajo predvsem delavci iz drugih republik. Z njihovim delom smo izredno zadovoljni. Fluktuacija pa je tukaj podobna kot v drugih obratih v Železarni. Včasih je večja, drugič manjša, odvisna pa je od raznih dejavnikov, ki ne izvirajo vedno iz razmer v Železarni, ampak pogosto iz situacije v celotni republiki ali še širše.

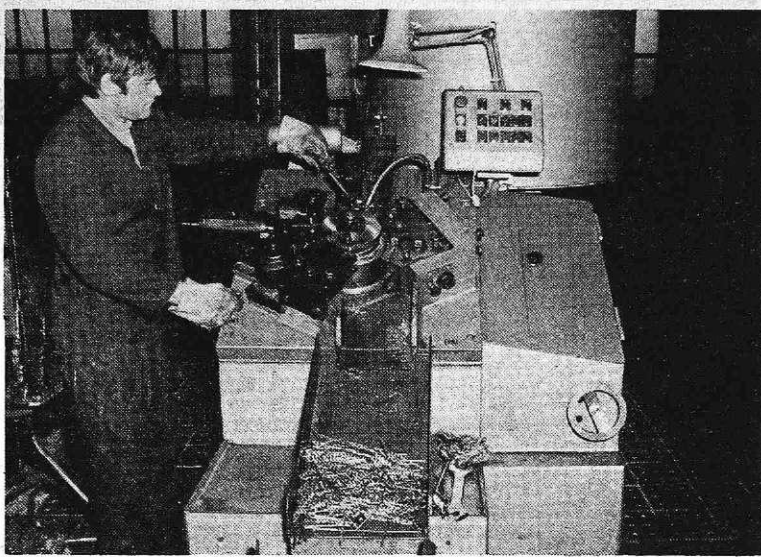
Zlasti dober je pri nas srednji kader — delovodje. Ti imajo veliko izkušenj in visoko stopnjo discipline, kar je pri tako odgovornem in kontinuiranem delu nujno potrebno. Tudi za naprej moramo poskrbeti, da z izboljšanimi in predvsem bolj varnimi pogoji dela pridobimo dovolj sposobnih ljudi za zamenjavo delavcev, ki odhajajo v pokoj. Upoštevati moramo namreč, da imajo nekateri delovodje in topilci benificirano delovno dobo in tako pridejo hitreje do zaslužene pokojnine.

Škoda pa je, da ne moremo več v tolikšni meri izkoristiti možnosti, ki smo jo imeli včasih, da smo dobre in sposobne delavce usmerjali, da so z izobraževanjem ob delu prišli do delovnih mest delovodij.

Veliko napako delamo, ker ne skrbimo za stalno izobraževanje vodij SDS na področju samoupravljanja, ker so stalno v neposrednem stiku z delavci, jih dobro poznajo in ker je njihova dolžnost, da delovnim skupinam tolmačijo vso problematiko, ki se redno ali občasno pojavlja v zvezi z delom in samoupravno aktivnostjo.

Pri tako velikem številu večinoma dobrih delavcev, ki so se ob delu šolali za organizatorje dela, progresimo take, ki bi svoje znanje prenašali v obrate, iz katerih so izšli in tam pomagali pri organiziranju dela. Prepričani smo, da boljša organizacija dela v tehnološkem postopku avtomatsko dviga tudi delovno disciplino in produktivnost.

Na koncu razgovora je navedel še misel, da bi moral vsak vodja TOZD oziroma vsak vodilni delavec osebno podati oceno svojega dela — kaj je naredil v tem času, kaj mu je uspelo izboljšati in česa ni uspel narediti.

Sodelavec pri stroju za izdelavo navojnih žebeljev

POJASNILO IN ODGOVOR SDS ODELKA ZA ORGANIZACIJO DELA IN ODELKA ZA ZAŠČITO INDUSTRIJSKE LASTNINE

V zvezi z vprašanjem uredniškega odbora Železarnja, glede stališč, mnenj in ocen samoupravne delovne skupine za organizacijo dela in oddelka za zaščito industrijske lastnine o samoupravnem informiranju in komuniciranju, ki se nanašajo na Železarnjo, ki je bil objavljen v 40.—41. številki Železarnja, 27. oktobra, se je samoupravna skupina, 4. novembra sestala na izrednem sestanku in ugotovila nekatere pomanjkljivosti v zapisniku s sestanka, 18. oktobra, ki ne dajejo posameznim zaključkom ustrezne vsebine.

Na osnovi prejšnjega zapisnika in beležk vodje sestanka so dopolnili in popravili pomanjkljivosti prejšnjih zaključkov, ki so sedaj nedvoumni, jasni pa tudi zelo konstruktivni.

Na osnovi beležk in obnovitve razprave so ugotovili tudi pomanjkljivosti v odstavku, ki smo ga iz njihovega prejšnjega zapisnika citirali v že omenjeni številki Železarnja, kot žaljivega za uredniški odbor ter glavnega in odgovornega urednika. Njihova stališča so, kot so izvele na prvem sestanku oblikovali takole (citiramo):

1. Da Železarnja potrebujemo in je pomemben del informacijskega sistema v Železarni.

2. Da se strinjamo in podpiramo članke, ki kritično ocenjujejo stanje na področju uresničevanja gospodarskih in družbenih ciljev delovne organizacije, tam, kjer se opazijo slabosti.

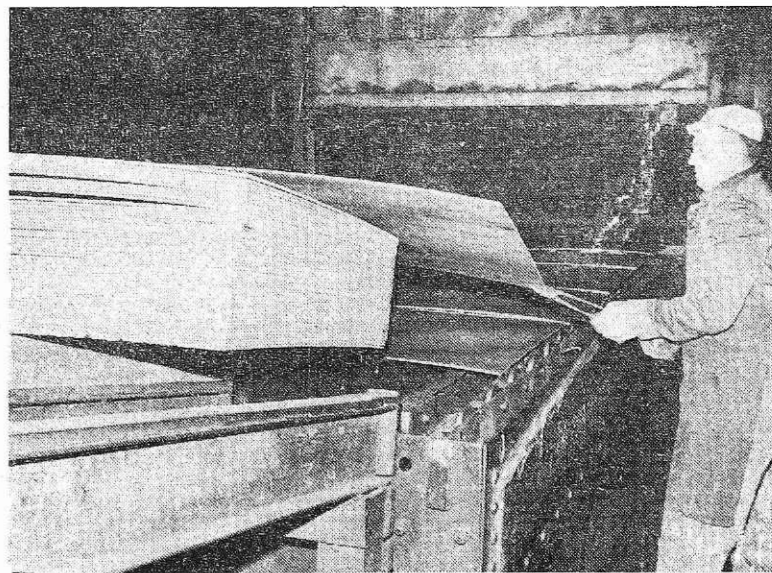
3. Navajali smo, da bomo proti člankom, ki bi bili kritični ali celo proti družbeni usmeritvi.

4. Ocenjujemo, da bi v cilju gospodarske stabilizacije in varčevanja s papirjem lahko iz lista Železarnja izločili nekatere članke.

V zvezi z njihovo opredelitvijo, »da so proti kritičnim člankom«, v tem zapisniku navajajo ob konkretni navedbi nekaterih dobrih kritičnih člankov, tudi nekaj konkretnih primerov, ki so po njihovi oceni kritični. O teh bo uredniški odbor tudi kritično in samokritično spregovoril. Tako konkretno opredeljevanje samoupravne delovne skupine pa edinele omogoča tudi konkreten dialog, kar na osnovi prvotnega, precej posplošenega zapisnika ni bilo mogoče. Uredniški odbor in glavni in odgovorni urednik se bili pri ponovni obravnavi dopolnitev prvotnega zapisnika tudi mnenja, da samo tako konkretna navedba mnenj in stališč lahko vodi k še nadaljnjemu kvalitetnemu izboljšanju vsebine tiskovne Železarnje.

Uredniški odbor z javnim vprašanjem in pojasnilom v 40.—41. številki niti najmanj ni hotel zavreti kritičnosti v razpravah o samoupravnem informiranju in komuniciranju, ki jo je še odločno premalo, temveč je predvsem s tem primerom hotel opozoriti, da ne moremo, niti ne smemo, če hočemo stvari koristiti, stvari obravnavati »na pamet«, brez argumentov in potrebnega poznavanja obravnavanega vprašanja in da ne moremo posplošeno nekaj kritizirati, ne da bi navajali konkretne primere in končno, da moramo tudi pri ustnih in pisnih ocenah, stališčih in mnenjih zahtevati odgovornost, da se izognemo splošnemu diskreditiranju in razvrednotenju, najsi bo da gre za človeka ali članek v Železarnji. To pa je potrdil dopolnjen in razširjen zapisnik samoupravne delovne skupine oddelka za organizacijo dela in oddelka za zaščito industrijske lastnine.

Uredniški odbor

Normalizirna peč na Javorniku (foto I. Kučina)

DEVETA SEJA DELAVSKEGA SVETA SOZD SŽ

Predsednik Anton Janežič sklicuje v petek, 25. novembra v domu železarjev na Teharjih deveto redno sejo delavskega sveta SOZD Slovenske železarnje. Delegatom v razpravo, informacijo in sprejem, poleg potrjevanja zapisnika zadnje seje in poročila o izvrševanju sklepov, predlaga:

— Poslovanje SOZD Slovenske železarnje v devetih mesecih letošnjega leta (gradivo v celoti objavljamo v posebnem sestavku).

— Predlog izhodišč za sestavo letnega plana SOZD Slovenske železarnje za leto 1984 (gradivo v celoti objavljamo v posebnem sestavku).

— Problematika oskrbe in deviznega združevanja.

— Obravnava investicijskih programov (jeklarna 2 — železarna Jesenice, povečanje kapacitet proizvodnje jekla — železarna Štore, nove investicijske vrednosti za vlečno in ravnalno linijo — železarna Štore).

— Informacija o gibanjih osebnih dohodkov v SOZD Slovenske železarnje.

(Nekaj gradiva in povzetkov bomo objavili v naši prihodnji številki.)

KOMUNISTI O IZVOZNI OBVEZNOSTI TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Osnovna organizacija zveze komunistov TOZD Hladna valjarna Bela je na svojem sestanku 27. oktobra poleg ostale problematike obravnavala tudi izvozne obveznosti TOZD Hladna valjarna Bela. Sestanka se je poleg članov zveze komunistov udeležila tudi članica poslovnega odbora Železarnje Jelka Vidali. Na sestanku so dokaj kritično obravnavali izvozno problematiko in sprejeli nekatere ugotovitve in mnenja.

TOZD Hladna valjarna Bela je strateško pomembna za jugoslovansko tržišče, pa tudi zaradi izvoza oziroma deviznega priliva, saj je največji izvoznik po količini in vrednosti v Železarni. Da je to izredno pomembno za Železarno in za občino kot celoto, ni potrebno posebej poudarjati.

Delavci v TOZD so enotni, da je izvoz naša edina alternativa za zagotovitev potrebnih deviz za potrebe Železarnje in so pripravljeni uresničevati izvozne obveznosti.

Ob dopolnjenem načrtu izvoza, ki ga je sprejel delavski svet TOZD, so pričakovali, da bodo imeli zagotovljen vložek. Na žalost pa ugotavljajo, da je bilo do konca oktobra od predvidene skupne količine okrog 11.000 ton, realizirano le 2.558 ton.

Komunisti so na osnovi tega ocenili, da kljub pripravljenosti do konca leta ni nobenih možnosti, da bi izvoz realizirali po količini in po vrednosti.

Vzroki, da izvoz ne bo dosežen, so: — preoptimistično planirana količina nerjavnega jekla,

— nerealiziran dohod vložka nizkoogljčnega jekla,

— težave pri proizvodnji dinamo traku — zaradi pomanjkanja ferolegur.

Ugotovili so, da sprejeti pravilnik za dodatno stimulacijo izvoza nima za TOZD nobene vrednosti.

Poudarili so, da je potrebno, z najvišjega nivoja ukrepati za trajno po-

vezavo med osnovno bazo za pridobivanje deviz in odgovoriti na vprašanje, koliko lahko sploh zahtevamo deviz.

Poleg nizke količine za izvoz, ki ni bila in izgleda, da tudi ne bo pokrita z vložkom, je problematičen tudi odvoz z vagoni.

Po izkušnjah, ki jih imajo že več let, železnica kljub temu, da poudarja potrebo po povečanem prevozu po železnici namesto po cesti, do sedaj še ni presegla mesečno 2.000 ton odpreme z vagoni, katerih nikoli ni bilo dovolj za večjo odpremo po železnici.

Če je izvoz res tako močan imperativ, kot ga želimo vsiliti ob koncu leta, bi morala imeti distribucija jekla v Železarni drugačne kriterije. Ob tem so ugotovili, da se ne držimo v popolnosti sklepa delavskega sveta Železarnje, da ima izvoz prednost pri oskrbovanju z vložkom.

Menili so, da tudi delavski svet Železarnje ni realno ocenil stanja, ko je sprejemal sklepe za povečan izvoz in ni upošteval vseh dejstev. Poudarili so tudi, da celotna akcija za povečanje izvoza, ki jo je delavski svet Železarnje sprejel v začetku septembra, ni bila usklajena z izvoznimi TOZD, kar bi lahko bistveno vplivalo na realno oceno možnosti izvoza.

Komunisti so menili, da je potrebno izvažati tisto, kar je ekonomsko najbolj upravičeno in kar je pri nas najbolj kvalitetno (dinamo) in predlagali, da se pridobijo novi proizvodi za izvoz (Elmag, ogljična jekla).

V TOZD so praktično ostali sami v borbi za kvaliteto materiala, vzdrževanja, za rezervne dele, kar ni pravilno in sprašujejo: kaj so naredile službe, RO, OTK in poslovodni odbor Železarnje za ureditev teh problemov.

Poudarili so, da morajo biti delavci po TOZD enako stimulirani in v enakem kriteriju, kar do sedaj ni bilo (primer: vzdrževanje mora biti s svojo stimulacijo vezano na doseganje plana TOZD Hladna valjarna Bela, ne pa poprečje Železarnje).

V proizvodno-tehnološki verigi jeklarna, blumingštekla, HV Bela prihaja vse prevečkrat do prekinitev procesa v pritoju materiala za izvoz. Posledice tega nosi HV Bela, ki svojega plana izvoza ne more izpolniti, ker ni dobila vložnega materiala, ki je bil namenjen za izvoz. To pa tudi direktno prizadene delavce, kajti če izvoz ni izpolnjen v zadostni količini in vrednostno, odpadejo vse dinarske stimulacije za izvoz, brez neposredne krivde delavcev.

Primer je september, ko je bilo v jeklarni odlito 41 šarž nizkoogljčnega jekla za izvoz, prejeli pa so samo 831 ton TVT, kar ustreza okrog 16 šaržam. Po drugi strani pa precejšen del tega materiala kvalitetno ne ustreza za hladno predelavo za kvaliteto, ki jo zahteva inozemni kupec.

Dejstvo je, da TOZD HV Bela ni izpolnila plana izvoza, kar se poudarja v vseh poročilih, vzroke za izpad oziroma neizpolnjevanje pa hitro pozabimo, v nekaterih poročilih pa jih niti ne omenjamo.

Potrebno bi bilo, da se pretok materiala za izvoz spremlja in usmerja ne samo v jeklarni in HV Bela, temveč je treba posvetiti vsi pozornost

tudi pretoku materiala skozi valjarno blumingštekla.

Komunisti so ocenili, da je najmanj 80% vseh delavcev v TOZD pripravljenih še naprej vložiti vse napore za doseganje izvoznih obveznosti, ker tudi vedo, da je izvoz nujno potreben.

Komunisti v TOZD Hladna valjarna Bela so se obvezali, da bodo spriči z vsemi delavci odpravljali svoje notranje napake, da bi kvalitetno in količinsko predelali čim več jekla.

N. K.

Železarski globus

LR KITAJSKA

Eden izmed kitajskih najbolj spornih projektov železarske industrije, železarna Wuhan, je letos pričela obratovati s polno zmogljivostjo in bo po uradnih podatkih prihranila vladni več kot 600 milijonov dolarjev, ki bi jih porabila za uvoz železarskih izdelkov. Ta železarna je zanimiva tudi zato, ker je zaenkrat največja te vrste (proizvaja vroče in hladno valjano pločevino), ki ima za osnovo tehnologijo uvoženo iz Japonske in Zveze republik Nemčije. Poleg tega je bilo veliko delavcev iz te železarnje na strokovnem šolanju v inozemstvu. Pričeli so jo graditi v letu 1975 in leta 1978 je pričela z delom največja vroča valjarna trakova. Potem so jo z velikimi težavami postopno gradili naprej in danes ima zaposlenih 22.000 delavcev ter proizvaja pločevino (tudi dinamo) za potrebe kitajske avtomobilske, strojne, elektro in kemične industrije.

OCENA GOSPODARSKIH GIBANJ GORENJSKEGA GOSPODARSTVA V DEVETIH MESECIH

Izvršni odbor medobčinske gospodarske zbornice je v torek, 15. novembra, na svoji seji obravnaval oceno gospodarskih gibanj v devetih mesecih na Gorenjskem.

Na Gorenjskem se je industrijska proizvodnja v devetih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani povečala za 2,3 %. Temu je pripomogla rast, ki se je nadaljevala iz avgusta tudi v septembru, ko je bila višja kar za 7,9 %. V osmih mesecih je bila le 1,6 %, v sedmih pa 0,1 %.

Po občinah so bili dosežki naslednji: Kranj 106,1 %, Jesenice 100,4 %, Radovljica 94,8 %, Škofja Loka 102,4 % in Trzin 99,2 %. Medobčinska gospodarska zbornica ocenjuje, da so razmeroma dobri proizvodni rezultati doseženi tudi zaradi večjega uvoza s konvertibilnega in klirinškega področja. Zato se je pokrivanje

uvoza z izvozom poslabšalo na 108,7 %, medtem ko je bilo v osmih mesecih še 111,3 %.

Po panogah je proizvodnja naraščala v predelavi usnja, obutve in galanterije (104,5 %), v črni metalurgiji (103,2 %), proizvodnji električnih strojev (103,2 %) in v živilski proizvodnji (106,9 %), medtem ko je v kovinski predelavi (99,6 %), pri kemičnih izdelkih (94,6 %), predelavi lesnih izdelkov (99,3 %) in tekstilnih izdelkih (97,6 %) nižja kot lani v tem času.

Celotni izvoz še vedno zaostaja za lanskim. Gibanje izvoza je po občinah naslednje:

	konvert. izvoz I-IX	klirinški izvoz I-IX	celotni
Jesenice	78,1	88,9	80,2
Kranj	107,1	77,2	93,2
Radovljica	125,3	63,9	99,2
Škofja Loka	107,3	93,6	101,9
Trzin	73,6	74,1	73,8
Gorenjska	102,6	77,8	92,7

Pri tem pa še niso upoštevane storitve in predelave, ki so na Gorenjskem tudi pomemben del prizadevanja za večji priliv deviz.

	konvertibilno I-IX	klirinško I-IX	celotno
Jesenice	84,9	70,5	78,5
Kranj	109,8	125,4	112,4
Radovljica	70,7	124,2	79,3
Škofja Loka	99,8	80,0	96,0
Trzin	117,9	105,9	114,0
Gorenjska	100,1	93,4	99,0

Na uvoz repromateriala odpade 91,48 %, na opremo le 7,12 % in široko potrošnjo 1,40 %.

	konvertibilno	klirinško	celotno
Jesenice	62,5	65,0	63,5
Kranj	84,6	164,4	99,5
Radovljica	164,8	185,4	170,0
Škofja Loka	119,7	359,7	158,4
Trzin	84,6	146,1	103,5

Podatki kažejo, da se povečuje konvertibilni izvoz, saj je delež celotnega izvoza na konvertibilno tržišče 66,4 % (v osmih mesecih 65,3 %). Zelo nizek pa je uvoz opreme, kar že po-

staja ovira za nadaljnje povečevanje izvoza v naslednjem letu.

Bistveno so se povečali dodelavni posli, kar daje manjši neto devizni učinek. Tudi povezave v reproveri-

gah še ne tečejo dovolj dobro. Ta način povezav, ki je posebno pomemben za železarno, bi moral dati boljše rezultate. Tudi nadaljnja gospodarska usmeritev ima tako orientacijo. Tega se morajo bolj zavedati predelovalci oz. končni izvozniki, sicer bomo še nadalje izvažali manj predelan material. Tudi zaradi premajhnega združevanja deviz so težave s koksom.

Finančni rezultati poslovanja gorenjskega gospodarstva kažejo relativno dobro sliko. Celotni prihodek je narasel za 42 %, dohodek za 41 %, družbeni proizvod za 42 % in delež čistega dohodka za 34 %. Akumulacija je narasla za 51 %. Izgube so se od polletja zmanjšale za 10 %. To sicer daje relativno ugodno sliko, s katero pa ne smemo biti pretirano zadovoljni, saj je ta rezultat dosežen tudi z manj kvalitativnimi faktorji gospodarjenja, kot so povečane cene izdelkov in drugo in ne samo z večjo produktivnostjo dela, zmanjšanjem stroškov, inovacijskimi učinki itd. Prav tako se kažejo tudi težave v likvidnosti, saj je pokrivanje zalog s trajnimi obratnimi sredstvi le 55,6 %. Seveda pa so razlike po občinah, na primer: Jesenice imajo 100 % predvsem zato, ker nimajo večje investicijske dejavnosti, v vseh drugih občinah je slabše, najslabše je v Radovljici, tudi Kranj, Trzin in Škofja Loka so pod 50 % pokritjem.

Predstavniki banke je opozoril na občuten del zapadlih obveznosti, ki izvirajo iz tečajnih razlik, kar prav gotovo bremeni in zmanjšuje rezultat gorenjskega gospodarstva.

Ob nadaljnjih usmeritvah je potrebno upoštevati te analize predvsem zato, ker smo sredi priprav planov in programov za naslednje leto. V splošnih pogojih gospodarjenja je poudarjeno opiranje na lastne sile, kar ne pomeni povsem na lastne sile, mapak tudi na učinkovito povezovanje v Sloveniji in Jugoslaviji v okviru reproverig. Tudi okviri, ki so postavljeni z zvezno resolucijo, bodo v posameznih TOZD različno izvajani.

Bitka za večjo stopjo rasti proizvodnje naj poteka v vsaki TOZD. Izvoz, bistveno večja ekonomičnost, učinkovito povezovanje in inovacijski učinki naj bi ustvarili skupne cilje, ki jih opredeljuje osnutek resolucije za prihodnje leto.

Š. N.

DOGOVOR O SANACIJI GORENJA

SOZD Gorenje je pomemben poslovni partner železarne Jesenice. V letu 1983 smo z Gorenjem sklenili kupoprodajnih pogodb za 11.000 ton naših izdelkov, kar predstavlja skoraj 3 % naše blagovne proizvodnje, po vrednosti pa znese to še znatno več, saj gre za visokokvalitetne materiale, kot je nerjavica pločevina, varilna žica in podobno.

Perspektivno pa je Gorenje, ki je že sedaj po količini in po vrednosti drugi kupec v SRS (tako za laskro), glede na njegov asortiment in dolgoročni razvoj za našo železarno vse pomembnejši poslovni partner. Poslovno zanimiv pa je za nas še zlasti iz drugega zornega kota: kot velik izvoznik na konvertibilno tržišče. Za primerjavo: Gorenje bo, na primer, letos izvozilo na konvertibilno tržišče za 180 milijonov dolarjev blaga, naša železarna pa za 19 milijonov dolarjev. Ker smo glede na poslovno sodelovanje v isti reprodukciji verigi se bo tako z izvozom njihovih končnih izdelkov devizno oplenitili tudi naš material.

Od izvoza Gorenja bomo namreč tudi mi prejeli pomemben del deviznih sredstev, in sicer na osnovi samoupravnega sporazuma o združevanju deviznih sredstev za naše dobave.

Tak sporazum smo imeli sklenjen z Gorenjem že v letu 1982 in letos, pripravljamo pa ga že tudi za leto 1984. Devizne obveznosti iz tega sporazuma za leto 1982 je Gorenje poravnalo z združevanjem deviznih sredstev za intervencijski uvoz 32.000 ton pomaga za koksiranje, za leto pa se dogovarjamo, da bi pokrili svoje obveznosti z uvozom nadalj-

njih 4000 ton premoga za koksiranje ter z združevanjem 69.000 dolarjev, kar predstavlja v bilanci železarne Jesenice pomembno devizno postavko.

Po samoupravnem sporazumu o razvoju črne metalurgije SRS, ki je začel veljati s 1. januarjem 1983, bo Gorenje do vključno leta 1987 združevalo 5 % kvalitativnih sredstev (akumulacije) od naših dobav Gorenju za izgradnjo naše nove jeklarne. Za ta sredstva, za katera je odplačila doba deset let, železarni ne bo treba plačevati obresti, ker jih bo odplačevala na osnovi udeležbe v skupnem dohodku.

Stališče o dodelitvi sanacijskega kredita Gorenju TGO po 5 % obrestni meri je torej tako v skladu z interesi železarne Jesenice, kot tudi s predlogom Skupščine SRS in izvršnega sveta SRS, da naj se Gorenje pri saniranju svoje izgube poveže s svojimi poslovnimi partnerji. Pri tem so kot direktni poslovni partnerji, oziroma dobavitelji Gorenja s strani SOZD SZ prišli v poštev železarna Jesenice, železarna Ravne ter Tovil Ljubljana.

Razdelilnik po katerem naj bi posamezne DO zagotovile 25.000.000 dinarjev kredita Gorenju-TGO je bil narejen na osnovi kriterijev, ki so bili dogovorjeni na ravni SOZD SZ. Pri kriterijih so bile upoštevane dogovorjene dobave posameznih delovnih organizacij SOZD SZ Gorenju-TGO v letošnjem in lanskem letu.

Na osnovi tega kriterija bi za letošnje leto zbrali 60 % sredstev (od

vsote 25.000.000 dinarjev) tako, da bi železarna Jesenice prispevala 11.800.000 dinarjev, železarna Ravne pa 3.200.000 dinarjev. Na osnovi lanskega letnega dobav bi železarna Jesenice prispevala 3.700.000 dinarjev, železarna Ravne 800.000 dinarjev, Tovil pa 500.000 dinarjev. To znese dodatnih 20 % sredstev, preostalih 20 % sredstev pa bi prispevali kot solidarnostno pomoč (seveda prav tako v obliki kredita) iz sklada skupnih rezerv SOZD SZ pri Interni banki.

Razdelilnik po katerem naj bi svoje deleže za navedeno skupno vsoto v železarni (15.500.000 dinarjev) prispevale posamezne proizvodne TOZD v železarni, pa je narejen sorazmerno glede na delež posamezne TOZD v skupnem prihodku železarne.

Pri odločitvi glede dodelitve sanacijskega kredita je torej treba razumeti (kljub nekaterim upravičenim očitkom in pomislekom, ki so se pokazali v javni razpravi: prodaja za devizne dinarje, odgovornost — in ki ne lete le na Gorenje), da ne gre za socialno pomoč delovni organizaciji, ki je zašla v težave in tudi ne le za vzajemnost in solidarnost z delavci Gorenja, temveč za poslovno solidarnost v okviru skupne reprodukcijske verige v okviru katere sta tako Gorenje kot železarna Jesenice pomembna poslovna partnerja.

Seveda pa ta kredit, ki se bo železarni Jesenice vračal, predstavlja le trenutno premostitev težav Gorenja-TGO. Sanacijo bodo morali izvesti predvsem delavci SOZD Gorenje z lastnimi silami in prizadevanostjo. Da so že stopili po tej poti, pa smo bili pred nedavnim obveščeni tako prek dnevnega tiska, kot tudi RTV.

Božidar Lakota

Na podlagi sklepa 5. seje odbora za delovna razmerja TOZD Jeklovlek z dne 5. oktobra 1983

OBJAVLJAMO PROSTA DELA IN NALOGE

2. ključavničar — orodjar, šifra 1769, D-3, 8. kat., 1 oseba

POGOJI: poklicna šola; tri leta delovnih izkušenj.

Prijave na posebnih obrazcih, ki jih dobite pri kadrovikih ali v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja, pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov: kadrovski sektor železarne Jesenice, C. železarjev 8.

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 21. DO 27. NOVEMBRA

21. novembra, Sašo MANDELJČ, vodja TOZD Valjarna bluming-štel, Jesenice, Tomšičeva 88, tel. št. 82-054.
22. novembra, Valentin MARKEŽ, vodja TOZD Vzdrževanje, Jesenice, Cesta talcev 4/a, tel. št. 83-345.
23. novembra, Jakob MEDJA, vodja OTK, Jesenice, Titova 1/a, tel. št. 81-117.
24. novembra, Leon MESARIČ, vodja TOZD Žebljarna, Jesenice, Titova 3, tel. št. 81-216.
25. novembra, Srečo MEŽNAR, vodja TOZD Jeklovlek, Mojstrana, Dobje 107 a.
26. novembra, Vladimir OBLAK, vodja TOZD Strojne delavnice, Jesenice, Titova 1/a, tel. št. 81-727.
27. novembra, Boris PESJAK, vodja FRS, Jesenice, Cesta revolucije 2/a, tel. št. 82-726.

Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. ure do 6. ure zjutraj naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po železarni, svoja za- pažanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpredsedniku poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 21. 11.	BERTI KRAPEŽ	FRANC BERNIK
TOREK — 22. 11.	MARJAN ENDLIHER	JANEZ VEHR
SREDA — 23. 11.	IVAN MEŽIK	VLADO REPE
ČETRTEK — 24. 11.	JOŽE CEJ	MITJA KERSNIK
PETEK — 25. 11.	DUŠAN POLAJNAR	PRIMOŽ ŽVAB
SOBOTA — 26. 11.	MIHA ŠLIBAR	MITJA BENEDIČIČ
NEDELJA — 27. 11.	ANTON KAVČIČ	JANEZ KOVAČ

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 21. do 26. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Janez Zaletež in III. obratna ambulanta — dr. Željmir Cesarec.

POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Marija Može-Kovačič.

DISPANZER ZA BORCE: dr. Marija Može-Kovačič.

V soboto, 26. novembra, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Marija Može-Kovačič.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dentist Viktor Stražišar in III. zobna ambulanta — dr. Bela Gazali.

POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.

Za borce vsak dan od 13.30 do 14.30.

V soboto, 26. novembra, samo dopoldne: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.

TRIJE PRAVILNIKI V RAZPRAVI

Od torka, 22. novembra dalje bodo na centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje po temeljnih organizacijah združene dela in delovnih skupnosti razdeljevali knjižico, v kateri so natisnjeni predlogi: pravilnika o varstvu pri delu, pravilnika o disciplinski in odškodninski odgovornosti in pravilnika o delovnih razmerjih z uvodno razlago. Po programu samoupravnih aktivnosti bo razprava o njih trajala do 15. decembra.

Vse sodelavce prosimo, da ob prejemu knjižice v pravilniku o delovnih razmerjih v členu 117 v prvi alineji popravijo dneve dopusta iz pet (5) na štiri (4), iz štiri (4) na tri (3) in iz tri (3) na dva (2) dni.

Podrobne informacije v zvezi s tem bodo objavljene v programu samoupravnih aktivnosti za mesec december.

ODSOTNOST V MESECU OKTOBRU

	% bolov.	% dopust	% ostala	% SKUPAJ
PLAVŽ	9.45	11.60	1.76	22.81
JEKLAJNA	11.62	7.19	0.77	19.58
LIVARNA	8.87	5.40	1.17	15.44
VALJ.BL.ŠT.	8.19	9.30	1.18	18.67
VALJ.ŽICE	7.25	9.12	0.55	16.92
VALJ.DEB.FL.	6.79	8.97	0.42	16.18
HL.VALJ.BELA	6.60	6.84	2.07	15.51
HL.VALJ.JES.	8.04	7.11	1.26	16.41
ŽIČARNA	10.44	7.39	1.21	19.04
PROFILARNA	4.96	8.14	1.10	14.20
VRATNI PODBOJI	31.31	7.66	1.36	22.33
JEKLOVLEK	7.51	7.27	0.81	15.59
ELEKTRODE	14.67	6.71	0.55	21.93
ŽEBLJARNA	10.55	5.27	1.61	17.43
STROJ.DELAVNICE	8.26	7.80	1.39	17.45
REMONT.DELAVNICE	6.13	8.07	0.62	14.82
VZDRŽEVANJE	8.28	6.63	0.76	15.67
ENERGETIKA	4.12	8.63	0.80	13.55
TRANSPORT	10.01	11.08	0.77	21.86
KO - FI	6.82	9.43	0.55	16.80
K S I	9.30	9.39	1.62	20.31
E T N	5.01	6.88	1.32	13.21
DRUŽ.JREHRANA	12.41	6.28	0.30	18.99
ŽELEZARNA	8.52	8.01	1.01	17.54

ŽELEZAR

ČESTITAMO

V mesecu oktobru je uspešno zaključil srednji vzgojni izobraževalni program kovinsko predelovalne usmeritve sodelavec JOŽE ŠLIBAR iz TOZD Vzdrževanje in si pridobil naziv OBRATNI STROJNI TEHNIK-TEHNOLOG.

Čestitamo k uspehu in njegovi vztrajnosti ter mu želimo veliko delovnih uspehov in osebne zadovoljstva.

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Elektrode

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Elektrode je imel 9. novembra peto redno sejo, ki jo je vodil predsednik Janez Kosmač. Sprejeli so poročilo o izpolnjevanju sklepov zadnje seje z naslednjimi ugotovitvami:

- popravitelj žerjava v novi rezalnici se prične 10. novembra,
- dobavo nekvalitetne EO žice je treba sproti spremljati in obveščati TOZD Žičarna o odstopanjih.

- priloge, ki jih je delavski svet TOZD dal na predlog modela vključevanja izvozne realizacije v sistem delitve OD, so bile upoštevane. V predlogu modela pa ni bilo razvidno, da se delitev te premije predvideva po participaciji kot premija za višjo storilnost. Delavski svet tako delitev odločno odklanja in zahteva, da je izvozna stimulacija za vse zaposlene v TOZD enaka. Zato naj se pripravi do naslednje seje nov predlog in se prizadejim delavcem izplača razlika tudi za september in oktober;
- potrdili so spremembo delegata za krajevno konferenco SZDL Sava-Jesenice, in sicer so namesto Stanka Sedlarja imenovali Jožico Smrke;
- za podpis samoupravnega sporazuma o medsebojnih odnosih pri delu na skupnem proizvodu v ladjedelnstvu so pooblastili Miha Stojana, vodja TOZD.

Obpravnavali so devetmesečno poslovno poročilo in ugotovili, da so ga obravnavale vse samoupravne delovne skupine v TOZD in ga sprejele brez pripomb. Delavski svet pa je ob obravnavi poslovnega poročila ugotovil, da je dohodek pri proizvodnji masovnih elektrod zaradi povečanja cen surovinam negativen, zato je nujno, da marketing prek gospodarske zbornice uredi povečanje cen za varilno dodatne materiale do take višine, kot jo imajo ostali proizvajalci elektrod v Jugoslaviji, za kar so dale soglasje poslovna skupnost JUŽICA in ostale republiške gospodarske zbornice.

Delavski svet je ugotovil, da so vse samoupravne delovne skupine obravnavale predlog uravnavanja višine OD in potrdile, da se vrednost obračunskih osnov osebnega dohodka s 1. novembrom 1983 poveča za 5 % in da se izplača poravnava osebnega dohodka v povprečni višini Železarne 5 %, ki je za posamezno temeljno organizacijo odvisna od uspešnosti lastnega poslovanja.

Ugotovili so, da so vse samoupravne delovne skupine obravnavale predlog dogovora za odobritev sanacijskega kredita DO Gorenje in ga niso sprejele zaradi naslednjih razlogov: Delavci niso zadovoljni s poslovanjem Gorenja, saj je njihove izdelke potrebno plačevati v devizah. Če ima Gorenje devizne dolgeve, ne more biti v domačih trgovinah nabava domačih izdelkov v devizah.

Na seji delavskega sveta pa je bilo v razpravi o upravičenosti odklanjanja pokrivanja izgube Gorenja omenjeno še naslednje:

- delavci Gorenja niso krivi za tako visoko izgubo in nas skrbi njihovo materialni položaj v bodoče, če se izguba ne bo sanirala,

- delavci se sprašujemo, zakaj se ni ukrepalo v Gorenju pravočasno, da izguba ne bi bila tako visoka,
- vprašljiva pa je tudi odgovornost bivšega vodstva Gorenja, kajti do sedaj ni še nihče odgovarjal, am-

4. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V sredo, 9. novembra, je bila četrta redna seja delavskega sveta TOZD Hladna valjarna Jesenice, ki jo je sklical in vodil predsednik Franc Makše. Po pregledu sklepov zadnje seje so delegati ugotovili, da so uresničeni vsi, razen tistih, ki so dolgoročnejšega značaja.

V nadaljevanju seje so sprejeli devetmesečno poslovno poročilo, vendar so pri tem ugotovili, da so pogoji za delo zaradi zastarelosti naprav v TOZD vedno slabši in to ogroža izpolnjevanje planskih nalog.

Delegati so ugotovili, da bo v bodoče nemogoče izpolnjevati planske naloge, sprejete s srednjeročnim planom, to je 30.000 ton skupne proizvodnje na leto, zaradi zastarelosti strojev in naprav, v katere nismo vložili nobenih sredstev, zato pa je tudi normalno obratovanje nemogoče. Pooblastili so delegate TOZD v delavskem svetu Železarne, da na prvi seji postavijo delegatsko vprašanje o nadaljnjem delu in naložbah v TOZD Hladna valjarna Jesenice.

SDS in samoupravni organi so zaradi zmanjšanja obratovalnega časa strojev in naprav sprejeli sklep, s

pak ti delavci še vedno zasedajo odgovorna mesta v našem gospodarstvu.

Obravnavali so potrebe za občasno nočno delo žensk v rezalnici v letu 1984 in ugotovili, da je zaradi ozkega grla rezalnice to nujno potrebno, če hočejo zagotoviti zadostne količine razrezane žice za oplačevalnico. Nočnega dela v tem oddelku ni

možno odpraviti brez nabave novih rezalnih strojev. Zato predlagajo, da se pridobi dovoljenje za občasno nočno delo žensk v rezalnici.

Imenovali so inventurno komisijo. Čb koncu seje so delegati obravnavali nemogoče pogoje poslovanja kantine »transport«, ki je najslabša v Železarne. Delavec nima možnosti, da bi sedel in v miru pojedel malico. Predlagali so, da se zagotovi skupna sredstva za sanacijo te kantine. Poleg tega delavci negujejo nad kvaliteto toplih obrokov. Če je kvaliteta obroka dobra, ga zmanjka že ob 10. uri, popoldan ob 18. uri, na popoldanski izmeni pa zmanjka tudi kruha. Nezadovoljni so tudi z vrednostjo bona.

S. M.

TOZD Hladna valjarna Jesenice

6. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo Dušan Prešern je 25. oktobra sklical in vodil šesto sejo. Po pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so v glavnem uresničeni.

Člani odbora so ugotovili, da je bil v septembru operativni plan presežen za 12,93 %, medtem ko je bil družbeni plan dosežen 100,14 %, kar so ocenili kot količinsko sorazmerno dober rezultat, ki je bil pogojen z večjim številom opravljenih proizvodnih ur, dobro preskrbo z vložkom in uporabo nove zvonaste peči za žarjenje HVT. V asortimentu dinamov kvalitete in jekel plan ni bil dosežen zaradi pomanjkanja vložka in zastaja na konti peči. Na račun tega se je dvignila proizvodnja nizkoogljikastih jekel in je končna proizvodnja prav zaradi tega višja.

Glede na okrnjeno proizvodnjo na Siemag valjčnem stroju je plan za november za 260 ton nižji in je tako operativni plan 2.090 ton. Glede na stanje na tržišču je odbor za gospodarstvo sprejel sklep, da poskusi TOZD z nadurnim delom doseči družbeni plan 2.250 ton. V zvezi s tem bo izvedena ustrezna akcija vseh družbenopolitičnih organizacij za doseg družbenega plana. Nadurno delo naj bi potekalo predvsem ob prostih sobotah in nedeljah.

Na seji so ugotovili, da so bili rezultati stabilizacijskega programa v septembru skoraj v celoti pozitivni, le poraba električne energije na globinskih pečeh je zaradi večjih zahtev TOZD Žičarna nekoliko višja. Iz opravičljivih razlogov je izostala proizvodnja dinamov HVT in jekel (pomanjkanje vložka). Razveseljiv je podatek, da je storilnost iz meseca v mesec višja.

Člani odbora so bili seznanjeni z uresničevanjem stabilizacijskega

programa v devetih mesecih letošnjega leta. Vsi kazalci so dokaj ugodni. Tako sta bila presežena plan proizvodnje in izplena, zmanjšana je bila poraba žveplene kisline in električne energije in povišana storilnost.

Pri obravnavi devetmesečnega poslovnega poročila so ugotovili, da so finančni rezultati kljub sorazmerno slabim proizvodnim rezultatom zadovoljivi in je tudi dohodek temu primeren. Ugotovili so, da so bili ti rezultati doseženi v zelo težkih stabilizacijskih pogojih.

V nadaljevanju seje so pregledali pet reklamacij iz septembra in osem iz oktobra. Ugotovili so, da so reklamacije spet v porastu, saj predstavlja reklamirani material 1,81 % od premljene količine.

Člani odbora so obravnavali predlog inštruktorja za delo z učenci in odobrili nagrado za delo učencev do višine 1.000 din. Nagrada bo odobrena na predlog inštruktorja in vodje TOZD, odvisno od prizadevnosti učencev.

Na prošnjo Sankaškega kluba Jesenice mu je odbor odobril 130 kg jeklenih lamel.

Odbor je obravnaval vlogo vodje karistov in sklenil, da se zaradi izjemnega dopolnilnega dela od 26. septembra do 1. oktobra nekaterim vilicarjem podeli denarna nagrada. Odbor je obravnaval tudi pripombo predstavnika lužilnice glede odstotka za premije tehtalcev. Člani odbora so pripombo upoštevali in bili mnenja, da se poenotijo odstotki premij za vse tehtalce, in sicer na 70 %.

ss

TOZD Žičarna

6. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V ponedeljek, 31. oktobra, je bila v TOZD Žičarna šesta redna seja odbora za gospodarstvo, ki jo je sklical in vodil predsednik Tomaž Štefelin. Člani odbora so bili seznanjeni z izvajanjem sklepov zadnje seje ter ugotovili, da so sklepi uresničeni.

V nadaljevanju seje so potrdili operativni plan za november, ki je za 490 ton nižji od družbenega plana in predvideva 4.010 ton vlečene žice. Za prodajo jo je predvideno 2.640 ton, za domačo predelavo pa 1.370 ton. Za izvoz je predvideno 340 ton vlečene žice. Znižanje plana so člani odbora potrdili zato, ker jim manjka 15 žičarjev (poleg velike odsotnosti delavcev). Da bo dosežen znižani

operativni plan, bodo potrebni notranji premiki delavcev, tako da bi bili žičarski stroji čim bolj zasedeni. Poleg tega bo potrebno dodatno delo ob prostih sobotah.

Člani odbora so bili seznanjeni s proizvodnimi rezultati za september. Izdelano je bilo 4502 ton vlečene žice, od tega za prodajo 2750 ton in domačo predelavo 1852 ton. Izplen je bil 96,41 % in storilnost 189,38 kg/uro, povprečni osebni dohodek pa je bil 23.471 din na osebo. Proizvodni stroški so bili znižani za 18.047.699 din.

Na seji so člani odbora obravnavali devetmesečno poslovno poročilo TOZD. Izdelane je bilo 39.128 ton vlečene žice, od tega za prodajo 27.657 ton in domačo predelavo 11.471 ton. Izplen je bil 96,41 %, storilnost je bila 187,83 kg na uro. Za izvoz je bilo izdelane 2.589 ton žice. Povprečni osebni dohodek v devetih mesecih je bil 17.023 din na osebo. Proizvodni stroški so bili znižani za 77.556.059 din.

Člani odbora za gospodarstvo so na predlog vodje proizvodnje potrdili nov način nagrajevanja učencev ŠMD — žičarji I. letnik. Po tem načinu je nagrada na osnovi ocene inštruktorja lahko 50 din za delovni dan.

Odbor je sprejel spremenjene vrednostne obveze za izvoz s tem, da se eventualni popravki mesečno upoštevajo v skladu s pravilnikom za izvozne stimulacije.

Potrdili so tudi, da se delavcem v oddelku Žičarne II. za dodatno delo (razkladanje koluti od 4. maja do 31. oktobra 1983) izplača denarna nagrada v višini 20.869 din, ki si jo delijo po razdelilniku.

ss

SEKTORJU ZA EKONOMIKO IN ORGANIZACIJO DELA, ODDELKU ZA ŠTUDIJ DELA, ČASA IN NAGRAJEVANJE

Samoupravna delovna skupina adjustaže štel Javornik je bila 8. novembra na sestanku seznanjena z odgovorom oddelka za študij dela, časa in nagrajevanja. Delovna skupina meni, da je odgovor nezadovoljiv, da ne ustreza resnici. Vodja OSDČ Oto Kelih v odgovoru navaja, da skupina na Javorniku v avgustu ni dobro delala, kar pa ni res.

V avgustu smo zelo veliko delali. Zakaj pa se ni upoštevalo 350 ton pločevine, ki smo jo morali tudi po trikrat predelovati, da je šla v izvoz? Ali smo krivi delavci, če moramo delati tisto, kar nam potem na koncu meseca nihče ne prizna? Eno je izračunavanje, drugo pa je dejstvo. Koliko uslug naredimo, pa se nam na koncu to ne prizna. Samoupravna delovna skupina meni, da je pravilnik o izračunu premij prirejen v našo škodo in da nismo v enakopravnem položaju glede na ostale oddelke na Beli. Vodji OSDČ Oto Kelihu se opravičujemo glede tega, da se premije izračunavajo in ne DELIJO. Delovna skupina ni toliko solana, kot strokovni delavci na oddelku, zato je napisala tako kot je tožilila, da je dobro. Delovna skupina ni nikoli menila, da vodstvo TOZD ničesar ne prispeva k proizvodnim rezultatom, toda meni, če delavci, ki delajo fizično, kot smo opisali, ne dobijo ničesar, potem se lahko samo vprašamo, kdo premijo bolj zasluži. Delovna skupina zahteva, da se pravilnik popravi, ker ni pravično opredeljen.

Normativ na Javorniku predvideva 73 delavcev, nas pa je 56, pa še od teh jih vsak dan manjka sedem do osem, tehnologija pa so samo delavčeve roke. Sedaj pa izračunajte, v kakšnih pogojih delamo.

Želja delovne skupine je, da nas obiščete na Javorniku, da se iz oči v oči pogovorimo.

Delovna skupina adjustaže štel Javornik

V ČETRTEK, 24. NOVEMBRA...

(Nadaljevanje s 1. strani)

in porabi hrane. Razen tega se doda tudi nov člen, ki določa, da se turistična taksa kot prihodek proračuna občine iz posebne proračunske postavke razporedi v celoti za namene, za katere je bila pobrana. S temi spremembami pa se seveda spremeni tudi pregled dohodkov in razpored dohodkov proračuna občine za letošnje leto, ki je sestavni del oddloka.

Informacija o rezultatih turističnega prometa v občini od januarja do septembra 1983: Glede na to, navaja v uvodu informacije izvršni svet Skupščine občine, da je panoga turizem in gostinstvo opredeljena kot prednostna dejavnost, je delegatom v razpravo predložena obširnejša informacija o tej dejavnosti v občini. Panoga je v devetih mesecih letos ustvarila 98.510.000 din deviznega prihodka, kar je 28 % manj, kot v enakem obdobju lani. V celotnem izvozu občine pa predstavlja delež turizma in gostinstva 5,9 %, lansko leto pa je znašal 7,9 %. Menjava učinkovitih valut in čekov v Ljubljanski banki in menjalnicah je bila za 30,6 % večja kot leto poprej. Gostov je bilo v obravnavanem obdobju v občini 141.393, oziroma 0,4 % več, kot v enakem obdobju lani. Za 3,4 % je bilo manj domačih gostov, za 7,4 % pa se je v primerjavi z devetimi meseci lani povečalo število tujih gostov, vendar pa je bilo 2,1 % manj nočitev, kot leto poprej. Podatki v poročilu kažejo, da se je mejni prehod potnikov v devetih mesecih letos, v primerjavi z lani povečal, kar gre predvsem na račun močno povečanega maloobmejnega prometa, promet vozil pa se je zmanjšal.

Poročilo o delu sveta za preventivno in vzgojno v cestnem prometu ter o stanju prometne varnosti v občini: Zaradi boljše in učinkovitejšega dela pri svetu delujejo komisija za varstvo prometa, komisija za prometno vzgojo in vzgojno varstvenih organizacijah, osnovnih šolah in v usmerjenem izobraževanju ter komisija za predlaganje odlikovanj in odzvem priznanj. Vsa ta področja so tudi zajeta v poročilu, o katerem pa bomo več poročali v naši prihodnji številki.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA IN ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI BOSTA NA LOČENIH SEJAH OBRAVNAVALA SE:

Osnutek oddloka o spremembah in dopolnitvah oddloka o davkih občanov: Osnutek bo po razpravi v obeh

zbiorih predložen pred dokončnim sprejemom še v širšo razpravo.

Predlog oddloka o spremembi oddloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve: Oddlok se nanaša na spremembo tarifne postavke za prodajo novih ter rabljenih motornih vozil (osebni in tovorni avtomobili) ter motornih koles z delovno prostornino motorja nad 125 ccm, ki jih prodajajo občani.

Predlog oddloka o potrditvi zazidalnega načrta hotelskega območja H-13 Kranjska gora: V tem zazidalnem načrtu je predvidena izgradnja več objektov in adaptacija obstoječih, ki bodo namenjeni predvsem gostinstvu in turizmu. Po zaključeni izgradnji bo kraj pridobil 1.130 novih izključno komercialnih ležišč, približno 1.400 novih sedežev in večje število manjših trgovin, lokalov in servisov, vključno z ureditvijo peš poti, zelenih površin in parkirišč.

Predlog oddloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem v občini: S predloženim predpisom se hoče v praksi uveljaviti sprejete usmeritve na področju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov pri zemljiški in urbanistični politiki.

Osnutek oddloka o varstvu pred hrupom v nekaterih zavarovanih naravnih in bivalnih okoljih v občini: Osnutek določa posebne ukrepe za varstvo pred hrupom, sanacijske ukrepe za odpravo in zmanjšanje prepevanega hrupa, način uresničevanja pravic in dolžnosti v zvezi z varstvom pred hrupom in način uresničevanja sanacijskih ukrepov za odpravo ali zmanjševanje prepevanega hrupa, pri čemer so mišljena predvsem posebno zavarovana območja — območje Bolnice Jesenice, območje vseh vzgojnoizobraževalnih in socialno varstvenih ustanov in območja turističnih naselij v občini.

ZBOR ZDRUŽENEGA DELA PA BO OBRAVNAVAL SE:

Predlog valorizacije programov samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1983: Zaradi višje stopnje inflacije od načrtovane, boljših nominalnih rezultatov gospodarstva občine in na podlagi navodil Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje je možno obstoječe programe valorizirati na višino, ki je 19 % višja kot v letu 1982. Po teh kriterijih valorizacija za SIS družbenih dejavnosti predstavlja 41.953.000 din, za SIS materialne proizvodnje pa 3.064.000 din.

TOZD Remontne delavnice

4. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Remontne delavnice Mitja Kersnik je 28. oktobra sklical četrto redno sejo.

Najprej so obravnavali poslovno poročilo Železarne in TOZD Remontne delavnice o delu v devetih mesecih letošnjega leta in predlagali delavskemu svetu, da ga potrdi. Odbor je predlagal, da se proti odgovornim delavcem, ki ne obračunavajo delovnih nalog takoj po zaključku del, disciplinsko ukrepa. Neobračunavanje manjših del namreč zadržuje obračun celotnega velikega remonta, zaradi česar je vrednost nedovršene proizvodnje močno narasla in je tudi eden od vzrokov za slabši poslovni uspeh temeljne organizacije v devetih mesecih. Dodatne informacije odgovorni lahko dobijo na tehnični službi TOZD Remontne delavnice.

Odbor vse delavce temeljne organizacije poziva, da si s skupnimi naporii prizadevajo za še boljše delo na vseh delovnih področjih, s čimer bop

do zagotovili domačo proizvodnjo jekla in omogočili normalno delo tako ostalim temeljnim organizacijam v Železarne kot kovinskopredelovalni industriji.

Na predlog SEO — oddelka za študij dela in časa so sprejeli model stimulacije čistilk ob večjih fizičnih obremenitvah v obratu RTA, hkrati pa so sklenili, da se model upošteva za vse čistilke v temeljni organizaciji z veljavnostjo od 1. oktobra dalje.

V nadaljevanju so predlagali delavskemu svetu, da na naslednji seji imenuje inventurno komisijo za popis obveznosti in terjatev, za popis sumljivih, spornih in neizterljivih terjatev ter inventurno komisijo za popis osnovnih sredstev, investicij v teku in nedovršene proizvodnje.

Skladno z navodilom so štirim delavcem Železarne odobrili korišćenje malih uslug. ZK

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

5. SEJA SVETA ZSMS SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE

V torek, 8. novembra, je bila v prostorih SOZD Slovenske železarnice peta seja sveta ZSMS. Po pregledu izpolnjevanja sklepov prejšnje seje so mladi obravnavali finančno poročilo o srečanju mladit iz jugoslovanskih železarn v Skopju, ki ga je poslal organizator. Dogovorili so se, da morajo predstavniki sveta na sestankih SSO OUCMJ vztrajati na realizaciji prejšnjih sklepov: srečanja so v taki obliki predraga, organizirana naj bodo vsako drugo leto.

Obravnavali so poročilo o delu mladinske delovne brigade »Norbert Weber«, ki ga je podal Srečo Kavčič po informacijah organizatorja na sestanku SSO OUCMJ v Smederevu. Člani sveta so kritizirali obnašanje organizatorja, ki skuša za izrednimi

delovnimi uspehi brigade prikriti svoje napake. Kritizirali so odnos vodstva brigade do članic SSO OUCMJ, ki še ni poslalo pisnega poročila o delu brigade, čeprav so že pretekli štirje meseci od zaključka delovne akcije.

Člani sveta so obravnavali zaključke prve problemske konference komunistov v SOZD Slovenske železarnice. S tem, kako poteka uresničevanje sklepov, jih je seznanil Bojan Bevc.

Nadaljnja razprava je potekala o mestu in vlogi sveta ZSMS v SOZD Slovenske železarnice in o smernicah za nadaljnje delo sveta. Dogovorili so se, da bodo organizirali razgovor — »okroglo mizo« na dve temi: aktivnost ZSMS in uveljavljanje ter ures-

ničevanje načela nagrajevanja po delu.

Predsednik je opozoril na bližajočo se programsko konferenco sveta ZSMS in naloge, ki jih morajo izvesti člani sveta. Dogovorili so se, da bo programsko-volilna konferenca sveta ZSMS 17. decembra.

Sr.

RETROSPEKTIVA DELA MEDOBCINSKEGA SVETA ZSMS ZA GORENJSKO

Prostor dogajanja je bil v Skupščini občine Kranj, čas pa 7. novembra, v petek. Naj preskočim vse ostale formalnosti in z glavno besedo na dan! Po enem letu, odkar je bil kongres ZSMS, smo ugotovili tisto, kar so tudi zapisali na prej omenjenem zboru »slovenske bodočnosti«. Svoje delo smo si zastavili preveč velikopotezno, čeprav smo vedeli, da tega ne bo mogoče uresničiti. ZSMS mora obravnavati in reševati družbene probleme — to naj bo maksima bivanja mladinske organizacije. A kaj, ko pridemo do enostavnega zaključka: mladina je le pasiven dejavnik z imenom »molčeca mladina«.

Pri pregledu dela regijskih nosilcev pri medobčinskem svetu ZSMS za Gorenjsko smo se enkrat ugotovili, da je delo slabo, imamo kup različnih komisij (podvajanje dela), pri konkretnih akcijah center za obveščanje in propagando zataji, treba je skrajšati število regijskih nosilcev in tako dalje v tem slogu.

O mladinskih delovnih akcijah pa tole: na akcije hodi iz leta v leto »slabši« del mladine, klima v brigadah je vprašljiva — skratka nastala je razporeda MDA. Zaenkrat se to na Gorenjskem še ni pokazalo v vsej svoji luči, saj je tovrstno organiziranje v redu.

Pri delu na področju družbene samozastite in SLO nam manjka konkretnih akcij. Zato je tudi potekal regijski posvet o njunem podružljanju. Glede zanimanja Gorenjk za vajoščinu naj povem, da jih je bilo prijavljenih toliko, da so jih morali še odkloniti.

Ta sestanek torej ni prinesel nič novega: stare ugotovitve, stari sklepi. Samo nekaj se je zares zgodilo. Izvolili smo novega predsednika, Rajka Bakovnika in prejšnji predsednik dal razrešnico.

Da ne bo vse skupaj izzvenelo v prazno in da ne bomo naslednji sestanek še enkrat slišali isto: pokažimo, mladina, da ne zmoremo stati samo na robu dogajanja in jih občutiti na lastni koži; pokažimo vsem tistim, ki na nas z ironijo kažejo s prstom, da nič ne znamo: dokažimo jim, da obstajamo tudi mi!

Liljana Kač

MLADINSKA DELOVNA AKCIJA V TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

V soboto, 12. novembra, smo se zgodaj zjutraj pri vratarju na Beli zbrali mladinci osnovne organizacije ZSMS in brigadirji stalne mladinske brigade »Železar«. Pospravljali smo in zbirali staro železo v striper hali.

Akcije se je udeležilo 18 mladink in mladincev, in sicer 13 iz osnovne organizacije ZSMS TOZD Valjarna bluming-štekel in pet iz stalne mladinske brigade »Železar«.

Mladinska delovna akcija je potekala dobro in organizirano. Delo je bilo težko, vendar so mladinke in mladinci kljub temu delali z velikim zanosom. Skupaj je bilo opravljenih 72 učinkovitih ur, zbrali pa smo samo nekaj starega železa, ker ga praktično v hali ni bilo in pospravili halo.

Vso pohvalo zaslužijo nekateri mladinci, ki so se z nočne dneve udeležili delovne akcije.

Akcijo sta uspešno organizirala Darko Celarc in Ibro Mehmedović.

Husein Kljunić

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

EPIDEMIOLOGIJA V VOJNI IN MIRU

Leta 1955 so virus osamili iz klopov, ki so jih zbrali na Notranjskem. V naslednjih letih so bolezen odkrili še na Hrvaškem in v Bosni ter Hercegovini. Ko so odkrili prve bolnike s klopnim meningitisom v Sloveniji, so jih odkrili tudi v sosednji Avstriji, na Madžarskem, na Češkem in v Italiji. To endemično infekcijo so iskali in našli v vsej srednji Evropi, od Romunije preko Madžarske, Češkoslovaške, Vzhodne Nemčije, Poljske do najbolj severnih območij Finske in Švedske. Podobno bolezen poznajo tudi v Sovjetski zvezi, kjer obstajata dve vrsti obolenj — blažja (ta je podobna srednjeevropski) in hujša, pri kateri so pogostne hujše trajne okvare živčevja z večjo stopnjo smrtnosti.

Pri nas te bolezni pred drugo svetovno vojno ni bilo. Potek meningoencefalitisa je namreč tako buren, da ne uide pozornosti zdravnikov. V Ljubljani so prve bolnike opisali leta 1946, v Celjenu leta 1952. Zaradi vojnih dogodkov so se nemara preseljevale razne živali, predvsem mali glodalci, ki naj bi bili zanesli virus v naše kraje.

Bolezen zavzema v Sloveniji dokaj omejeno področje. Zahodna meja tega območja poteka od Jesenic proti jugovzhodu prek Škofje Loke do Cerknice, nato pa proti vzhodu do Kočevja. Od tam gre na sever do Litije, nato do Celja in še naprej proti vzhodu do Rogatca, mimo Maribora na sever v Avstrijo. Na Hrvaškem se ta bolezen pojavlja v severnih predelih v okolici Križevcev, posamezne obolele pa so odkrili v okolici Osijeka, Dugega Sela, Jastrebarskega, Virovitice in Vinkovcev.

Bolezen je sezonska, z epidemičnim vrhom v mesecu juliju. Prvi bolniki se pojavijo v aprilu in maju, zadnji v novembru. Pogostejše obolenja so moški kot ženske, razmerje je 2:1.

Srednjeevropski meningoencefalitis je izrazita bolezen podeželja. Epidemioški rezervoar bolezni so prav gotovo živali, najbolj verjetno so to divji glodalci — torej klopi iz rodu IXODES, ki so pri nas precej razširjeni na vsem območju, kjer je bolezen doma.

Klop inficira človeka z ugrizom. Klop vrste Ixodes ricinus je razširjen po vsej Sloveniji. S klopi so najbolj pogosto posejani gozdovi Karavank, gozdovi v dolinah Kamniških planin, v okolici Kočevja in gozdovi v okolici Vrhnike. Klop najdemo navadno na vlažnih krajih v mešanih gozdovih in na njihovih obronkih z gosto plastjo nizkega rastlinstva. V smrekovih gozdovih brez talnega rastlinstva klopov ni.

Klopi segajo približno do 600 metrov nadmorske višine, višje so vse redkejši. Zgornja meja klopov je približno 1600 metrov nadmorske višine.

Klopi se zadržujejo na nizkem grmičevju v višini do 50 cm od tal, včasih tudi nekaj višje, najpogostejše ob robu steze. Tam čakajo, da pride mimo pravišen gostitelj. Ko se grm strese, se klop spusti na svojo žrtev. Po ugrizu potisne bodalce (rostrum) v kožo in ga tam zasidra z nazaj obrnjenimi zobci, ki so zgornji večji kot spodaj. Klopov ugriz ne povzroči posebnih bolečin, zato ga človek pogostokrat ne opazi. Ko se klop zaje v kožo, ga ni več moč zlahka odstraniti. Če prisrčanega klopota odtrgamo, ostane bodalce v koži in povzroči neprijetno gnojenje. Klop popije sorazmerno veliko krvi in se pri tem ustrezno poveča. Odrasel klop pred krvnim obrokom ni večji kot 2–3 mm, po sesanju krvi pa postane tudi do 8 mm širok. Popije stokrat več od svoje prvotne prostornine. Ko se v dveh do treh dneh do siteda napije krvi, odpade in se levi. Klop v vsaki razvojni dobi napade človeka, če se mu ponudi priložnost, samica pa brez krvnega obroka ne leže jajčec.

Srednjeevropski meningoencefalitis so raziskovali na miših. Pri inficiranih miših s virusom klopne meningitisa, ima bolezen dve obliki. Prvo imenujemo meningoovaskularno — pri tej je značilno vnetje z izstopanjem tekočine iz žilja ter celični infiltrat ob žilah in na možganskih opnih. Drugo obliko imenujemo cefalotoksično, pri tej najdemo v možganskem tkivu poskusne živali predvsem drobna žarišča uničenega tkiva, vnetje pa je manj izraženo.

ČRNE KOZE — VARIOLA VERA

Inkubacija pri črnih kozah traja 8–17 dni. Izbruh bolezni je hiter, spremljan s povišano temperaturo, slabostjo, glavobolom in močnimi bolečinami v trebuhu. Obolenje se prenaša s kapljično infekcijo. Vhodna vrata so gornje dihalne poti. V Jugoslaviji je bilo zadnje obolenje registrirano v letu 1972.

Ko je Svetovna zdravstvena organizacija pričela pred nekaj več kot desetimi leti izvajati načrt za izkoreninjenje črnih koz, je bila bolezen endemična v tridesetih državah. Iz mnogih držav pa so poročali, da so k njim zanesli od časa do časa virus bolniki v inkubaciji. Danes so vse celine očisti črnih koz in zdi se, da je bil novembra 1977 zadnji bolnik v Somaliji.

Ta izjemni uspeh, ki mu v človeški zgodovini ni enakega, je bil dosežen, ker so številni narodi v boju proti črnim kozam okrepili javno zdravstvo, kot še nikoli poprej. Izpopolnili so metodo imunizacije, razširili kontrolo nad nalezljivimi boleznimi ter spremenili način boja proti črnim kozam.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON

RAČUNALNIŠKO VODENJE OBRATOVANJA PLAVŽA

V avgustu leta 1980 so v finski železarni Ovako v mestu Koverhar opremili plavž z dnevno zmogljivostjo okoli 1500 ton grodlja z računalniškim sistemom, ki omogoča nadzorovanje in vodenje obratovanja.

Cilj tega ukrepa je bil nadzorovati proizvodni postopek in doseči optimalno obratovanje plavža ter obratovalnih rezultatov. Z največjo možno natančnostjo pri zajemanju vseh obratovalnih podatkov in parametrov so želeli izboljšati tudi tehnično stanje ter ekonomičnost obratovanja samega plavža.

Sistem sestavljajo glavni računalnik in dva mikroprocesorja, ki zbirata merilne rezultate. Oprema računalniškega nadzornega sistema ni zahtevala — z izjemo nove kontinuirne naprave za ugotavljanje sestave plinov — nobenih sprememb na obstoječi opremljenosti z različnimi instrumenti.

Glavne informacije, ki jih zbira računalnik, so:

- razdelitev vsipa,
- žrelni plini, žrelni prah,
- profili plinov,
- vroči zrak,
- grodelj in žlindra,
- ravnina pihalic.

Čeprav je plavž obratoval po letu 1975 dobro in zato niso bile potrebne bistvene spremembe pri njegovem obratovanju, je bila uvedba računalniškega sistema uspešna. In to še posebej glede na boljše, natančnejše in sistematičnejše vodenje ob

stabilnem obratovanju, povečanju proizvodnje in zmanjšanju specifične porabe goriva.

Nadzor in posluževalna dela je mogoče razdeliti na tri ravni:

— Nadzorno osebje v merilni postaji izvaja na osnovi podatkov, ki jih posreduje računalnik, potrebne popravke in spremembe v obratovanju.

— Izmenski delovodja opazuje potek obratovanja in izvaja morebitne potrebne spremembe ter ukrepe.

— Izmenski asistent izvaja na osnovi izdelanih diagramov ukrepe za daljše obdobje, kot so spremembe vsipa, poraba koks, spreminjanje temperature zraka in čas prehodov.

Glavna prednost tega nadzornega sistema je, da je na vsaki že omenjeni ravni na razpolago dovolj informacij in da je z izboljšano natančnostjo pri nadzoru obratovanja mogoče pričakovati boljše obratovalne rezultate in bolj stabilen hod peči.

V razpredelnici so podatki o specifični porabi koks in mazuta v kg/t grodlja po mesecih za obdobje september 1980–marec 1981:

mesec	koks	mazut
september	409	49
oktober	396	51
november	398	52
december	397	52
januar	400	46
februar	397	44
marec	400	41

Iz naslednje razpredelnice pa so razvidni nekateri osnovni obratovalni podatki za februar 1981:

proizvodnja	44.059 t
storilnost	2,78 t/m ³ , 24 ur

obratovni čas	100 %
poraba goriva	441 kg/t
koks (11 % pepela)	397 kg/t
mazut	44 kg/t
temperatura zraka	1149 °C
specifična količina zraka	950 Nm ³ /t
poraba kisika	31 Nm ³ /t
količina žlindre	293 kg/t
silicij v grodlju	0,29 %
žveplo v grodlju	0,044 %
sinter v vsipu	100 %
ruda v kosih	—
apnenec	—

Iz navedenih podatkov vidimo, da je bilo zaradi stabilnega obratovanja doseženo tudi znižanje specifične porabe goriva. Najnižja je bila dosežena v marcu s 441 kg na tono grodlja in to je za plavž takšne velikosti in brez visokega pritiska na žrelo zelo ugodna številka. V drugi tabeli navedeni podatki kažejo na zelo dober potek obratovanja.

V računalniku zbrani podatki in parametri so avtomatično ovrednoteni v skupnem diagramu, ki ga v rednih časovnih razmakih posreduje kombinirani nadzorni sistem. Diagram kaže situacijo v vsakokratnem »obratovalnem trenutku«, ki je rezultat cele vrste kemičnih in termodinamičnih mejnih vrednosti. Istočasno je prikazano v primerjavi tudi stanje v teoretično optimalnem »obratovalnem trenutku«. Tako imenovani C-DDR diagram ima za osnovo razvojna dela za matematični plavžarski model iz obdobja 60 let.

Odločilna prednost tega diagrama in njegove uporabnosti je, da prikazuje vsakokratno obratovalno stanje. Čim bližje je termodinamičnim mejnim vrednostim, tem bolje obratuje plavž. To pa istočasno pomeni najugodnejše izkoriščanje dotedene energije ob optimalno stabilnem hodu peči.

S.

DRUŽBENE OBVEZNOSTI V DEVETIH MESECIH 1983

(Nadaljevanje s 1. strani)

lo skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin je večje za 61 % oziroma 48,5 milijona dinarjev. Temeljne organizacije v Železarni plačujejo to obveznost po prispevnih stopnjah 1,3 %, 2,1 %, 4,2 % oziroma 4,8 % (TOZD Vratni podboji), medtem ko so bile v lanskem enakem obdobju stopnje nižje, in sicer: 1,0 %, 1,6 % in 3,2 %. Osnova za obračun te obveznosti je poslovni sklad. Davek iz dohodka republik je večji za 43 % (za 7,6 milijona dinarjev). Višja je osnova za izračun davka.

S 1. januarjem 1983 je začel veljati zakon o zagotavljanju sredstev za pospeševanje konvertibilnega deviznega priliva od izvoza blaga domače proizvodnje in storitev. Zakon je uvedel nov prispevek, s katerim naj bi zagotovili potrebna sredstva za pospeševanje konvertibilnega deviznega priliva za uresničevanje izvoznih obveznosti iz dogovora o temeljnih družbenega plana SRS za obdobje 1981-1985. Zavezanci tega prispevka so TOZD s področja gospodarstva. Prispevek se obračunava od davčne osnove po prispevni stopnji 2,8 %. Plačuje se enako kot davek iz dohodka republik. Letos je bil ta prispevek 28,3 milijona dinarjev.

Prispevki za skupno porabo na področju socialne varnosti (točka 2) so večji za 20 % in so bili 145,9 milijona dinarjev. Osnove za obračun prispevkov so višje od osnov v enakem obdobju lani. Povečali sta se prispevni stopnji prispevka za starostno zavarovanje kmetov ter prispevek iz dohodka za zaposlovanje in socialno varnost, ostale stopnje so ostale nespremenjene. Stanovanjski prispevek za komunalno dejavnost je manjši za 74 %, ker smo ta prispevek s 1. aprilom 1983 nehali obračunavati.

Prispevki za skupno porabo na področju družbenih dejavnosti (točka 3) so se povečali za 31 % in so 188,8 milijona dinarjev. Nižje kot lani so prispevne stopnje pri prispevku iz dohodka republik izobraževalne skupnosti in prispevku iz dohodka za zdravstvo, vendar pa sta kljub temu oba prispevka višja, ker sta višji osnovi za obračun. Spremenjeni sta tudi stopnji pri prispevku iz dohodka republik in občinske raziskovalne skupnosti. Prispevek za občinsko raziskovalno skupnost je začel veljati 1. januarja 1983. Financiran je iz dohodka, obračunavamo ga po 0,02 % prispevni stopnji od dosežene dohodka.

Pri financiranju družbene reprodukcije na področju gospodarske infrastrukture smo skupno združili 20 % več sredstev kot v enakem obdobju lani. Obveznost smo poravnali iz lastnih sredstev akumulacije.

Za združevanje sredstev za vzdrževanje in izgradnjo magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji smo združili 5,5 milijona dinarjev. Za financiranje luške infrastrukture smo združili 1,5 milijona dinarjev, za razvoj železniškega gospodarstva 3,4 milijona dinarjev in za naftno-plinsko gospodarstvo 3 milijone dinarjev. Prispevne stopnje za te prispevke so ostale nespremenjene, višja kot lani pa je osnova za njihov obračun (čisti dohodek, zmanjšan za osebne dohodke ter povečan za amortizacijo nad minimalno - z zakonom določeno (te v Železarni ne obračunavamo).

Za financiranje gradnje energetskih objektov smo namenili 80,1 milijona dinarjev, kar je 24 % več kot v enakem obdobju 1982. Sredstva smo združili iz lastnih sredstev akumulacije.

Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih (točka 5) so bili 79 milijonov dinarjev, oziroma so višji za 60 %. Precej višji je splošni vodni prispevek SRS (za 119 %), in sicer zaradi višje osnove za izračun davka. Prispevek za pokritje dela stroškov enostavne reprodukcije železniškega gospodarstva je višji za 67 %, oziroma 18,9 milijona dinarjev. Pri tem prispevku se je povečala prispevna stopnja od 1,3 % na 1,8 %.

Prispevek za usposabljanje zem-

ljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo je višji za 68 %. Vsi zavezanci za davek iz dohodka TOZD in delovnih skupnosti so tudi zavezanci za ta prispevek, ki se

obračunava po 0,3 % prispevni stopnji od dohodka.

Pri prispevku za požarno varnost občine Jesenice se je zmanjšala prispevna stopnja od 0,30 % na 0,27 %, vendar pa je zaradi višje osnove (bruto OD) prispevek višji za 20 %.

Prispevek za občinsko komunalno skupnost (točka 6) je bil 18,6 milijona dinarjev in se je glede na lansko

devetmesečno obdobje povečal za 185 %. Precej sta se povečala prispevna stopnja (od 0,54 na 1,48 %) ter osnova za obračun.

Irena Cepič

I. - IX. 1982										I. - IX. 1983										Indeks	
VRSTA PRISPEVKA	Osnova	stopnja v %	vir	znesek	osnova	stopnja v %	vir	znesek	83/82	VRSTA PRISPEVKA	Osnova	stopnja v %	vir	znesek	83/82	Indeks					
I. PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA										I. PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA											
				292.545.618										401.166.207	137						
Zveza skupnosti otroš. varstva SRS	bruto OD	0,91	OD	11.430.510	bruto OD	1,02	OD	14.272.135	124	Zveza skupnosti otroš. varstva SRS	bruto OD	1,02	OD	14.272.135	124						
Skupnost zdrav. varstva	"	1,16	"	11.853.283	"	1,00	OD	14.331.202	121	Skupnost zdrav. varstva	"	1,00	OD	14.331.202	121						
Skupnost pokoj. in invalid. zav. SRS	"	11,34	"	115.875.792	"	12,64	"	172.869.345	149	Skupnost pokoj. in invalid. zav. SRS	"	12,64	"	172.869.345	149						
Občin. skup. otroš. varstva po del.mestu	"	1,26	"	13.512.482	"	0,81	"	11.588.712	86	Občin. skup. otroš. varstva po del.mestu	"	0,81	"	11.588.712	86						
Dodatni prisp. solidar. za Črno goro (po delovnem mestu)	"		"		"		"			Dodatni prisp. solidar. za Črno goro (po delovnem mestu)	"		"								
Skupnost otroš. varstva občine po domic.	"	1,07	"	8.663.709	"	0,80	"	11.282.024	130	Skupnost otroš. varstva občine po domic.	"	1,16	"								
Temeljna izobraževalna skupnost občine	"	5,77	"		"	5,16	"			Temeljna izobraževalna skupnost občine	"	0,37	"								
Kulturna skupnost občine	"	0,42	"		"	0,37	"			Kulturna skupnost občine	"	0,37	"								
Kulturna skupnost SRS	"	0,56	10,81	117.720.656	"	0,50	"	164.052.980	139	Kulturna skupnost SRS	"	0,50	"								
Telesno kulturna skupnost občine	"	0,58	"		"	0,52	"			Telesno kulturna skupnost občine	"	0,52	"								
Skupnost socialnega varstva občine	"	0,61	"		"	0,55	"			Skupnost socialnega varstva občine	"	0,55	"								
Posebni republ. davek iz OD	"	1,40	"		"	2,10	"			Posebni republ. davek iz OD	"	2,10	"								
Občinski davek od OD	"	0,40	"		"	1,30	"			Občinski davek od OD	"	1,30	"								
Republ. davek iz OD za dopol. delo	"	18,33	"	9.223.980	"	18,33	"	8.361.048	91	Republ. davek iz OD za dopol. delo	"	18,33	"								
Davek za pogodbeno delo	"	SOB Jes. 40 %	"	4.205.206	"	SOB Jes. 40 %	"	4.408.761	105	Davek za pogodbeno delo	"	SOB Rad. 40 %	"								
		SOB Rad. 40 %				SOB Rad. 40 %															
II. PRISPEVKI IZ DOHODKA OZIROMA ČISTEGA DOHODKA										II. PRISPEVKI IZ DOHODKA OZIROMA ČISTEGA DOHODKA											
				511.991.441										729.707.731	143						
I. Prispevki za splošne družb. potrebe										I. Prispevki za splošne družb. potrebe											
				112.247.893										203.469.852	181						
Davek iz dohodka republik	osn. za izračun davka	TO DSSS 3,25	dohodek	17.746.085	osn. za izračun davka	TO DSSS 3,25	dohodek	25.384.347	143	Davek iz dohodka republik	osn. za izračun davka	TO DSSS 3,25	dohodek	25.384.347	143						
Prisp. za solidarnost iz dohodka	"	0,2	"	986.523	"	0,2	"	2.439.045	247	Prisp. za solidarnost iz dohodka	"	0,2	"	2.439.045	247						
Prispevek za LO	dohodek	0,18	"	3.440.981	dohodek	0,18	"	4.740.813	138	Prispevek za LO	dohodek	0,18	"	4.740.813	138						
Prispevek za zaklonišča	nab. vred.	0,03	"	939.767	nab. vred.	0,03	"	1.408.151	150	Prispevek za zaklonišča	nab. vred.	0,03	"	1.408.151	150						
Prisp. za uporabo mest. zemljišča	posl. zgradb od m ² zemljišč odvisno od vrste zemlje	"	"	4.634.133	posl. zgradb od m ² zemljišč odvisno od vrste zemlje	"	"	5.295.227	114	Prisp. za uporabo mest. zemljišča	posl. zgradb od m ² zemljišč odvisno od vrste zemlje	"	"	5.295.227	114						
Prisp. za solidarni štipendiranje	bruto OD	0,50	"	4.114.743	bruto OD	0,50	"	6.996.156	170	Prisp. za solidarni štipendiranje	bruto OD	0,50	"	6.996.156	170						
Prispevek za SISEOT	realiziran uvoz	0,03	"	405.080	realiziran uvoz	0,03	"	517.201	128	Prispevek za SISEOT	realiziran uvoz	0,03	"	517.201	128						
Prispevek za pospeševanje konvert. deviz. priliva od izvoza blaga	-	-	-	-	osnova za izračun davka	2,8	dohodek	28.279.274	-	Prispevek za pospeševanje konvert. deviz. priliva od izvoza blaga	osnova za izračun davka	2,8	dohodek	28.279.274	-						
Del čistega dohodka za PS - posojilo skladu federac. za kreditiranje hitrejš. razvoja	poslov. sklad	1,0 ; 1,6 ; 3,2	lastna sr.	79.884.396	poslov. sklad	1,3 ; 2,1 ; 4,2 (4,8)	lastna sred.	128.367.583	161	Del čistega dohodka za PS - posojilo skladu federac. za kreditiranje hitrejš. razvoja	poslov. sklad	1,3 ; 2,1 ; 4,2 (4,8)	lastna sred.	128.367.583	161						
Druga plačila iz dohodka po predpisih drugih republik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Druga plačila iz dohodka po predpisih drugih republik	-	-	-	-	-						
Prisp. za gozdar. (SR Hrvatska) davek prebivalcev	od m ² zemlj.	3,71 din/m ²	dohodek	42.544	od m ² zemlj.	3,71 din/m ²	dohodek	42.055	99	Prisp. za gozdar. (SR Hrvatska) davek prebivalcev	od m ² zemlj.	3,71 din/m ²	dohodek	42.055	99						
	"	"	"	53.704	"	"	"	-	-		"	"	"	-	-						
2. Prispevki za skupno potrošnjo na področju social. varn.										2. Prispevki za skupno potrošnjo na področju social. varn.											
				121.598.153										145.878.665	120						
Prispevek iz dohodka za invalid. in pokoj. zavarovanje	posl. sklad	0,27 oz. 1,27	dohodek	27.127.893	posl. sklad	0,27 ali 1,27	dohodek	35.813.265	132	Prispevek iz dohodka za invalid. in pokoj. zavarovanje	posl. sklad	0,27 ali 1,27	dohodek	35.813.265	132						
Prispevek iz dohodka za invalid. in pokoj. zavarovanje	bruto OD	0,80	dohodek	8.677.872	bruto OD	0,80	"	11.298.212	130	Prispevek iz dohodka za invalid. in pokoj. zavarovanje	bruto OD	0,80	"	11.298.212	130						
Prispevek iz dohodka za dobo, ki se šteje s povečanjem	bruto OD	3,50 in 5,20	dohodek	8.854.486	bruto OD	3,5 in 5,2	dohodek	11.150.789	126	Prispevek iz dohodka za dobo, ki se šteje s povečanjem	bruto OD	3,5 in 5,2	dohodek	11.150.789	126						
Starostno zavarovanje kmetov	"	0,52 oz. 0,44	"	5.192.629	"	0,53	"	8.150.047	157	Starostno zavarovanje kmetov	"	0,53	"	8.150.047	157						
Prispevek iz dohodka za zaposl. in social. varnost	bruto OD	0,19	dohodek	2.037.601	"	0,21	"	3.023.505	148	Prispevek iz dohodka za zaposl. in social. varnost	bruto OD	0,21	"	3.023.505	148						
Stanovanjski prispevek	"		"		bruto OD		"			Stanovanjski prispevek	"		"								
- solid. gradnja	"	1,055	"		"	1,055	"			- solid. gradnja	"	1,055	"								
- za gradnjo študentskih domov	"	0,292	1,35	14.477.696	"	0,292	1,35	18.889.621	130	- za gradnjo študentskih domov	"	0,292	1,35	18.889.621	130						
- za bival. prost. MDA	"	0,003	"		"	0,003	"			- za bival. prost. MDA	"	0,003	"								
- za sofinanc. kadrov. stanovanj	bruto OD	0,025	čisti doh.	268.105	"	0,025	čisti doh.	349.808	130	- za sofinanc. kadrov. stanovanj	bruto OD	0,025	čisti doh.	349.808	130						
- za vzajemno združ. sredstev	"	1,750	"	18.767.374	"	1,750	"	24.486.545	130	- za vzajemno združ. sredstev	"	1,750	"	24.486.545	130						
- za komunalno dejavnost	"	1,30	"	13.941.478	"	1,30	"	3.682.827	26	- za komunalno dejavnost	"	1,30	"	3.682.827	26						
- za lastno stan. gradnjo	"	2,075	"	22.253.019	"	2,075	"	29.034.046	130	- za lastno stan. gradnjo	"	2,075	"	29.034.046	130						
3. Prispevki za skupno potrošnjo v SIS družbene dejavnosti										3. Prispevki za skupno potrošnjo v SIS družbene dejavnosti											
				144.065.743										188.837.278	131						
Prispevki iz dohodka rep. izobr. skup. Prisp. iz doh. republ., občinske raziskoval. skupnosti	dohodek	0,30 + 1,40	dohodek	34.000.123	dohodek	0,24 + 1,33	dohodek	52.897.744	156	Prispevki iz dohodka rep. izobr. skup. Prisp. iz doh. republ., občinske raziskoval. skupnosti	dohodek	0,24 + 1,33	dohodek	52.897.744	156						
Prispevek iz dohodka za zdravstvo	bruto OD	0,28 + 0,14 9,00 oz. 9,70	"	8.400.030 101.665.590	"	0,28+0,13 +0,02 8,24	"	14.487.917 121.451.617	172 119	Prispevek iz dohodka za zdravstvo	bruto OD	0,28+0,13 +0,02 8,24	"	14.487.917 121.451.617	172 119						
4. Prispevek za skupno družb. reprodukcijo na podr. infrastrukture										4. Prispevek za skupno družb. reprodukcijo na podr. infrastrukture											
				78.009.775										93.874.708	120						
Združevanje sred. za vzdrž. in izgrad. mag. in reg. cest SRS	ČD povečan za amort.nad min. 3,47 in zmanj. za OD	0,92	lastna sredstva	5.324.864	ČD povečan za amort.nad min. 3,47 in zmanj. za OD	0,92	lastna sredstva	5.480.892	103	Združevanje sred. za vzdrž. in izgrad. mag. in reg. cest SRS	ČD povečan za amort.nad min. 3,47 in zmanj. za OD	0,92	lastna sredstva	5.480.892	103						
Združevanje sred. za financ. luške infrastrukture	"	"	"	1.411.637	"	"	"	1.452.911	103	Združevanje sred. za financ. luške infrastrukture	"	"	"	1.452.911	103						
Združevanje sred. za financ. razvoja železnice	"	2,13	"	3.208.733	"	2,13	"	3.364.616	103	Združevanje sred. za financ. razvoja železnice	"	2,13	"	3.364.616	103						
Združevanje sred. za razvoj naftnoplinskega gospodarstva	"	1,87	"	2.869.550	"	1,87	"	2.953.603	103	Združevanje sred. za razvoj naftnoplinskega gospodarstva	"	1,87	"	2.953.603	103						
Združevanje sred. za financ. grad. elektroenerg. objektov - S K U P A J										Združevanje sred. za financ. grad. elektroenerg. objektov - S K U P A J											
	ČD povečan za amort. nad min. in zmanj. za OD	2,11	lastna sredstva	64.630.381 3.237.513	ČD povečan za amort. nad min. in zmanj. za OD	2,11	lastna sredstva	80.101.275 3.332.136	124		ČD povečan za amort. nad min. in zmanj. za OD	2,11	lastna sredstva	80.101.275 3.332.136	124						
	Odjem na 110 kv (fakt. poraba)	20,0	"	56.904.461	Odjem na 110 kv (fakt. poraba)	20,0	"	74.359.355			Odjem na 110 kv (fakt. poraba)	20,0	"	74.359.355							
	Odjem 1-35 kv (fakt. poraba)	35,0	"	4.023.578	Odjem 1-35 kv (fakt. poraba)	35,0	"	1.835.388			Odjem 1-35 kv (fakt. poraba)	35,0	"	1.835.388							
	posebni odjem (fakt. poraba)	48,0	"	464.829	posebni odjem (fakt. poraba)	48,0	"	574.396			posebni odjem (fakt. poraba)	48,0	"	574.396							
Združev. sred. za razvoj PTT	vrednost impulza	-	lastna sredstva	504.610	vrednost impulza	-	"	521.411	103	Združev. sred. za razvoj PTT	vrednost impulza	-	"	521.411	103						
5. Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih										5. Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih											
				49.541.401										79.035.073	160						
Vodni prispevek SRS splošni	osnova izr. davka količina	1,04	dohodek	4.561.107	osnova za izrač. davka količina	1,04	dohodek	9.968.676	219	Vodni prispevek SRS splošni	osnova izr. davka količina	1,04	dohodek	9.968.676	219						
- za onesnaženo vodo	1. izkorišč. 0,19 din/m ³ 2. onesnaž. 58,73 din/E	"	"	7.755.579	1. izkorišč. 0,19 din/m ³ 2. onesnažena 58,73 din/E	"	"	8.191.497	106	- za onesnaženo vodo	1. izkorišč. 0,19 din/m ³ 2. onesnažena 58,73 din/E	"	"	8.191.497	106						
Prispevek za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo	dohodek	0,3	dohodek	6.000.022	dohodek	0,3	dohodek	10.107.849	168	Prispevek za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo	dohodek	0,3	dohodek	10.107.849	168						
Prispevek za pokritje dela stroškov infrastrukture ŽTP	osnova za plač. davka brez davč. olajšav	1,30	"	28.007.428	osnova za plač. davka brez davč. olajšav	1,30	"	46.904.006	167	Prispevek za pokritje dela stroškov infrastrukture ŽTP	osnova za plač. davka brez davč. olajšav	1,30	"	46.904.006	167						
Prispevek za požarno varnost občine Jesenice	bruto OD	0,30	"	3.217.265	bruto OD	0,27	dohodek	3.863.045	120	Prispevek za požarno varnost občine Jesenice	bruto OD	0,27	dohodek	3.863.045	120						
6. Prispevki za ostala financ.										6. Prispevki za ostala financ.											
				6.528.476										18.612.155	285						
Prispevek za SIS komunalna Jesenice	bruto OD	0,54 oz. 0,74	dohodek	6.528.476	bruto OD	1,48	dohodek	18.612.155	285	Prispevek za SIS komunalna Jesenice	bruto OD	1,48	dohodek	18.612.155	285						
SKUPAJ DRUŽBENE DEJAVNOSTI - OD TEGA:										SKUPAJ DRUŽBENE DEJAVNOSTI - OD TEGA:											
				804.537.059										1.130.873.938	141						
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V OD										OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V OD											
				292.545.618										401.166.207	137						
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V DOHODKU										OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V DOHODKU											
				298.867.294										449.912.214	15						
OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V AKUMULACIJI										OBVEZNOSTI, KI IMAJO VIR V AKUMULACIJI											
				157.894.171										222.242.391	14						
STANOVANJSKI PRISPEVEK IZ ČISTEGA DOHODKA										STANOVANJSKI PRISPEVEK IZ ČISTEGA DOHODKA											
				55.229.976										57.553.226	10						

POSLOVANJE SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE V DEVETIH MESECIH

(Nadaljevanje s 1. strani)

se poslabšuje tudi splošna gospodarska likvidnost. Kljub rahli rasti industrijske proizvodnje torej lahko sprejmemo oceno, da se splošne gospodarske razmere še naprej močno zaostrejo.

Proizvodnja SOZD SŽ: V Slovenskih železnah smo zabeležili razmeroma velik obseg proizvodnje v prvem kvartalu. V II. kvartalu je prišlo do precejšnjega znižanja, v III. kvartalu pa zopet do rahlega porasta. V primerjavi z lanskimi poletnimi meseci je bilo letošnje poletje v proizvodnji precej uspešnejše. Če upoštevamo vseh devet mesecev, pa ugotovljamo, da smo v proizvodnji surovega železa in surovega jekla napredovali (za 5 oz. 6 %), obseg blagovne proizvodnje pa je nespremenjen. Med delovnimi organizacijami pa so seveda tudi take, ki so v primerjavi z lanskim letom proizvodnjo povečale (Žična, Tovil, železarna Jesenice), nekatere druge pa beležijo vsaj po količini skromnejše rezultate kot lani (predvsem Plamen, pa tudi Veriga, železarna Ravne in železarna Štore).

Prodaja: Pri prodaji na domačem trgu tudi v preteklih mesecih ni bilo težav in se torej konjunktura, predvsem za jeklo, še nadaljuje. Čeprav se količinska prodaja ni povečala, pa je njena vrednost izredno porasla. V poprečju smo namreč od kupcev iztržili kar za 45 % več kot lani v enakem času. V železarni Štore se je iztržek povečal celo za 60 %. Pretežni del tega porasta gre seveda na račun višjih prodajnih cen. Te so se povečale doma in dinarsko (zaradi devalvacije) tudi pri izvozu.

Zunanje-trgovska menjava: Pri izvozu so naši letošnji dosežki veliko slabši kot lani. Celotni izvoz je namreč v devetih mesecih kar za 11 % nižji kot lani v enakem času. Za linearnim letnim načrtom pa zaostajamo kar za četrtino. Edina delovna organizacija, kjer je izvoz uspešen, je železarna Štore.

V nasprotju z izvozom, ki nazaduje, pa je uvoz glede na lansko leto celo malenkostno porasel. Surovin sicer nismo uvozili več, pač pa je bil razmeroma velik uvoz opreme, še predvsem za potrebe namenskega programa.

Razmeroma velik uvoz nam je kljub skromnim izvoznim dosežkom uspelo financirati predvsem na račun dveh dejavnikov. Po eni strani so nam bistveno porasli prilivi iz naslova združevanja deviznih sredstev. V devetih mesecih so namreč kupci združili z nami deviz v vrednosti 23 milijonov dolarjev, kar je enkrat več kot lani. Poleg tega pa nam je v precejšnji olajšavi to, da ne plačujemo vseh deviznih anuitet (reprogramiranje). V celotni letu bi namreč po načrtu morali za devizne anuitete zbrati okoli 15 milijonov dolarjev, stvarno pa smo do 30. 9. 1983 porabili le 5 milijonov dolarjev. Kljub vsemu pa imamo z devizno likvidnostjo še vedno veliko težav.

Zanimivo je, da je tudi pri deviznem financiranju prišlo v letošnjem letu do precejšnjih razlik med delovnimi organizacijami. V železarni Jesenice se je, na primer, položaj precej poslabšal, v železarni Štore pa nasprotno dokaj popravil. Z relativno težkimi deviznimi problemi se letos srečuje tudi Veriga.

Investicije: Za letošnje leto smo načrtovali investicijsko potrošnjo v znesku 6.817 milijonov dinarjev. V devetih mesecih smo stvarno porabili za osnovna sredstva 2.092 milijonov dinarjev, kar je le 30 % letnega načrta. Investicijska potrošnja tudi znatno zaostaja za obračunano amortizacijo, saj smo v devetih mesecih zanjo porabili le 63 % tekoče amortizacije. Pri uresničevanju razvojnih načrtov smo torej tudi letos zelo neuspešni, celo bolj kot v preteklih letih.

Oblikovanje in poraba akumulacije — likvidnost: V devetih mesecih letošnjega leta smo v Slovenskih železnah porabili akumulacije v vrednosti 6.043 milijonov dinarjev. Tretjina tega zneska je šla za investicije v osnovna sredstva, dobra tretjina za naložbe v zaloge, preostala slaba tretjina pa za finančne naložbe (infrastruktura, nerazviti, skupne naložbe) oziroma za odplačilo anuitet. Za financiranje pravkar našete porabe smo potrošili vsa tekoča amortizacija (3.300 milijonov dinarjev), dodatno smo se zadolžili za 1.417 milijonov dinarjev, za preostanek (okoli 1.400 milijonov dinarjev) pa smo zmanjšali svoje finančne rezerve iz preteklih let. Ta krat-

ka primerjava nam torej kaže, da se je finančni položaj v Slovenskih železnah v letošnjem letu precej poslabšal, in sicer predvsem na račun razmeroma velikega porasta zaloga ter velikih odlivov sredstev v povezavi z raznimi združevanji. Če poleg tega še upoštevamo, da se nam realna vrednost finančnih presežkov iz preteklih let pomembno zmanjšuje zaradi visoke inflacije, je toliko manj razloga za zadovoljstvo z rezultati, ki jih uresničujemo v poslovanju s sredstvi.

Kljub zmanjšanju finančnih presežkov pa sedaj resnejših likvidnostnih problemov v Slovenskih železnah ne občutimo. V nekaterih delovnih organizacijah se sicer pojavljajo visoki finančni primanjkljaji, ki pa jih le-te uspevajo pokrivati v precejšnji meri tudi s pomočjo Interne banke.

Zaposleni in osebni dohodki: Število zaposlenih je v letošnjem letu v povprečju v Slovenskih železnah za 1 % večje kot je bilo lani v enakem času. K temu prispeva predvsem več novih delavcev v železarni Štore in železarni Ravne. V vseh ostalih delovnih organizacijah je na-

mreč število delavcev rahlo nazadovale.

Poprečni osebni dohodek je znašal v devetih mesecih v Slovenskih železnah 18.013 din in je bil za 26 % večji kot lani v enakem času. Osebni dohodki nam rastejo nekoliko hitreje kot v ostalem gospodarstvu, realno pa so vseeno znatno nižji kot so bili lani.

Celotni prihodek in njegova delež: Vse kategorije celotnega prihodka so nominalno glede na lansko leto močno porastle, seveda predvsem na račun inflacije. Tako je celotni prihodek večji za 43 % (ob polletju za 38 %), amortizacija za 44 %, dohodek za 48 % (ob polletju za 39 %), akumulacija iz dohodka je celo štirikrat večja kot je bila lani, izgube pa so se nasprotno znižale. Nominalno beležimo torej opazen napredek, ki pa žal ne ustreza realnim materialnim dosežkom.

Ocena finančne ekonomske učinkovitosti: To oceno bomo tudi to pot napravili na podlagi neto dohodkovne mere. Njene vrednosti za devet mesecev oziroma po posameznih četrtletjih so naslednje:

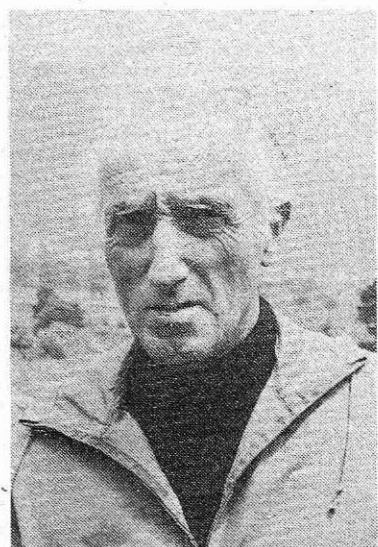
DO	I—IX.		Ind.	Kvartali		
	1982	1983		I.	II.	III.
Železarna Jesenice	0.50	0.81	162	0.46	0.80	1.17
Železarna Ravne	1.07	1.09	102	0.99	1.17	1.11
Železarna Štore	0.90	1.15	128	1.05	1.01	1.39
Železarna skupaj	0.78	0.98	126	0.76	0.98	1.20
Veriga Lesce	0.83	0.90	108	0.85	0.85	1.00
Plamen Kropa	1.02	1.19	117	1.56	0.76	1.25
Tovil Ljubljana	0.79	0.82	104	0.84	0.82	0.80
Žična Celje	1.33	1.07	81	1.59	0.51	1.11
Predelovalci skupaj	0.94	0.97	103	1.11	0.77	1.03
SOZD SŽ v poprečju	0.80	0.98	123	0.81	0.95	1.18

Po gornjih podatkih poslujejo v letošnjem letu finančno-ekonomsko precej bolj uspešno kot lani. Dohodkovno so bili še posebno učinkoviti poletni meseci, saj smo v tem času dosegli neto dohodkovno mero v vrednosti, ki znatno presega normalno višino. Brez dvoma lahko ta uspeh v pretežni meri pripisemo spremembam v cenah. Sicer so tudi v letošnjem letu med posameznimi delovnimi organizacijami velike razlike v uspešnosti. V tej zvezi naj opozorimo, da postaja tudi po dohodku najbolj učinkovita delovna orga-

nizacija železarna Štore.

Kot smo pred tremi meseci na podoben način ocenjevali svoje poslovanje v prvem polletju letošnjega leta, smo ugotavljali, da ni razlogov za posebno zadovoljstvo. To oceno bi sedaj lahko le ponovili. V zadnjih treh mesecih se nam je sicer precej popravila dohodkovna uspešnost, vendar manj na račun stvarnega napredka v kvaliteti našega gospodarstva. Po drugi strani pa se nam je sočasno precej poslabšal finančni položaj, kar zaskrbljuje še posebno zato, ker izjemno malo investiramo.

AKTIVEN TUDI V TRETJEM ŽIVLJENJSKEM OBDOBJU

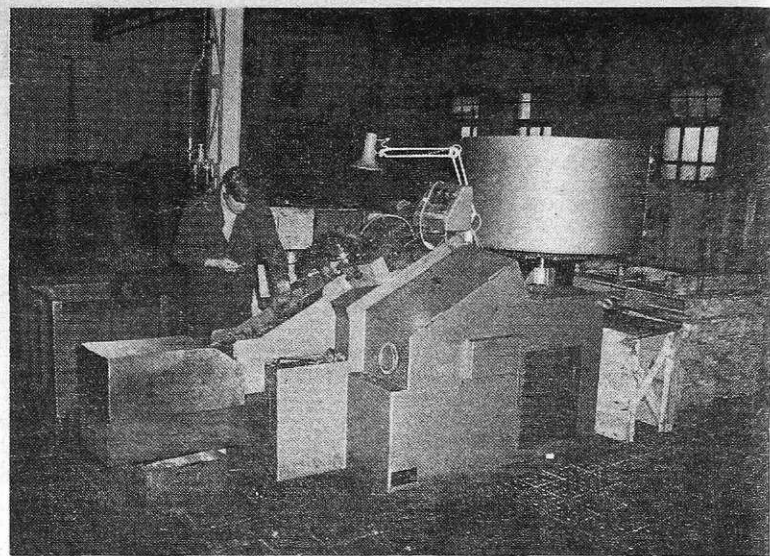
Pred dobrim tednom dni je Gregor Klančnik praznoval visok življenjski jubilej. Njegovi vrstniki po letih in njegova nekoliko mlajši kolegi iz obdobja pokojne izgradnje in krogu svojih vnukov in pravnukov prebirajo dnevne časopise in mnoge spomine in se grejejo v prijetnem domačem okolju, zavedajo se, da je čas visoke ustvarjalnosti minil in da je napočil zanje čas, ko lahko vsakodnevno borbo za boljši jutri vseh nas prepustijo drugim, predvsem mlajšim. Gregor Klančnik pa iz notranjega ustvarjalnega nemira nasprotno, kot bi lahko pričakovali od večine, dnevno snuje nove akcije in razvija nove ideje. V času, ko smo z mnogo preveč malodušja zaradi gospodarskih zadreg opustili skoraj vsako misel na izgradnjo družbeno zelo pomembnih objektov, je s svojo značilno premočnostjo poiskal s

sodelavci v Planinski zvezi Slovenije način zbiranja sredstev in izbral tako pot izgradnje, da nam je ob prazniku planincev lahko podaril prečudoviti dom na Kredarici. Ni se zadovoljil z gradnjo v urbaniziranem okolju, temveč je odšel v naravo, kjer divjajo viharji in vlada mraz. Tam se je spopadel z viharjimi, takimi, kot je tudi sam, in kljub vetrovom, višini, mrazu in pomanjkanju materialov ustvaril topel dom vsem visokogorskim pristopnikom. Rodil se je pred sedemdesetimi leti v kleni kmečki družini v Mojstrani. Prelepa gornjesavska dolina je njegovim prednikom že od 14. stoletja dalje dajala kruh in smisel življenja. Domačija je bila v zemljiški knjigi zapisana na ime Mesel, iz česar se da sklepati, da so se davni predniki priselili s koroške strani.

Svoja otroška leta je preživel kot številni drugi njegovi vrstniki v okolici, obdani z gorami, v igri in brezskrbnosti, vendar večkrat tudi lačen. Ob pomoči svojih sestra je po končani osnovni šoli obiskoval meščansko šolo na Jesenicah in za tem tehnično srednjo šolo v Ljubljani.

Industrijsko razvite Jesenice so dajale osnovni utrip življenja tudi okolici in tako ni čudno, da se je Gregor Klančnik že ob prvi obvezni počitniški praksi pojavil v takratni Kranjski industrijski družbi — predhodnici današnje železarne Jesenice.

Ob urjenju svojega uma v meščanski in tehnični srednji šoli pa je še prav posebno uril svoje telo za poznejše velike telesne napore. Kot smučar, tekač in skakalec, je že zgodaj pokazal svoje nagnjenje in izjemne sposobnosti za ta težki in zahtevni zimski šport. Pozneje se je še posebej izpopolnil v alpinizmu. Prav ta njegova vstranost v športu mu je pozneje v življenju omogočila, da

Nov stroj za izdelavo navojnih žebeljev v TOZD Žebeljarna (foto S. Kokalj)

je zmogel številne napore, pridobil pa si je tudi veliko športnih prijateljev.

Po diplomu na tehnični srednji šoli ni bilo njegovo tehnično znanje tisto, kar je takratne lastnike železarne predvsem zanimalo, temveč so hoteli zaposliti Gregorja Klančnika kot športnika in zaposlili so ga (vsaj na začetku) pri izbiranju jeklenega odpadka. Šele po pripravi na rekonstrukcijo so ga razporedili v konstrukcijski biro. Tu je spoznal notranji tehnični ustroj železarne in se podrobno seznanil z organizacijo proizvodnje in tehnologijo železarstva.

Železarna ga ni oblikovala le kot tehnika, temveč mu je dala tudi značaj industrijskega delavca in revolucionarja, kar je dokončno oblikovalo njegov svetovni nazor in ga opredelilo v narodnoosvobodilni borbi. Bil je med prvimi, ki so se zavedli dolžnosti do okupirane domovine. Sodeloval je z vsemi zametki poznejših partizanskih enot, zbiral material in orožje, povezoval jeseniške partizane z Gornjesavsko dolino in glavnim odborom OF v Ljubljani. Med vojno je postal med drugim tudi organizacijski sekretar okrožnega komiteja Komunistične partije Slovenije in pozneje obveščevalni oficir IX. korpusa.

Med vojno stekane vezi so v obdobju obnove porušene domovine postale še trdnjše. Številni komandanti naše narodnoosvobodilne vojske so postali ministri in predsedniki, ki so svojim, v borbah prekaljenim soborcem zaupali pomembne in odgovorne naloge. Tako je tudi Gregorja Klančnika po komaj nekajmesečni ponovni zaposlitvi v jeseniški železarni takratni minister Franc Leskovšek-Luka imenoval za upravnika guštanske jeklarne — današnje železarne Ravne.

V novem okolju se ni spopadal ni s smučarskimi tekmi niti s sovražniki, temveč z zastarelo tehnologijo in velikim pomanjkanjem vsakršnih materialnih sredstev.

Zapustil je družino v lepo urejenem stanovanju in se preselil v prehodno sobo, ki je služila tudi vojaškim prevzemalcem materiala in drugim gostom guštanske jeklarne. Začetek ni bil spodbuden in bi za večino pomenil obup. Nasprotno pa je Gregorju Klančniku prav to pomanjkanje vsega izzvalo notranjo energijo, ki je nato vrela kot mogočen studenec v dobro železarno Ravne in okolice celih nadaljnjih 24 let.

Sprememba imena iz jeklarne guštanj v železarno Ravne je bila več kot samo simbolika dokončne poslovne proizvodnje. To je pomenilo tudi prodor v do takrat še privilegirano proizvodnjo industrijsko razvitega sveta, v proizvodnjo visoke kakovosti in plemenitega jekla. Kot nekdanji vođa kadrov v železarni Jesenice je imel pregled in tudi možnost, da je s pritegnitvijo kadrov od drugod v kratkem času zbral zadovoljivo strokovno usposobljeno grupo in se lotil dela. Da bi lažje dojemal tudi ekonomske zakonitosti, ki odločilno vplivajo na poslovanje, ga

je centralni komite Komunistične partije Slovenije poslal v Beograd na šolanje za poslovodne kadre.

Gregor Klančnik je v tem času dokončno postal primer gospodarstvenika in aktivnega družbenopolitičnega delavca. Deloval je z vso vmeno pri oblikovanju železarne in kraja. Obseg železarne je iz leta v leto rasel. Število zaposlenih je že kmalu preraslo možnosti kraja samega, zato so zgradili številne domove in naselja za novo prispele delavce. Ob tem sta občina in železarna delovali usklajeno in tu je bilo dela za ustvarjalnega Gregorja Klančnika dovolj: nov dom železarjev, športni center, gimnazija, muzej itd. To so samo nekateri objekti, ki dajejo kraju še prav poseben izgled. Koliko idej in koliko ur dela je pri tem vložil jubilar, je težko dognati. Znano pa je, da je bil pri vsem tem ustvarjalno prisoten.

V obdobju, ko smo gradili strategijo večjega prodora v svet, ob večji mednarodni menjavi dela, takoj po gospodarski reformi 1965. leta, se je pokazala potreba po združitvi vseh treh slovenskih železar. Dó tega je prišlo šele leta 1969 po večji krizi v našem železarstvu. Prav Gregorju Klančniku je pripadla težka naloga, da je pripravil integracijsko zasnovo. Pozneje je postal tudi prvi generalni direktor združenega podjetja slovenskih železar.

Dolgoletna proizvodna tradicija od vsake od treh železar je bila prej ovira kot pa opora za vzajemno delovanje. Kljub temu so Slovenske železarne že v petih letih izdelale številne programe in si tudi razdelile proizvodnjo. Obseg poslovanja je hitro naraščal. Gregor Klančnik je s svojo neposrednostjo in po že pregovorni pronicljivosti hitro ocenil nevarnosti in čeri pri plovi te, za Slovenijo relativno velike proizvodne organizacije. S primerno trajno organizacijo in tudi zunanjim povezovanjem je združenje podjetje iz leta v leto krepilo svojo vlogo, medtem ko so se nekatera druga, takrat oblikovana združena podjetja že po nekaj letih izpisala iz gospodarskega registra.

Seveda ne moremo tega pripisati samo osebnemu delu in naporom Gregorja Klančnika, temveč je to tudi rezultat sodelovanja mnogih delavcev znotraj Slovenskih železar, kot tudi izven njih. Pomemben delež pri teh rezultatih pa je prav gotovo prispeval tudi Gregor Klančnik, kar potrjuje visoka odlikovanja, ki jih je prejel v času, ko je deloval v železarstvu. Z nami je bil več kot štiri desetletja in do odhoda v pokoj je bil naš generalni direktor.

V tretjem obdobju svojega življenja, ko ima vse pravice in tudi možnosti, da se usmeri v bolj mirne vode, pa je ponovno, kot je značilno zanj, z vsem svojim bistvom in s polno predanostjo začel graditi dom na Kredarici. Ob svoji 60-letnici se je udeležil najdaljšega smučarskega teka na svetu, ob svoji 70-letnici pa je zgradil dom na najvišji točki. Tako Gregor Klančnik proslavlja svoje jubileje. Tak je, takega imamo radi in ga spoštujemo.

Peter Kunc

O KARAVANŠKEM PREDORU NA TV

Prihodnji teden bo prišlo do prve televizijske koprodukcije med avstrijskim koroškim deželnim studijem ORF in RTV Ljubljana. Film, ki ga pripravljajo v skupni redakciji obeh televizijskih hiš, bo obravnaval načrtovano cestno povezavo skozi Karavanke. V pogovoru so se predstavniki ORF in RTV pred kratkim dogovorili, da bo načrtovana oddaja na sporedu že 24. novembra, in sicer vzporedno na avstrijski in ljubljanski televiziji. V Avstriji jo bodo oddajali na drugem, v ljubljanski televiziji pa na prvem programu. Oddaja bo trajala 30 minut. Da ho sodelovanje demonstrirano tudi pred publiko, so se dogovorili, da bodo intervjuje izvedli »izmenoma«, to se pravi, da bo koroški urednik spraševal slovenske predstavnike, slovenski pa koroške. TV ekipo bo prispevala ljubljanska televizija, medtem ko bodo film izdelali v studiu koroškega ORF.

Dopisujte v Železarja

OCENA
URESNIČEVANJA KADROVSKE
POLITIKE V ŽELEZARNI

Zahteva po ocenjevanju uspešnosti kadrovske dejavnosti se nam postavlja vsaj iz treh razlogov: prvič — sistemsko proučevanje kadrovske dejavnosti zahteva, da imamo ves čas na razpolago povratno informacijo o poteku posameznih kadrovskih procesov in njihovih rezultatih, ki nam služijo za upravljanje posameznih kadrovskih procesov v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovni organizaciji; drugič, v pogojih uresničevanja svobodne menjave dela, ki predstavlja ekonomski (pravica do ustreznega dela dohodka na osnovi opravljenega dela oz. povečanja dela dohodka zaradi opravljenega dela) in družbeni odnos (pravica in dolžnost, da delavci temeljne organizacije združenega dela sprejmejo in kontrolirajo program dela delavcev, ki opravljajo strokovna in administrativna dela), v katerem morajo delavci, ki opravljajo strokovna in administrativna dela in naloge v zvezi s kadrovsko dejavnostjo dokazovati obseg (količino) in kvaliteto opravljenega dela delavcem temeljne organizacije združenega dela, za katere te naloge opravljajo in tretjič, vsaka reorganizacija kadrovske dejavnosti mora v skladu s sistemskim reševanjem organizacijskih problemov temeljiti na oceni in analizi obstoječega stanja.

Za uspešnost kadrovske dejavnosti velja, da se kaže v uspešnosti celotne organizacije združenega dela (brez te povezave bi bila kadrovska dejavnost namreč sama sebi namen).

Za ocenjevanje uspešnosti kadrovske dejavnosti je na razpolago več kazalcev, odvisni so od tega, čigav vpliv želimo oceniti ali pa jo ocenjujemo kompleksno.

J. Brekič je kazalce razdelil v pet grup:

- ekonomske,
- organizacijske,
- samoupravne,
- kadrovske,
- psihološke.

Preverjanje nekaterih hipotez

Hipoteza 1: Načelo celovitosti in popolnosti kadrov uresničujemo s celovitim proučevanjem vseh področij kadrovske dejavnosti in z organizacijskim povezovanjem kadrovskih dejavnosti v enotno in samostojno organizacijsko enoto.

Iz pregleda področij kadrovske dejavnosti in njenih nosilcev je razvidno, da od skupaj 96 področij kadrovske dejavnosti ne opravljamo nalog na devetih področjih, delno pa jih opravljamo na desetih področjih. Vsako peto področje strokovno ne obvladamo, ali slabo obvladamo. Teža in pomen posameznih področij ni enakovredna, zato je še posebej zaskrbljujoče, da ne obvladamo področij:

- planiranja kadrov,
- ekonomike kadrov in kadrovskih ukrepov,
- proučevanje razvoja samoupravnih odnosov,
- izgradnje sistema razvoja kadrov,
- analize ustreznosti in uspešnosti izobraževalnih akcij v smislu valorizacije izobraževalnih akcij,
- prilagajanja dela človeku ob upoštevanju načel ergonomije,
- predlaganja in uveljavljanja ukrepov za stalno rast produktivnosti in ekonomičnosti dela.

Gre za področja, ki določljivo vplivajo na kvaliteto kadrovske politike in spoštovanja načel družbeno dogovorjene kadrovske politike in opredeljujejo bistvo kadrovske politike v združenem delu.

Analizirana področja kadrovske dejavnosti strokovno opravljamo v dveh delovnih skupnostih in znotraj njih v treh sektorjih (kadrovski, splošni, sektor za ekonomiko in organizacijo) in v centru za proučevanje samoupravljanja in informiranja.

Sektorji in center se zapirajo, ne povezujejo se z drugimi in vsak zase rešuje parcialne probleme. Niti kadrovski sektor ne upošteva nujnosti in potrebe po celoviti in povezani obravnavi kadrovske dejavnosti in kadrov.

V Železarni ne proučujemo celovito ključnih področij razvojne kadrovske politike, niti nismo uveljavili organizacijske povezanosti strokovnih služb, ki proučujejo posamezna področja v enotni in samostojno organizacijsko enoto.

V Železarni ne uveljavljamo načela celovitosti in popolnosti kadrov, ki edino omogoča razvoj celovite in ustvarjalne osebnosti, kar je določilni cilj samoupravne socialistične družbe.

V samoupravnem procesu vsak izvršilni organ delavskih svetov temeljnih organizacij združenega de-

la, kot tudi delovne organizacije obravnava in sprejema le del kadrovske politike in skrbi za njegovo uresničevanje. Delavski sveti ne obravnavajo celovite kadrovske politike.

Hipoteza 2: Decentralizacijo kadrovske politike moramo uveljaviti kot delno decentralizacijo strokovnih nalog, potrebnih za uresničevanje celovite kadrovske politike in popolno decentralizacijo samoupravnega odločanja o kadrovski politiki.

Iz pregleda področij kadrovske dejavnosti in njenih nosilcev je razvidno, da so temeljne organizacije združenega dela poverile opravljanje strokovno-administrativnih nalog kadrovskemu sektorju, da pa sodelujejo pri konkretni izvedbi posameznih nalog in odločajo o politiki reševanja posameznih nalog.

Iz pregleda nalog v procesu kadrovanja je razvidno, da temeljne organizacije združenega dela sodelujejo pri ugotavljanju potreb po kadrih, njihova neodtujljiva pravica je, da sklepajo delovna razmerja. Temeljne organizacije združenega dela opravljajo operativne strokovne naloge v zvezi s uvajanjem v delo, poučevanje za varno in racionalno delo in izobraževanje na delu. V temeljnih organizacijah združenega dela delavci uresničujemo svoje pravice in dolžnosti iz dela, sprejemajo sisteme stimulacije, se informirajo in vključujejo v delo družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in delegacij in uresničujemo svoje interese in potrebe v temeljnih organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih in občini. Brez aktivne vloge temeljnih organizacij združenega dela, tako v opravljanju dela strokovnih nalog, predvsem pa političnih in samoupravnih aktivnosti, ne moremo uresničevati družbeno dogovorjene kadrovske politike. V dosednji aktivnosti na področju uveljavljanja kadrovske

politike smo v Železarni že spoznali potrebo po delni decentralizaciji strokovnih nalog in popolni decentralizaciji samoupravnih odločitev. Uveljaviti moramo ustrezne odnose med strokovno službo in temeljnimi organizacijami združenega dela in usposobiti delavce v temeljnih organizacijah združenega dela, da opravljajo te naloge in ob njih spoznajo omejitve, možnosti in vsebino družbeno dogovorjene kadrovske politike.

Hipoteza 3: Visoka stopnja skupne fluktuacije kadrov v Železarni in omejeni kadrovski viri onemogočajo hitrejšo uveljavljanje kadroloških načel pri oblikovanju, sprejemanju in izvajanju kadrovske politike v Železarni.

V obdobju od 1977—1981 smo letno sklenili delovno razmerje s 704—949 delavci, predvsem kot posledica visoke stopnje fluktuacije v tem obdobju. Vsi ti delavci so šli skozi predpisan postopek za sklenitev delovnega razmerja, katerega nosilec je kadrovski sektor, ravno tako pa je pomemben del nalog z delavci, ki sklenejo delovno razmerje, potrebno opraviti v temeljnih organizacijah združenega dela: zadolžitev z osebnimi zaščitnimi sredstvi, priučenje na delih in nalogah od 14 dni do 5 mesecev in preizkus strokovne usposobljenosti do povečane kontrole v procesu dela. Visoka stopnja fluktuacije postavlja pred kadrovski sektor zahtevo, da v omejenih kadrovskih virih v lastnem okolju za vsako ceno pridobi zadostno število kadrov. Ta naloga je na osnovi zahtev temeljnih organizacij združenega dela postala prioriteta in iz nalog kadrovskega sektorja izriva tiste, ki bi morale omogočiti oblikovanje, sprejemanje in uresničevanje celovite kadrovske politike v Železarni, torej naloge, ki opredeljujejo v kadrovski politiki njen razvojni značaj in pomen.

PREGLED NOSILCEV NALOG V PROCESU KADROVANJA

KADROVSKI PROCESI	NOSILCI									
	Odd. za kadre	Odd. za izobražev.	Odd. za ind. psihol.	Odd. za var. pri delu	Odd. za zdrav. in soc. var.	Odd. za družbeni standard	TOZD in delovne skupnosti	Obratna ambulanta	ŽIC	
1. Potrebe po kadrih	+						+			
2. Vhodni intervju	+				+					
3. Zdravniški pregled			+		+			+		
4. Psihofizična in zdr. ustrez.	+		+					+		
5. Uvajalni seminar	+			+						
6. Sklenitev delovnega razmerja	+						∇			
7. Uvajanje v delo							+			
8. Poučevanje za varno in racionalno delo			+				+		+	
9. Preizkus usposob. za varno delo				+			+		+	
10. Delo							+			
11. Motivacija in stimulacija							+			
12. Proces inform. in samopr.							+			
13. Vključevanje v delo DPO							+			
14. Izobraž. ob delu, funk.	+						∇		+	
15. Zagotavljanje zdrav. var.					+			+		
16. Zagotavljanje soc. var.					+					
17. Zagotavljanje družb. stand.						+				
18. Prenehanje delov. razmerja	+				+		∇			

+ nosilec ⊕ sodeluje v procesu ∇ sprejem odločitve

Hipoteza 4: V obstoječi organiziranosti kadrovski sektor lahko samo ugotavlja probleme in predlaga delne rešitve, ne more pa predlagati celovitih ukrepov za reševanje ugotovljenih problemov pri uresničevanju kadrovske politike v Železarni.

Z uresničevanjem kadrovske politike v Železarni moramo uresničevati dva cilja: stalna rast produktivnosti in ekonomičnosti dela in uresničevanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Uresničevanje teh ciljev poteka v pogojih kadrovsko omejenih virov v okolju, zato moramo uskladiti potrebe Železarne s kadrovskimi viri. Za to so potrebne naslednje aktivnosti:

- ukinjanje nerentabilne proizvodnje,
- posodabljanje tehnično-tehnoloških procesov,
- ustvarjanje pogojev za zaposlovanje žensk na »tipičnih moških« delih in nalogah,
- zaposlovanje drugih kategorij delavcev,
- boljša motivacija proizvodnih delavcev.

Na rast produktivnosti in gospodarnosti dela vplivajo tehnični, družbeni in organizacijski dejavniki, med katerimi jih je le nekaj, na katere lahko vpliva kadrovski sektor (izobraževanje, zdravstveno varstvo, družbeni standard), na vrsto drugih pa vplivajo drugi deli delovnih skupnosti. Za uresničevanje obeh temeljnih ciljev kadrovske politike in usklajevanja potreb po kadrih v Železarni s kadrovskimi viri je potrebno opraviti vrsto aktivnosti, v katere se mora vključiti zaradi narave problemov veliko število organizacijskih subjektov v Železarni. Kadrovski sektor v sedanji organiziranosti pokriva le ožek del aktivnosti in ne more predlagati celovitih ukrepov za doseg te ciljev.

Hipoteza 5: Uresničevanje potreb in interesov delovnih ljudi in občano

nov v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti in v krajevnih skupnostih predstavlja sestavni del uresničevanja celovite kadrovske politike in zahteva sodelovanje kadrovskega sektorja v procesu ugotavljanja, usklajevanja in uresničevanja teh potreb in interesov v delegatskem sistemu.

V samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti in v krajevnih skupnostih delovni ljudje in občani uresničujejo in zadovoljujejo večino svojih osebnih in skupnih potreb in interesov glede otroškega varstva, izobraževanja, zdravstvenega in socialnega varstva, pokojninsko-invalidskega zavarovanja, kulture, telesne kulture in stanovanj. Gre za potrebe in interese delovnih ljudi, ki jih sicer uresničujemo izven združenega dela, kjer delajo, vendar so te potrebe in interese, katerih uresničevanje je pogoj za produktivno in gospodarno delo slehernega delavca in družbe kot celote in pogoj za razvoj celovite in ustvarjalne osebnosti. Ti interesi se uresničujejo v samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih v procesih dogovarjanja in sporazumevanja, kjer morajo delavci kot uporabniki poznati potrebe, na drugi strani pa materialne možnosti za zadovoljevanje teh potreb. Spoznavanje potreb po posameznih področjih — tako sedanjih kot bodočih — in njihovo usklajevanje z materialnimi možnostmi predstavlja zahteven strokovni proces, ki ga mo-

rajo opraviti strokovne službe kadrovske dejavnosti, delegati v samoupravnih interesnih skupnostih in krajevnih skupnostih pa sodelujejo z interesi izvajalcev posameznih programov. Na področju kadrovske dejavnosti, kamor sodi uresničevanje praktično vseh interesov in potreb v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti, je trenutno najbolj aktualno uresničevanje teh odnosov na vzgojno-izobraževalnem področju, kjer je razvidna vsa širina in zahtevnost procesov ugotavljanja, usklajevanja in uresničevanja potreb in interesov.

Uresničevanje potreb in interesov delovnih ljudi in občanov v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti in v krajevnih skupnostih predstavlja sestavni in neločljivi del celovite kadrovske politike, za njihovo uresničevanje pa je potrebno nuditi strokovno pomoč kadrovskega sektorja delegatom v teh delegatskih skupščinah.

Hipoteza 6: Kadrovski sektor je po normativu del in nalog z zahtevano višjo in visoko izobrazbo in po deležu kadrov z višjo in visoko izobrazbo izenačen z delovnimi skupnostmi, v katerih je skoncentriran kader s to izobrazbo, kar kaže na ustrezen položaj kadrovskega sektorja.

To hipotezo bom dokazal z dvema ničelnima hipotezama:

H₀₁: Delež del in nalog z zahtevano višjo in visoko izobrazbo v kadrovskem sektorju se ne razlikuje od zahtev in delovnih skupnostih:

	število del in nalog z nižjo izobrazbo od višje in visoke dej.	število del in nalog z teor.	število del in nalog z zahtevano višjo in visoko dej.	število del in nalog z teor.	skupno število del in nalog
delovne skupnosti	710	693	316	333	1026
kadrovski sektor	44	61	46	29	90
Skupaj	754		362		1116

$$\chi^2 = 15,98 > 3,841$$

Ničelna hipoteza ni potrjena na nivoju zaupanja ($\alpha = 0,05$). Delež del in nalog z zahtevano višjo in visoko izobrazbo je v kadrovskem sektorju višji

tudi od delovnih skupnosti.

H₀₂: Delež kadrov z višjo in visoko izobrazbo v kadrovskem sektorju se ne razlikuje od števila teh kadrov v delovnih skupnostih:

	kadri z izobrazbo, nižjo od višje in visoke		kadri z višjo in visoko		skupno število kadrov
	dej.	teor.	dej.	teor.	
delovne skupnosti	865	852	170	183	1035
kadrovski sektor	54	67	27	14	81
Skupaj	919		197		1116

$$\chi^2 = 15,71 > 3,841$$

Ničelna hipoteza ni potrjena ($\alpha = 0,05$).

Delež kadrov z višjo in visoko izobrazbo v kadrovskem sektorju je višji kot v delovnih skupnostih.

Nobena od ničelnih hipotez ni potrjena. Z nadaljnjim analiziranjem spremenljivk sem dokazal, da ima kadrovski sektor višji delež nalog z zahtevano višjo in visoko izobrazbo v primerjavi z delovnimi skupnostmi. Kadrovski sektor je bil torej že ob oblikovanju in sprejemanju organizacije postavljen v ustrežnejši položaj v primerjavi z ostalimi delovnimi skupnostmi.

Tudi v strukturi kadrov (stanje 1980) z višjo in visoko izobrazbo ima kadrovski sektor ustrežnejši položaj v primerjavi z ostalimi delovnimi skupnostmi. Ugotovimo lahko, da za železarno ne velja ugotovitev (skupina avtorjev: Osnove za izdelavo profilov poklicev na področju kadrovske dejavnosti, Skupščina SRS, sekretariat za kadrovska vprašanja, Ljubljana 1979), da je struktura kadrov v kadrovskih službah slabša kot v vseh drugih strokovnih službah v organizacijah združenega dela.

Preverjanje delovnih hipotez je dokazalo, da smo v Železarni v uresničevanju samoupravne kadrovske politike dosegli ustrezen nivo organiziranosti kadrovske politike in uresničevanja načel in ciljev kadrovske politike. V nadaljnjem dograjevanju organiziranosti moramo vso pozornost posvetiti celovitemu obravnavanju področij kadrovske dejavnosti in njihovemu organizacijskemu povezovanju v enotno samoupravno organizacijo. Pri tem moramo graditi na doseženi stopnji organiziranosti in kadrovske strukture kadrovskega sektorja, ki je v pogledu strukture kadrov z visoko in višjo izobrazbo celo v ugodnejšem položaju kot delovne skupnosti. Te kadre moramo zato usmeriti na uresničevanje prednostnih ciljev kadrovske dejavnosti, ki jih bomo ob ustreznih samoupravnih in političnih aktivnostih lahko tudi uresničili.

POVZETEK OCENE

1. Gospodarski položaj Železarne, tako trenuten, kot tudi v perspektivi, od katerega je odvisen osebni in skupen standard delavcev, opozarja, da bo nadaljnje delo pri uresničevanju kadrovske politike potekalo v znamenju naslednjih nasprotij: na eni strani se bodo zaostrovala nekatera vprašanja kadrovske politike (nagrajevanje, skupni standard, zaposlovanje, fluktuacija, izobraževanje ob delu), zaostrovali se bodo odnosi svobodne menjave dela med temeljnimi organizacijami združenega dela in delovnimi skupnostmi, kjer bo težko uspeti z uresničevanjem programov razvoja in strokovnega dviga opravljanja nalog. V teh pogojih bo potrebno vložiti večji kadrovski napor v razvoj metod in tehnik prikazovanja in valorizacije (vrednotenja) vseh kadrovskih nalog in ukrepov, na drugi strani pa se zavedamo, vendar še ne povsem, da so ti isti miselni del proizvodnega procesa, ki lahko pripelje k boljše gospodarskemu položaju edino kadri, za kar pa je potrebno vanje tudi vlagati.

2. Neugodni trendi na področju izobraževanja ob delu in iz dela zahtevajo takojšnjo analizo razmer in sprejem ustreznih ukrepov. Zaostriti je potrebno odnos do izobraževanja ob delu.

3. Kadrovska gibanja pri sklepanju in prenehanju delovnega razmerja določujoče vplivajo na opravljanje nalog pri vseh subjektih kadrovske dejavnosti (kadrovski sektor, temeljne organizacije združenega dela), kar zahteva velike napore za opravljanje strokovno-administrativnih nalog za te potrebe.

4. V opravljanju nalog s področja kadrovske politike vključujemo veliko število kadrov in vlagamo precejšnja materialna sredstva, rezultati pa niso ustrezni tem naporom, kar kažejo primerjave med posameznimi panogami in jugoslovanskimi železarnami pri zdravstvenem in higijensko tehničnem varstvu.

GORENJSKO DOMOBRASTVO, NJEGOVA ORGANIZIRANOST IN DELOVANJE NA OBMOČJU KOKRŠKEGA ODREDA

Sredi marca letos smo prenehali objavljati prvi del nadaljevanj o gorenjskem domobranstvu izpod peresa Ivana Jana (povzetek iz kronike Kokrškega odreda); zdaj s tem nadaljujemo.

V teh nadaljevanjih bo poleg drugega opisano tudi nastajanje poveljstva »gorenjskega domobranstva«, ali kakor so ga imenovali ustanovitelji — nacistična varnostna policija na Bledu »Oberkriener Selbstschutz-a«. V prevodu naj bi bila to »gorenjska samozasčita« pod vodstvom gestapa in domačih izdajcev. Ta »samozasčita« torej ni bila nič drugega kot pomožna nemška policija, ki jo je plačeval, oboroževal, oblačil in hranil nemški okupator. Vse to je dokazano z njihovimi lastnimi dokumenti, ki so bili zaseženi ob osvoboditvi.

V letu 1942 razmere za ustanavljanje belogardističnih oddelkov na Gorenjskem še niso dozorele. Nemci so bili namreč še premočni, da bi domačim protikomunističnim oziroma protipartizanskim voditeljem dovoljevali kaj podobnega kot italijanski fašisti v Ljubljanski pokrajini. Podobno je bilo tudi še v letu 1943.

Na spomlad in na poletje 1944, ko se je narodnoosvobodilni boj še bolj razmahnil po vsej Jugoslaviji in ko je nemška vojska na vseh drugih bojiščih doživljala le poraze in so se fronte že bližale rajhu, je bilo drugače. Slovenski in posebej gorenjski protikomunistični voditelji so menili, da je prišel čas, ko bi z nemško pomočjo lahko osnovali protipartizanske oddelke tudi na Gorenjskem. Pri tem je imel vplivno besedo tudi del protiljudske duhovščine, ki je računal zlasti na verne kmetke množice na podeželju. Velik del sicer poštenih, delovnih, a vernih ljudi je resnično prišel pod vpliv protipartizanske duhovščine.

Kako zastrupljeno vlogo je pri snovanju slovenskega domobranstva odigrala najvišja cerkvena oblast in kako je izkoriščala verska čustva v boju proti narodnoosvobodilnemu gibanju, nam razkriva že Domobrančev molitvenik. Napisal ga je salezijanec dr. France Knific, ki ga je nato 24. aprila 1944 pregledal škofjski cenzor in glavni domobranski kurat dr. Ignac Lenček.

Generalni vikar Ignacij Nadrah je ta »molitvenik« odobrnil in mu napisal celo goreč uvod. Vanj je vnesel tudi strupene in zapeljive vzlike, s čimer je izdajo in zločin zamenjal z dolžnostjo: »Odločno nalogo sta tebi, domobranec, poverila Bog in narod v teh izredno težkih časih. Boriš se, da se ohrani narodna vera... Boj, ki si ga začel proti komunizmu, je torej največja časovna in narodna potreba. Ker gre za najvišje božje in človeške vrednote, je ta boj tudi sveta stvar...«

Narodnoosvobodilni boj so poistoветili s komunizmom. Kako potem

domobranci ne bi bili z zadoščenjem pobijali partizanov in uničevali drugih pripadnikov narodnoosvobodilnega gibanja, če pa so pod takšnim vplivom čutili, da opravljajo bogu dopadljivo delo?

Kjer ta »molitvenik« govori o »izpraševanju vesti« (str. 31), pa med drugim grozljivo piše: »Ali si brez potrebe požigal, ropal, pretepal, mučil, moril?«

Tako je »molitvenik« verne fante — domobrance pravzaprav spodbujal k zločinu.

Škof dr. Gregorij Rožman je bil glede tega še bolj jasen. V pastirskem pismu z dne 30. novembra 1943 je zatrjeval, da uničevanje komunizma »ni politika, ampak verska zadeva«. Zelo jasno je povedal, da vsak, ki podpira narodnoosvobodilno gibanje, »smrtno greši, hujše, kakor bi grešil s krivoverstvom«. Ali je potem čudno, da so domobranci počenjalci nasilja in zločine nad svojimi brati in s takimi »napotki« snovali tudi skrivno, morilsko in strah vzbujajočo »črno roko«?

Zasledovanje in uničevanje borcev za svobodo je bila za domobrance naloga, ki so jo prejeli od najvišjega cerkvenega mesta, plačeval pa jih je od 1. januarja 1944 general SS Erwin Rösener; Nemci so jim dajali tudi uniforme ter jim delili odlikovanja.

Proti osvobodilnemu gibanju je slovenski cerkveni vrh šel z roko v roki skupaj z okupatorjem in z bogatimi domačini sloji. Sicer pa je bila tudi Cerkev zelo bogata. Le 15 največjih cerkvenih fevdalnih posestev je posedovalo kar 37.000 ha gozdov in obdelovalne zemlje. Poleg raznih drugih vrednosti in ogromnih dohodkov je Cerkev tudi od države dobivala letno več denarja kot slovensko kmetijstvo, zdravstvo in sociala skupaj. Cerkvi je namreč padlo kar 14.900.000 din, drugi pa so dobivali 2.100.000 din manj.

Tak kapitalistični red je torej Cerkvi ustrezal in ga je hotela obdržati za vsako ceno. Del klerikalno usmerjene duhovščine je zato dostikrat pozabljal na svojo versko službo. Da je bilo res tako, je ugotovil tudi temeljit poznavalec teh krogov dr. Metod Mikuž, ki je o razgovorih z Gorenjske preganjeni župniki in kaplani 1941. leta zapisal:

»Nihče se ni dotaknil vprašanja, ne kaj bo... z verniki, ki so ostali brez duhovnika, ne kaj bo z vero... Pač pa so vsi ti duhovniki glasno tožili, kaj bo s farovski posestvom, kaj bo z denarjem, naloženim v hranilnico, ali se še neizterjanim od ljudi...«

Domobrancev torej k boju proti narodnoosvobodilnemu gibanju ni bilo treba siliti. To potrjuje tudi spomenica »protikomunističnega odbora« z dne 6. marca 1944, ki so jo podpisali župnik Karel Škulj, dr. Ludvik Leskova, inž. Jože Sodja, kaplan Mavec in še drugi ter jo poslali dr. Friedrichu Rainerju. Ta spomenica vdano govori o nujnosti protikomunističnega boja. Glede Gorenjske so v njej prosili, da bi slovensko časopisje in razne protikomunistične brošure, ki so izhajale v Ljubljani, smeli razširjati tudi na Gorenjskem. Ta »odbor« je Rainerja prosil še za

dovoljenje, da bi tudi tu lahko organizirali domobranstvo. Da pa bi se to razvijalo hitreje, bi »poslali tja neke enote iz Ljubljane, in to v kraje, kjer je razporežen za protikomunistični boj že zrelo«.

Razširjevalci domobranstva so šli še delj, o čemer dokumentirano piše zgodovinar Franček Saje. Kratek izvešček:

»Belogardisti so 3. februarja 1944 imeli zborovanje v frančiškanski dvorani v Ljubljani, kamor je prišel tudi general Leon Rupnik...«

Klerikalni poslanec župnik Škulj je ob tej priložnosti Rupniku tudi rekel:

»Gospod prezident, sporočite, prosimo, Vodji (hitlerju) našo srčno željo:

Naj uresniči stoletni sen slovenskega naroda. Da bi se Kranjci in Slovenci vse okrog združili pod streho hiše ene. V tem domu naj se družijo s Kranjcem Goričan, Tržičan, Istran, Beneški Slovenec, Štajerc in Korošec. In v tem domu naj zavladava prava svoboda in pravičnost. Končno naj dobimo upravno samostojnost, da rešimo socialna in druga vprašanja in izvedemo popoln preporod slovenskega naroda, in podobno naprej.

(Citirano po cenzuriranem izvodu »Slovenca«, 4. februarja 1944.)

»Slovenec« je, kot je ugotovil Franček Saje, hotel objaviti tudi gornje besede, vendar je nacistična cenzura te vrste zaplenila. Kajti nepojmljivo, grozljivo in absurdno je bilo upanje teh slovenskih klerofašistov, da bi prav Hitler, okrutni zasluževalec slovenskega in drugih narodov, postal zdaj osvoboditelj. Tako ta nemogoča izjava ni bila javno objavljena.

Eden izmed poglavitnih organizatorjev domobranstva na Gorenjskem, ki je začel prihajati iz Ljubljane, je bil Slavko Krek. Bil je član »Akademske stolne kongregacije«, tajnik generala Rupnika, sodelavec belogardističnih duhovnikov in organizatorjev v Ljubljani kaplana Franca Glavača, Toneta Duhovnika, Andreja Križmana, mons. Matije Škrbca, poslušno orodje kolaboracionističnega škofa dr. Gregorija Rožmana, sodelavec gestapa in angleške obveščevalne službe, hkrati pa nečak kraljevega reakcionarnega ministra dr. Mihe Kreka. On in tudi drugi so včasih delovali legalno, včasih ilegalno za hrbi Nemcev. Nevarna je bila zlasti »ilegala«, ki je bila dejansko linija brezobzirnih »mladcev«. Ta domobranski organizator je na sodnem procesu aprila 1948 v Ljubljani takole opredelil vlogo in nalogo duhovščine pri organiziranju domobranstva na Gorenjskem:

»Oni, duhovniki so, izrabljajoč versko naziranje Gorenjcev, dokazali, da je na podlagi katoliške dogmatike nemogoče sodelovanje s komunistično partijo. Torej so že s tem pripovedovanjem nujno odvračali ljudi od osvobodilnega gibanja... Eden izmed odločilnih faktorjev (pri pošiljanju takih duhovnikov na Gorenjsko) pa je bil ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.«

Janez Obsenik iz Predoselj, ki je bil tudi organizator gorenjskega domobranstva, pa je povedal takole:

»Gorenjsko domobranstvo ni predstavljalo nobene, niti vojaške niti politične organizacije. To so bile posamezne postojanke »Gorenjskega domobranstva« in so bile v bistvu samo sestavni del oziroma pomožna policija gestapa, oziroma točneje povedano, posameznih gestapovskih izpostav.«

(se nadaljuje)

Filmi pa so bili vedno lepši.

Kino-doživetja pa so bila vedno sladkejša.

Charlotta pa je bila vedno bolj njegova.

Kadar sta se nahajala na cesti v bližini nevarnih oseb, sta se začela spakdravati z nemščino. Njej je to še bolj teklo, kajti bila je enainštiridesetega leta dalj časa v Berlinu. Kako je tja prišla, je ni vprašal. Zнала je pa res kar verjetno berlinsko posnemati.

Drugeče sta govorila slovensko in seveda bolj intimno tiho.

Ona je poznala kraje in koticke v mestu, kjer sta neopaženo držala drug drugega za roko in se znova opogumila do vedno bolj iskrenih ljubezenskih izrazov.

Ko sta gledala film, ki je prikazoval usodno pot nekega španskega umetnika glasbenika, sta se upala že objemati kot filmska dvojica. Vsebinska filma je bila razburljiva: Umetnik je v svoji strastni ljubezni zabodel pri plesu tekmece iz ljubosumnosti. Osivela ljubljanka ga je čakala, da je osedel dolga leta ječe, v kateri je komponiral in popakal vse stene svoje kehe z notami nastajajočih kompozicij.

— Je mogoče, da ljubezen povzroči tako nesrečo?

Z vročim dihom mu je pospevala na uho.

On se ni in ni izmotal iz pretresljive filmske scene.

Hvaležna, da ni čul njenih besedi, se je zleknila na svoj sedež. Saj midva nisva filmsko dejanje in midva se imava rada na drugačen, lepši, slovenski način! Je ošela samo sebe.

Z dneva v dan je bila lepša pomlad, z dneva v dan so se nekateri dežurni profaksi razkuhivali, ker je pri študijskih urah na pozno popoldne manjkalo vedno več mladincev. Seveda so pavšalno osumljali po krivici. Bilo je več vzrokov izostajanja. Po krivici na vsak način, da se vse žene za dekleti; po krivici pa tudi, da pohajkujejo nekeje v neznanem, kar je že v naraščajočih partizanskih aktivnostih skrajno sumljivo.

Tako je na vsem lepem bilo zapisano v beležki vedno nervoznega upravnika doma Hofarja tudi dijakovo ime, da je pogosto iz doma in da nihče ne ve, kje se zadržuje.

Tokrat pa je imel še srečo.

Na zagovor je bil poklican. Dan poprej pa je dobil dovoljenje od suhoparne profesorice, ki je bila zaljubljena v gavlajtarja in Južno Ameriko, da lahko vadi v šoli na klavirjih, kjer ni nikogar in če mu hišnik to dovoli. Dijak se je tako nenadno gosto razbesedil, da mu je

VALENTIN POLANŠEK

96

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

ženska kar verjela, koliko mu pomeni igranje na klavir. Kar pa je bila tudi gola resnica.

To izjemno dovoljenje pa je bilo dovolj, da je upravnik doma nekaj zagodiljal v brado in dijaka odpustil z večkratnim: abteten, abteten, abteten.

Kmalu po tistem je prišlo do zoprnega pripetljaja, ko sta Charlotta in dijak bila zmenjena, da se dobita v kinu v Stražišču. Ona je prikrbela vstopnici. Svojo je vzela in šla v dvorano. Njegovo je pa pustila v rezervaciji pri blagajni.

Dijak je prišel, dobil vstopnico in šele v temi, ko so začeli kot vselej z zmagovalno »bohenšav«, smuknil v dvorano. Ženska ga je z motno baterijo povedla k sedežni vrsti.

Nemo je sledil frontnim poročilom v sliki in besedi. Vedno isto! Povsod strateško umikanje nemške vojske. Firer že ve, kaj je prav. Vsa kolesa se vrtijo za zmago. Zračni pirati angloameriških bombnikov pobijajo po nemških mestih nedolžne ženske in otroke. Bliža se ura, dokončni obračun z vsemi sovražniki nemškega naroda, sig haji!

V kratki vmesni svetlobi med predfilmom in glavnim filmom je uzrl poleg sebe Charlotta. Kot panavadi ga je zaupljivo intimno pozdravila. Samo z očmi. S tako izrazitimi očarljivimi očmi. Tokrat pa je še z desnico prišla za spoznanje naproti.

Dijak je skoraj okamenel.

Poleg Charlote je uzrl... Dromlja.

Razpotegnjen obraz je navalil nanj. Pokazal je svoje krepke zobe. Zahrbten posmeh se je razlezel z ust na vse strani, kakor bi zaudarjalo po mrhovini sredi nevarnega močvirja.

Niso hoteli vzeti konca trenutki, kosta se gledala dijaka.

Charlotta je bila spretna: — Jungs, zdaj pa z očmi naravnost naprej, film se začneja!

Spet posrečena berlinsčina je nekeje le spravila Dromlja iz tira. Zdravko pa je sledil z razdvojenim srcem filmskemu dogajanju. Vse je bilo v njem naenkrat razmaknjeno, vse se je trgalo in podiralo.

Pičlo ga je globoko nekeje v duši, prvič, take bolečine še nikdar ni zaznal. Čudna, dušeca sila ga je zavajala v bližino podobnih občutkov, ki so se skotili v njem pred dnevi, ko je sledil groznemu dejanju ljubosumnega umetnika glasbenika v filmu.

Sedaj je iskal v tem filmskem dejanju instinktivno po zvezah in zapletljajih, ki bi razpihovali njegovo kaotično srčno stanje.

Pa je pritisnula Charlottina desnica na njegovo laketo...

Trznil je.

Naslednji trenutek pa je uzrl kot skozi očiščeno lečo razveseljivo sceno na platnu: Zaljubljenka sta se prvič dobita na samem. Vse je tako edinstveno, da mnogokdo v dvorani odrešen zavzdihne.

— Lepo je, lepo! se je približala Charlotta.

(se nadaljuje)

EDO TORKAR

2

OD BJELAŠNICE DO PROKLETIJ

zapis s planinske poti

No, zdaj pa mi kar pokažite planino, ki je tako opremljena ne bi mogel obvladati! Zdaj mi je bilo vseeno, ali pridem še do kakšne planinske kočice ali ne.

Ko sem se prepračil, da vremenska prognoza ne napoveduje nič hujšega kot vetrovnost in oblačnost, sem se zagrizel v breg pod Djevojačkimi stenami. Kljub vabljivemu imenu se jim nisem dal premamiti in sem jo mahnil kar po bližnji Hranisavo, s svojimi 1965 metri enega višjih bjelaških vrhov. Koča na vrhu, »Zdravkov dom« imenovana je bila kajpak zaprta, kar sem pričakoval, saj že v transverzalnem vodiču piše, da jo odpirajo samo »po potrebi«. Kakšne in čigave potrebe so bile s tem mišljene, ne vem. Upam, da vejo vsaj tisti, ki so to zapisali. No, odprta je bila vsaj zimska soba, tako da sem imel zavetje pred strupenim vetrom, ki je pihal čez grebene.

Malo pod vrhom me je prepadil z markirane poti velikanški kot noč črni bik, ki se je zbal, da ne bi storil kaj žalega njegovim kravicam. Jadno sem jo ucvrl v skalovje, tej pošasti niti El Cordobes ne bi bil kos. Sicer pa — kaj bi sledil markacijam, sem si mislil, markacije vodijo na vrhove, na vrhovih pa ne vidiš drugega kot kamenje, pa kakšnega fanatičnega zbiralca transverzalnih žigov, ki se še pošteno razgleda in oddahne, pa že v potu svojega obraza hiti novim transverzalnimi trofejam naproti.

Po prostranem, z rumenim planinskim cvetjem posutem planinskem polju, imenovanem Jagodina strana, sem dosegel

kolovoz pod planino Lovnico in pastirske stanove v Šišin dolu. Večerilo se je že, pastirji so svoje črede naganjali v lese, lačen, žejen in utrujen od celodnevnih hoj sem se že komaj vlekel naprej, iščoč prazno kolibo, v kateri bi prespal.

»Ali veste za kakšen prazen katin v sosesčini?« sem povprašal pri prvem naseljenem stanu, kjer so starka in dve dekleti napajale ovce.

»Kaj ti bo prazen katin?« je rekla starka.

»Prespal bi v njem.«

»Zakaj pa pri nas ne bi prenočil?« je rekla mlajša od obeh deklet.

»Spalno vrečo imam in šotorko. Lahko spim v senu.«

Pravoslavno pokopališče na Bjelašnici

(se nadaljuje)

Osmega novembra je obiskala radovljiško občino devet- članska delovna skupina CK ZKS, ki jo je vodila sekretarka predsedstva CK ZKS Katja Vadnal. Popoldne je bil v hotelu Park najprej razgovor s predstavniki skupščine, gospodarstveni- niki, predstavniki izvršnega sveta, DPO, turističnimi delavci, komunalnimi in urbanističnimi izvedenci in novinarji, o razvo- ju turističnega gospodarstva. Popoldne je skupina nadaljevala razgovor s sekretarji nekaterih osnovnih organizacij ZK, nato pa obiskala še osnovno organizacijo ZK v KS Gorje.

Izvršni svet OS Radovljica je na 63. seji 9. novembra obravnaval osnutek resolucije o družbenoekonomskem razvo- ju in ekonomski politiki občine Radovljica v letu 1984 in pred- log geodetskih del za leto 1984. V razpravi je bil tudi osnutek odloka o komunalnem redarstvu, predlog za odobritev nekate- rih manjših odmkov od urbanistične dokumentacije in premo- ženjsko pravne zadeve. Na seji so izrekli soglasje za izplačilo OD v Verigi TOZD TIO Lesce in dodatno zaposlitev petih de- lavcev v Beograski banki TB Ljubljana v radovljiški posloval- nici.

Na 11. seji občinskega komiteja ZK Radovljica, 3. novem- bra so ocenili izvajanje programa gospodarske stabilizacije v osnovnih organizacijah ZK. O pripravah organov ZK Radovljica na 8. sejo ZKS in o nalogah po 8. seji v OO ZK je podal poro- čilo sekretar OK ZK Branko Čop, ki je poročal tudi o delu pred- sedstva OK ZK Radovljica. Beseda je tekla tudi o pripravah na programske seje OO ZK in na programsko volilno konferenco občinske organizacije ZK Radovljica. Na seji so sprejeli ključ za izvolitev članov aktivna komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev ter predlog o ustanovitvi aktivna ZK s področij zdravstva in izobraževanja. Komite je zaradi nedejavnosti po- trdil odstop dosedanjega sekretarja aktivna komunistov nepo- srednih proizvajalcev in razrešitev članice OK ZK Brigitte Go- bec, ki je odšla na drugo delovno mesto.

V hotelu Svoboda na Bledu je bilo konec oktobra delovno posvetovanje predstavnikov občinskih konferenc ZSMS iz vse Slovenije. Dokaj kritično so mladi spregovorili o svojem delu, o problemih, ki ta čas najbolj pritiskajo mlade pa tudi o njihovi organiziranosti. Spregovorili pa so tudi o gospodarski stabili- zaciji in izvajanju srednjeročnih načrtov.

Na volilno programski seji OK ZSMS Radovljica, ki je bi- la, 30. oktobra, ob izredno številni udeležbi delegatov na Po- kljuki, so za predsednika OK ZSMS za naslednje mandatno obdobje izvolili Ljuba Burazina iz Radovljice, za podpredsedni- co dosedanje predsednico Evo Štavs in za sekretarko Elzo Še- kli, obe z Bleda.

Na 6. seji sveta za družbenoekonomske odnose in stabili- zacijo pri občinskem svetu ZSS Radovljica so konec oktobra obravnavali osnutek resolucije SRS za leto 1984, kot izhodišče za pripravo občinske resolucije o gospodarskem in družbenem razvoju za leto 1984. Beseda je tekla tudi o poslovanju SIS družbenih dejavnosti in njihovi delovni skupnosti v ustana- vljanju.

Vsem podpisnikom samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti Radovljica, je skupščina te skupnosti v oktobru poslala v javno razpravo in potrditev predlog sprememb in dopolnitev tega sporazuma. Razprava bo trajala do 25. novembra, ko morajo podpisniki sprejeti pristop- no izjavo.

V Radovljici so se sešli člani koordinacijskega odbora za urejanje odnosov med samoupravnimi družbo in verskimi skup- nostmi pri OK SZDL Radovljica. Ocenili so delo odbora v pre- teklem mandatnem obdobju in se dogovorili o nadaljnjih nalo- gah. Namesto umrlega člana Alojzija Žabkarja — župnika iz Kroke, so imenovali v odbor novega člana.

Občinski svet zveze sindikatov Radovljica je vsem osnov- nim organizacijam sindikata razposlal predloge možnih kandi- datov za vodilne funkcije v občinskem svetu ZSS Radovljica. Te so se odločile na osnovi teh predlogov, da za sekretarja ob- činskega sveta kandidira Mirko Rimahazi, ekonomist iz HTP Bled.

S 1. novembrom 1983 je začel veljati sklep občinske skup- ščine Radovljica o uvedbi začasnih ukrepov družbenega var- stva v Gozdarsko kmetijski zadrugi Srednja vas v Bohinju. Ukrepi so sprejeti zaradi nezakonitega poslovanja in nesamo- upravnih odnosov. V začasni kolegijski organ, ki bo izvajal ukrepe je skupščina imenovala za predsednika Bernarda To- nejca, za člana pa Franca Škodlarja in Stanka Košnika.

Izvršni svet OS Radovljica je na osnovi pripomb in predlo- gov podpisnikov družbenega dogovora o restavraciji blejskega jezera sklenil, da vseh 15 podpisnikov pošlje morebitne dodat- ne predloge na predloženi dogovor do 10. novembra, potem pa ga bo izvršni svet dal v obravnavo in sprejem tudi občinski skupščini Radovljica.

Obzornik Indok centra občine Radovljica v 7. številki, 31. oktobra, ki je izšel v nakladi 1500 izvodov, prinaša celotno gradivo za 19. ločene seje vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica 16. novembra.

Srednja gostinska šola v Radovljici bo v šolskem letu 1983/84 imela na predloženem šolskem koledarju zimske počit- nice za učence in učitelje 14 dni, in sicer od 23. januarja do 3. februarja 1984. Od 28. aprila do 30. aprila 1984 bodo prvomaj- ske počitnice.

Na oktobrskem sejmu mode v Beogradu so dosegle modne oblikovalke blejske Vezene izreden uspeh. Za modne dodat- ke so prejele najvišje priznanje zlato košuto, za poletno žensko obleko pa srebrno košuto. Pohvaliti velja vse delavke v razvoj- ni službi in pri oblikovanju nagrajenih izdelkov od vodje Mije Bizjak do oblikovalk Bernarde Bečan, Diane Vidic in Majde Čuden.

V radovljiški občini je skupaj na voljo pri lastnikih zaseb- nih turističnih sob 2.467 ležišč. Največje zmogljivosti v zaseb- nih sobah imajo na Bledu, kjer je na voljo 1.124 postelj, v Bohi- nju imajo 1.021, na območju Radovljice pa 322 postelj.

Delavska univerza Radovljica je v oktobru organizirala dva 25 urna tečaja za delavce gostinske in živilske stroke iz hi- gienskega minimuma. Prvi tečaj je bil za delavce HTP Bled z 21 tečajniki, drugi tečaj pa za delavce ŽITO Lesce s prav tolikš- nim številom tečajnikov. V decembru bo delavska univerza or- ganizirala tečaj tudi za delavce Integrala na Bledu.

V preteklem šolskem letu 1982/83 so v Almiri Radovljica štipendirali 28 rednih študentov, od teh enega na visoki šoli, enega na štiriletni srednji šoli, 24 na triletni srednji šoli in dva na dveletni srednji šoli. Na višji šoli je bilo lani vpisanih se- dem študentov iz Almire.

Zaradi visoke starostne strukture prebivalstva in drugih posebnosti populacije prebivalstva v radovljiški občini, je tudi bolnišnično zdravljenje razmeroma večje kot pa v drugih go- renjskih občinah. Medtem, ko na Gorenjskem v poprečju ob- činske zdravstvene skupnosti namenijo za neposredno zdrav- stveno varstvo za bolnišnično zdravljenje 46,4 % sredstev, v Sloveniji poprečno 43,7 %, mora zdravstvena skupnost Rado- vljica odvajati kar 49 % svojih sredstev v te namene.

Pred dnevom mrtvih so v Bohinjski Bistrici izročili name- nu nov objekt mrliških vežic, ki so ga začeli graditi že pred tre- mi leti iz sredstev samopriskevka občanov te krajevnje skupno- sti. Celotni objekt, oprema ter ureditev okolice vežic je ocenjen na okoli 7,5 milijonov din.

V Budvi so konec oktobra predstavniki Yugotoursa iz Lon- dona na vsakoletnem srečanju s predstavniki 183 jugoslovans- kih hotelov podelili nagrade in priznanja najboljšim hotelom, za katere so v anketi glasovali britanski turisti. V prvi A kate- goriji je spet premočno osvojil prvo mesto grand hotel Toplice Bled, v drugi skupini hotel Golf in v tretji skupini hotel Jelovi- ca pred hotelom Park. Blejski hoteli že več let osvajajo zanes- ljivo vsa prva mesta v Jugoslaviji.

V soboto, 5. novembra, so v vseh obratih Elana v Begunjah odprli vrata za množičen obisk in ogled teh obratov, vključno s Plastico, kjer proizvajajo kakovostna jadrna letala. Obisko- valce, ki jih je bilo nad 700, so po proizvodnih obratih vodili in jim razlagali domači strokovnjaki.

Od 28. oktobra do 13. novembra je na ogled v Šivčevi hiši v Radovljici razstava oljnih slik blejskega umetnika in likovne- ga pedagoga Janeza Ravnika, nastalih v zadnjih dveh letih. Za to priložnost je muzejsko galerijski odbor pri Kulturni skupno- sti Radovljica izdal katalog z retrospektivnim pregledom sli- karjevih del.

V poslovnih prostorih LIP Bled, kjer redno predstavljajo likovna dela poklicnih in amaterskih slikarjev, so konec okto- bra odprli razstavo Branka Čušina, člana jeseniškega Dolika, ki je bila na ogled do 4. novembra.

V okviru Borštnikovih srečanj '83 so v Mariboru v polno zasedenih prostorih hotela Orel nastopili tudi člani Linharto- vega odra KUD Radovljica, kar je veliko priznanje tej skupini, ki jo vodi Alenka Bole Vrabec. Radovljčani so se predstavili z recitalom ciganske poezije »In grem k njej in dam ji svoje srce«.

POSVET O PROBLEMATIKI RAVNANJA Z ODPADKI NA GORENJSKEM

Komisija za varstvo okolja in uporabo sekundarnih surovin pri medob- činski gospodarski zbornici za Gorenjsko je 8. novembra v Kranju organi- zirala posvetovanje na temo »Problematika ravnanja z odpadki«. Udeležilo se ga je skoraj sto predstavnikov delovnih in temeljnih organizacij združenega dela, ki so odgovorni in delujejo na tem področju.

Na osnovi uvodnih referatov, ki so jih imeli Marjan Razpotnik (o pro- blematiki odpadkov na Gorenj- skem), Bogomir Koželj (o problema- tiki komunalnih odpadkov) in Drago Vuk (o posebnih odpadkih), se je razvila živahna razprava o konkre- tnih problemih, delu in nalogah s tega področja. Miha Rauter in Tone Kapus sta navzoče seznanila o pri- pravi potrebnih aktov, pravilnikov, navodil, organizacijskih predpisov, ki bodo urejali zadeve v zvezi z rav- nanjem z odpadki. Tu gre za jeklene odpadke, barvne kovine, papir, ste- klenice, tekstilne odpadke, gumo in odpadke termoplastov, kar vse štejemo pod sekundarne surovine. Gre za komunalne odpadke, ki jih sedaj vo- zimo v razne deponije, možno pa bi jih bilo predelati v kompost, porabiti kot gorivo ali sežgati. Med posebne odpadke pa štejemo snovi, ki so red- ke, korozivne, gorljive, vnetljive, in- fektivne, toksične in eksplozivne. Zanje je potrebna selekcija na izvoru, lahko se jih reciklira, izkoristi za energetske namene, s specialnimi postopki uniči, imobilizira in deponi- ra pod posebnimi pogoji ter režimi.

Po plodni razpravi so sklenili, da bo treba sanirati stanje na področju komunalnih odpadkov. Predvsem bo za njihov deponiranje treba dobiti ustrezne lokacije. Za rešitev proble- ma posebnih odpadkov bo treba pri- praviti pregled stanja na tem po- dročju in informirati ustrezno skupi- no strokovnih delavcev, ki bodo predvideli ekološke in tehnološke re- šitve. V organizacijah združenega dela morajo, kjer se nimajo, v šestih mesecih pripraviti ustrezne normati- vne akte in rešitve, skratka, pravil- niki, ki bodo načelno urejali to pro- blematiko in poslovniške ter navodi- la, ki bodo to področje konkretno urejali za posamezna ali skupino po- sebnih odpadkov.

Pristojnemu republiškemu komi- teju bodo predlagali, da ustrezno ažurira predpise o tej tematiki. Razmišljati bo treba o ustanovitvi interventnih skupin v primeru ne- sreč, ki bi lahko imele ekološke po- sledice. Program dela bodo ovredno- til in ga skupno s sklepi predložili kot predlog pristojnim skupščinam

NARAVOSLOVNI DAN NA AJDNI

V sredo, 26. oktobra, smo se učenci prvih letnikov srednjih šol odpravili na Ajdno, kjer smo si ogledali znano najdišče izkopanin.

Na pot smo se odpravili v treh sku- pinah. Najprej smo si na šoli ogleda- li film o Ajdni in najdbah na njej, nekaj več pa smo zvedeli tudi o njeni zgodovini. Film je prikazoval arheo- loge pri izkopavanju, videli pa smo tudi izkopane predmete, ki so sedaj shranjeni v tehničnem muzeju Žele- zarne na Jesenicah. Seznanili smo se tudi z legendo o Ajdovski dekici, ki je bila tako velika, da je z eno nogo stala na Šmarjetni gori, z drugo pa na Joštu zajemala vodo iz Save, po- kopana pa naj bi bila na Ajdni.

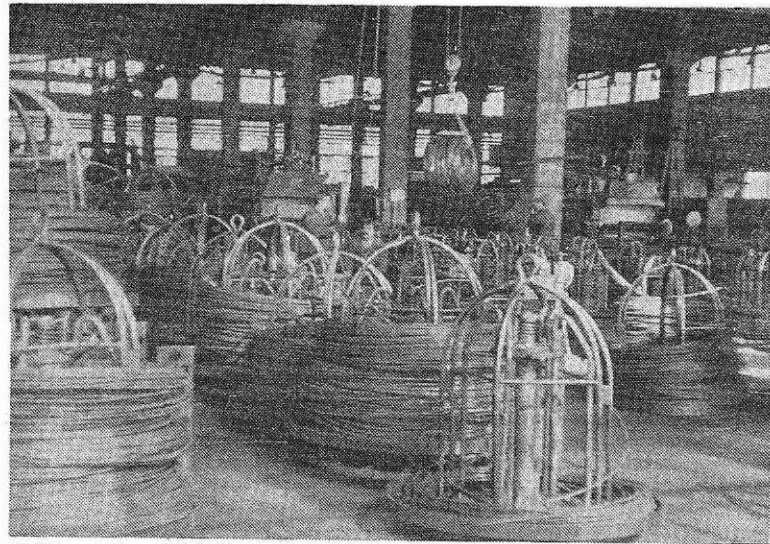
Po ogledu filma smo se z avtobu- som pripeljali do končne postaje na Koroški Beli, nato pa se odpravili proti 1048 m visokemu hribu. Na vrhu smo si najprej malo odpočili, nato pa nam je Janez Meterc, ki sodeluje pri izkopavanjih na Ajdni že od vsega začetka, povedal še nekaj zanimivih in nam še neznanih stvari o tem po- membnem kraju.

Po razlagi in ogledu izkopanin smo opravili še biološko in geografsko raziskovanje tega področja. Naj- prej smo se lotili biološkega razisko- vanja. Ugotovili smo, kakšna so tla na Ajdni. Tovarišica je že imela pri-

občin, medobčinskemu svetu, me- dobčinski gospodarski zbornici in drugim, ki naj bi na osnovi tega predvideli potrebna sredstva za nje- govo uresničitev.

Predsednik komisije Stanko Čop je v zaključnih mislih poudaril, da z veseljem ugotavlja, da se krog zain- teresiranih za reševanje te pereče problematike širi in da jih je vedno več za to, da se ohrani oziroma povr- ne zdravo delovno in bivalno okolje. Prisotni so se strinjali, da naj vsak tam, kjer dela in deluje, prenaša ide- je tega prizadevanja na svoje sode- lavce in soprobnice. O doseženih rezultatih in problemih je treba red- no obveščati javnost, banke pa je treba zainteresirati, da finančno po- magajo, posebno tam, kjer je okolje ogroženo. Zaradi zagotovitve čim- boljšega dela bo imela komisija stal- ne stike z gospodarstvom.

B. B.

V žičarni (foto I. Kučina)

tili naravnim geografskim področ- jem, ki nas obdajajo. To so Karavan- ke, Julijske Alpe, savska dolina in blejsko-radovljiška kotlina z Blej- skim jezerom. Povedali smo tudi, da so ta gorstva nastala z alpidskim gu- banjem v kenozoiku. Opazovali smo tudi položnost oziroma strmost gorov- j. Opazovali smo tudi položnost oziroma strmost gorovij. Ko smo s pogledom še malo bolj natančno ob- jeli dolino, smo opazili tudi melišča in terase, ki jih je izoblikovala reka. Na eni takih teras stoji tudi Blejska Dobrava. Na koncu pa smo se posve- tilih še onesnaženju. Naša dolina je močno industrializirana, posledica tega pa je močno onesnažen, z rde- čim prahom nasičen zrak. »Poigrali« smo se tudi z način izdelanim naklo- nometrom in izmerili naklon poboč- ja (okoli 60 stopinj).

Na vrhu Ajdne smo še nekaj časa postali, saj se nam je nudil prečudo- vit pogled na našo rojstno dolino, na- to pa smo se z lepimi vtisi in dobre volje spustili po strmem pobočju. Po- leg tega pa smo sklenili, da si bomo ob prvi priložnosti ogledali tehnični muzej Železarne na Jesenicah, v ka- terem bomo izvedeli še marsikaj no- vega in zanimivega o Ajdni in njenih lepotah ter izkopaninah.

Irina Vauhnik
1. N. CSUJ Jesenice

SREČANJE PEVSKIH ZBOROV DVEH KRAJEVNIH SKUPNOSTI

V soboto, 19. novembra bo v domu kulture v Podnartu ob 18.30 celovečerni koncert zbo- rovske pesmi. Nastopila bosta moška pevka zbor: moški zbor France Bev iz Šmarji pri Kopru in domači moški komorni zbor DPM Svoboda Podnart. Poleg zborov pa se bodo sešli tudi predstavniki obeh krajevnih skupnosti, Šmarji in Podnarta.

DOPISUJTE

V ŽELEZARJA

POMEMBNE NALOGE TURISTIČNEGA DRUŠTVA JESENICE

Na seji upravnega odbora in nekaterih komisij Turističnega društva Jesenice so govorili o številnih zadevah in nalogah, ki jih bo treba opraviti. Ker poteka mandat občinski in gorenjski turistični zvezi, so najprej predvideli kandidata za predsednika obeh turističnih organizacij, glede na to, da bo prihodnje mandatno obdobje vodil gorenjsko turistično zvezo kandidat iz jeseniške občine.

V nadaljevanju sta mentorici turističnih podmladkov Marija Dolinar in Mira Tolar poročali o uspešnem delovanju turističnih podmladkov v osnovnih šolah Prežihov Voranc Jesenice in Karavanških kurirjev NOB na Koroški Beli. Poleg drugih dejavnosti oba podmladka stalno skrbita za čistočo okolja na svojem območju. Mentorici sta predlagali, da bi komisija pri gorenjski turistični zvezi v prihodnje predvidela več časa za pripravo na tekmovanje in druge akcije.

Komisija za »lepe rože« je ugotovila, da ima letos kar 500 predlogov za podelitev značk, pisnih priznanj in pohval. Posebna komisija bo za prejemnike značk odobrila 20 predlogov, za priznanja 70, drugi prizadevni prebivalci pa bodo javno pohvaljeni.

Ker je dosedanji predsednik za urejanje TRIM steze zaradi bolezni zaprosil za razrešitev, so za novega predsednika izvolili Toneta Peterko. V kratkem bo sklical sejo, na kateri se bodo dogovorili za popravila in postavitev dveh brvi čez Jesenico. Spodnja bo stalnega pomena, saj bodo prek nje lahko hodili prebivalci Zgornjega Plavža v trgovino in po bližnji v središče mesta.

Franc Gasar, predsednik komisije za vrtičkarstvo, je poročal, da je tačas že čez 200 organiziranih vrtičkarjev, ki so jim bile dodeljene parcele v obdelavo. Sedaj čakajo na zemljo, ki jo bodo dobili ob izkopih, da jo najprej navozijo na opuščena smetišča in na prostor med železniškim tirom na Hrušici in koroško prog. Prireditelj pa bo treba še nove površine, ker se predvideva gradnja

novih objektov Merkurja, in sicer med koroško železniško progjo in Savo, kjer so sedaj »na divje« urejeni vrtički. Pripravi se, da se bo tudi to ugodno rešilo s skupnimi prizadevanji skupščine občine, komunalne skupnosti in turističnega društva, ki pri tem odlično sodelujejo. Sprejet je bil predlog, da bi od prihodnjega leta naprej ocenjevali in izrekli priznanja tudi tistim, ki imajo najlepše urejene vrtičke. Zaradi lege izgleda in ograjenosti bodo tudi na novih površinah zasadili živo mejo. Za vrtičkarje bodo v prostorih osnovne šole Tone Čufar na Plavžu pripravili poučno predavanje o gojitvi povrtnin in o urejenosti vrtičkov. Za sodelovanje bodo prosili strokovnjake Janeza Pšenico, Natašo Torkar, Jožeta Šaverja in Fani Jarc. V komisijo pa so vključili še Franca Zimica in Ljubomira Galica.

Sklenili so, da je treba popraviti vremensko hišico. Potrebna je nova streha in razsvetljava, ki je bila prekinjena ob graditvi toplovoda. Turistično društvo bo to predlagalo v program komunalne skupnosti. Razen tega se bo treba dogovoriti s hidrometeorološko službo v Ljubljani o sodelovanju. Vremenski podatki so namreč potrebni projektantski službi na Jesenicah.

Prihodnjo sejo bodo imeli 21. decembra, na njej pa bodo obravnavali in sprejemali program dela za prihodnje leto. Do takrat bodo predvideli tudi nove kandidate za dopolnitev upravnega odbora. Pripravili bodo predlog za prireditve v mesecu narčis.

Prisotni so se seznanili s pesnitvijo GOLICA, ki jo je pred vojno napisal T. Kaiser iz Münchna. Sklenili so, da bodo original in prevod ter priredbo v slovenščino porabili v turistično propagandne namene, in sicer kot prilogo prospektu. Po predstavi nekaterih komunalnih problemov so sklenili, da bodo lastnika predzadnje hiše na trim stezi zaprosili, da uredi kanalizacijo, ker fekalije sedaj odteka kar ob poti. Kovinarja bodo zaprosili za večjo skrb in redno popravilo klopi po mestu in da naj kupe listja in smeti vedno odstranijo takoj po čiščenju, ne pa, da jih več dni pustijo in jih veter ponovno raznaša na vse strani.

B. B.

LETOŠNJI SPOMINSKI KOMEMORACIJI OB ROB

Prvi november je dan mrtvih. Spominjamo se naših najdražjih, ki jih še vedno nosimo v srcih. Na Jesenicah se vsako leto še posebno radi spominjamo padlih borcev. Osrednja spominska proslava je na grobišču padlih borcev NOV v spominskem parku na Plavžu. Tako je bilo tudi letos. Svoji in prijatelji padlih borcev so primerno pripravili in okrasili grobove za osrednjo občinsko komemoracijo, krajevne skupnosti na Plavžu pa so organizirale kulturno komemorativni program, ki je bil 28. oktobra ob 16. uri izveden na grobišču. O tem smo že poročali.

V poročilu o komemoraciji iz pietete do padlih borcev nisem omenjal stvari, ki ne sodijo k tako svečanemu dejanju. Balkoni stolpnic so bili »okrašeni« z raznimi kosi perila, od raznih cunj do spodnjega perila in tako doli vedeti, da v stolpnicah bivajo ljudje brez spoštovanja do padlih borcev NOB, padlih vojakov v prvi svetovni vojni in drugih umrlih. Komemoracija se je tako odvijala v senci nezaželenih »okrasov« na bližnjih stolpnicah.

Ob izvajanju komemorativnega programa pa se je grupa razigranih otrok podila, prerivala in vpila na travnatem prostoru pred grobiščem. Ljudje ob grobovih so se zaman ozirali po otrokih in zaman pričakovali, da jih bo nekdo opozoril na nedostojno vedenje. To se je zgodilo šele, ko je »hrabri« mož zapustil mesto ob grobišču in poskušal ukrotiti NEKONTROLIRANO OBNAŠANJE NENADZOROVANIH otrok. V tem je le delno uspel. Ker se ne ve, čigavi so bili otroci, za njihova dejanja ne moremo kriviti nikogar drugega, kot SEBE, da smo tako pomanjkljivo vzgojili naš mladi rod. Za neodgovornost stanovalcev v stolpnicah ob spominskem parku pa lahko »obtožimo« hišne svete in krajevno skupnost, ker niso poskrbeli za drugačno okrasitev balkonov...

V večernih urah istega dne, pa tudi še naslednji dan so se ob grobišču nadaljevale razne »igre« s svečami. Verjetno je ista grupa nenadzorovanih otrok JEMALA sveče z grobov, se podila za njimi po travnatem delu spominskega parka, ohišja sveč pa razbijala na kamnitih ploščah ob grobišču, ki je kazalo pravo razdejano. Seveda so v »igrah« ob grobišču pohodili in razmetali veliko rož, s katerimi so bili okrašeni grobovi. Tisti, ki so se po komemoraciji vrnili na grobove, so poskušali preprečiti, da bi otroci s tem nadaljevali, pa je bilo vse zaman.

Ob takih dejanjih, ki jim je težko najti pravo ime, se moramo vprašati, kaj narediti, da se kaj takega v bodoče ne bo več dogajalo. Vsekakor bi bili potrebni ustrezni ukrepi krajevnih skupnosti na Plavžu. Predvsem bi bilo potrebno določiti, kako naj bi v času komemoracije in dnevu mrtvih izgledali balkoni, ki so obrnjeni na spominski park. Potrebno bi bilo organizirati dežurno službo v času komemoracije in v določenih urah po komemoraciji s posebnim poudarkom na nadzoru otrok, ki se zadržujejo v parku. Tudi ob skupinskih obiskih grobišča šolskih otrok bi bilo potrebno dati navodila, kam naj bi učenci postavljali prižgane sveče in odlagali cvetje.

Franjo Ropret

ZAKAJ TAKA POVRŠNOST AVTORJA ČLANKA »SPOMINSKA SVEČANOST OB DNEVU MRTVIH NA JESENICAH«

V tedniku Železar št. 42 je bil objavljen prispevek, v katerem Franjo Ropret opisuje potek spominske svečanosti v spominskem parku na Plavžu. Nisem prizadel toliko zaradi tega, ker ni vedel ali mogel imenovati skladatelja uvodne žalostinke, ki jo je izvedel pihalni orkester Jeseniških železarjev (za oba pevka zbora in recitatorje je to strokovno opisal). To je pač majhen spodrsrljaj avtorja članka.

Prevelik spodrsrljaj pa si je avtor članka privoščil, ko je naštel 41 borcev, ki za vedno počivajo v središču železarskih Jesenic. Med 41 borci je izpustil ime in priimek 42. borca, ki je tudi pokopan med njimi. To je bil borec Matevž Frelih, ki je padel 30. septembra 1944. Bil je znan predvojni alpinist, železničar s Hrušice. Druga nepravilnost ali površnost pa je v tem, da je v seznamu navedel padlega Ivana Sekardija. V resnici, tako piše tudi na plošči, pa je padla Ivana Secardi.

To ni napad na avtorja, marveč dobronamerna pripomba, da se ne bi v očeh avtorja v bodoče izgubilo še

kako ime in priimek borca, pokopane v spominskem parku na Plavžu.

Davorin Mikula

Pripis uredništva: Za »nepravilnost ali površnost« v zvezi s Sekardijem je »krivo« naše uredništvo, ki je pravilno napisano Ivana Secardi, po pravilu na Ivan Sekardi. Napaka je samo v imenu, medtem, ko se je priimek vedno pisal v vseh dokumentih Sekardi in ne Secardi. Sicer pa bi občutljivi kritik lahko opazil, da je tudi na spominskih ploščah nekaj neodpustljivih spodrsrljajev.

PROGRAM PRIREDITEV OB DNEVU REPUBLIKE — 40-LETNICI AVNOJ

Družbenopolitične organizacije občine Jesenice in Skupščina občine Jesenice vas vabijo na prireditve ob 40-LETNICI AVNOJ in DNEVU REPUBLIKE.

Osrednja prireditev, KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA JESENISKIH ŽELEZARJEV IN PIHALNEGA ORKESTRA MILICE IZ LJUBLJANE, bo v petek, 18. novembra, ob 19.30 v delavskem domu Albina in Julke Pibernik na Javorniku. Slavnostni govornik bo Branko ISKRA, sekretar OK ZKS Jesenice.

OTVORITEV NOVE PROIZVODNE HALE DO LIP Bled TOZD Lesna predelava Mojstrana bo v petek, 25. novembra, ob 15. uri. Slavnostni govornik bo predsednik izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice Srečko MLINARIC.

V kulturnem programu bodo sodelovali: godba na pihala iz Gorij ter folklorna in recitatorska skupina KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana.

OTVORITEV RAZSTAVE SLIK ČLANOV DOLIK »Jesenice nekaj in danes« bo v petek, 25. novembra, ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

PREMIERA GLEDALIŠKE PRJEDSTAVE A. G. »TONE ČUFAR« JESENICE — M. Kmecl »INTERVJU« bo v soboto, 26. novembra, ob 19.30 v delavskem domu Albina in Julke Pibernik na Javorniku.

KRATKO, Vendar LEPO DOŽIVETJE S FOLKLORNO SKUPINO DU JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Od 5. do 10. novembra je 70 članov Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela letovalo v počitniškem domu upokojencev Slovenije v Izoli. Tretjina od teh jih je bila članov folklorne skupine, ki so po predhodnem dogovoru z vodstvom počitniškega doma odšli na pot z dodatno prtljago narodnih noš in glasbenih instrumentov, potrebnih za nastope v počitniškem domu v Izoli in Portorožu.

Petega novembra smo se odpeljali proti Ljubljani in dalje proti Kopru, kjer nas je že čakal avtobus in nas odpeljal v počitniški dom v Izoli.

O domu je bilo že toliko napisanega, da ne bom ponavljala, dodala bi le, da smo bili v njem vsi zadovoljni in dobre volje, čemur je poleg domaške oskrbe pripomoglo še vseh pet sončnih dni in ogrevanje morske vode v pokritem bazenu doma. Tudi nobenih zdravstvenih problemov ni bilo v skupini.

Sobotni večer je minil v prijetnem družabnem razpoloženju ob dobri kapljici in plesu, za katerega so igrali trije stalni godbeniki, in ob kramljanju.

V nedeljo pa so po krajšem izletu v bližnjo okolico Jagodje že prešli v »akcijo« naši godbeniki — Veseli upokojenci. To je bil le nekakšen uvod v nastope, ki so jih čakali prihodnje dni.

Tako so v ponedeljek nastopili folkloristi v domski avli pred gosti doma in bili sprejeti z navdušenjem in nagradami z velikim aplavzom.

Se lepše pa je bilo naslednji dan, v torek, ko so obiskali dom upokojencev v Izoli. Dom ima več lepih stavb, v katerih je okrog 400 oskrbovancev, nekaj tudi nepokretnih, vsak s svojo življenjsko zgodbo in spomini.

Nagovoru člana odbora DU Javornik-Koroška Bela je sledil nastop sedmih parov naše folklorne skupine, ob spremljavi Veselih upokojencev na ploščadi doma, kjer se je zbralo okrog 150 gledalcev, tudi na balkonih in oknih. Po nastopu so folkloristi zaplesali še z oskrbovanci doma, kar je vse zelo razveselilo. Prav za vse je bila to sprememba in uprava doma upokojencev se je nastopajočim topla in pristrano zahvalila.

Folklorna skupina je nato v spredu odšla po Izoli, ob tržnici pa zaplesala nekaj narodnih plesov. Tako se je zbralo številno občinstvo, ploskali so njihovemu izvajanju in se glasno zahvaljevali. Vso pot do svojega doma so jih ljudje na ulici in celo iz trgovin hodili občudovat.

Toda njihov delovni dan (delavnik) še ni bil končan. Za zvečer je bil napovedan še nastop folkloristov v avli recepcije počitniškega doma, kamor ob takih priložnostih pridejo radi tudi domačini. Nastopili so po uvodnih besedah podpredsednika društva, ob bučnem pozdravu navzočih, s trikratnim ponavljanjem gorenjskih in bohinjskih narodnih plesov, vmesne premore pa je zapolnil z igranjem ansambel Veseli upokojenci, ki je tudi sestavni del folklorne skupine ter pevka — folklorka. Okrog 200 poslušalcev je vsako izvajanje navdušeno nagradilo s ploskanjem, ki je doseglo svoj višek ob plesu kola na pesem Jugoslavija.

Zadnji nastop folklorne skupine DU Javornik-Koroška Bela pred odhodom iz Izole domov pa je bil v neposredni okolici Portoroža v Bernardinu, v novem hotelu Emona. Avtobus hotela Emona nas je prišel iskat in odpeljal v hotel. Z dvigalom smo

se povzpeli v 11. nadstropje, kjer sta velika avla recepcije ter pokrit bazen. V hotelu je bilo v tem času 410 gostov, največ Nemcev in Švicarjev, pa tudi nekaj Jugoslovancev, vseh gostov v hotelskem mestu Bernardin pa je bilo 970.

Vrski in pesem naših veselih godbenikov so napovedali prihod folklorne skupine, ki je štela tokrat osem nastopajočih parov, v polno zasideno (mnogo gostov je moralo tudi stati) avlo hotelske recepcije. Za uvod je folklorna skupina zaplesala valček, kateremu je sledil pozdrav društvenega podpredsednika ob prevajanju vodje turistične skupine, ki trenutno letuje pri nas, nakar so zaplesali pet narodnih plesov. Da ne bi bilo čuti odmor, so za »vloške« med tremi nadaljnjimi deli folklornih plesov igrali »Veseli upokojenci«. Izvajanje plesov so obiskovalci neprestano fotografirali, filmali in jim navdušeno ploskali. Za zaključek so tudi tu zaplesali kolo na pesem Jugoslavija, nato pa se z gosti zavrteli v veselih valčkih ali polkah, kar je bilo predvsem starejšim gostom zelo všeč in tudi sami so prosili nastopajoče za ples. Po izjavi nekaterih gostov je bilo to za njih lepo doživetje in presenečenje.

Sledila je večerja, po večerji pa je čakal neutrudne folklorkiste še en nastop. Goste, ki jih je bilo takrat okrog 700, nekaj torej tudi iz drugih hotelov bernardinskega mesta, je naša folklorna na željo uprave hotela »zmotila« pri slavnostni »ribji večerji« ob svečah, s krajšim plesnim nastopom in tremi pesmimi, zadnja je bila Avenikova Na Robleku. Še nekaj plesov z gosti in oditi je bilo treba, čeprav so gostje zahtevali še.

To je bilo prav gotovo veliko zadoščenje folklorkistom za pet let napora, nešteti vaj, žrtvovanega časa in denarja za nabavo dragih oblek.

Sklenili so že pogodbo za nadaljnje nastope v Bernardinu.

Zadovoljni, da smo uspeli v svojem izvajanju, smo se 10. novembra srečni vrnili domov.

Naši folklorni skupini in njihove mu ansamblu Veseli upokojenci pa čestitamo in jim želimo tudi nadalje še mnogo takšnih lepih in uglednih uspehov ter zadovoljstva na nastopih.

J.

DOPISUJTE

V ŽELEZARJA

FILMSKO GLEDALIŠČE DA, TODA KAKŠNO?

Letos se v kinu Radio Jesenice že drugič srečujemo s predstavami filmskega gledališča, ki naj bi popestrilo dokaj slabo filmsko ponudbo in predvsem mlade gledalce usposobilo, da bi razlikovali prave od izkrivljenih estetskih in etičnih vrednot. Filmi so namenjeni zrelejši publiki, srednješolcem, pa tudi med osnovnošolci vlada za filmsko gledališče precejšnje zanimanje, celo navdušenje. Število obiskovalcev se veča — dober glas seže v deveto vas — izbor filmov lani pa je bil mladim kar všeč.

Število abonmajev v osnovni šoli 16. december Mojstrana se je letos več kot podvojilo, čeprav smo vezani na težave s prevozom. Prihajajo lanske učenci, srednješolci in zrelejši učenci sedmega in osmega razreda, člani literarnega krožka. Namen naših obiskov je jasen — ob dobrem filmu in ob različnih filmskih žanrih je možno oblikovati okus mladega gledalca, ki se mu mediji množične »kulture« (TV, film, kasete, plošče, stripi) kar vsiljujejo. Ta kultura uveljavlja nove vrednote ter postaja odraz našega življenja, njegovih pozitivnih in negativnih tokov ter močno oblikuje način mišljenja in osebnosti, celo nasilno uveljavlja določen okus, ideje in vzorce življenja.

O gledanih filmih se z učenci mnogo pogovarjamo pri urah filmske vzgoje. Prav zanimiva so doživetja mladostnikov, ki so dan za dnem izpostavljeni sodobnim medijem v takšni ali drugačni obliki. V anketi sem zasledila nekatere prav šokantne odgovore, ki marsikatera pedagoška načela postavljajo pod vprašaj in nakazujejo okus novega rodu. Če hočemo ali ne, smo na začetku novega obdobja — videocivilizacije. Beletistike je vse manj, čeprav ne gre za ugašanje pisane besede. Izobraževanje in zabava na sodoben način lažje in hitreje prodre do ljudi kot knjiga.

Generacije, ki rastejo in od malega gledajo televizijo, so drugačne od nas, živijo v drugem kulturnem obdobju in se soočajo z drugačno stopnjo kulturnosti ali nekulturnosti. Vsekakor pa so ti mladi bolj izpostavljeni naglici, brezosebniosti in pritiskom družbe, srečujejo se s številnimi agresivnostmi, ob tem pa ostajajo velikokrat osamljeni, izgubljeni, prestrašeni, tudi nesamostojni, ukleščeni v potrošniško družbo in potrošniško miselnost.

Naša dolžnost je, da mladim skušamo ponuditi kvalitetne stvari in vsak tak poskus je dobrodošel. Filmsko gledališče skuša ponuditi nekaj več. Skuša vzgajati mladega gledalca, mu nuditi kvaliteto, na kateri bi gradil svoj okus, primerjal slabo z dobrim in skušal razmišljati. Upamo, da bo izbor filmov letos vendarle narejen s srečno roko in bo zadovoljil naša pričakovanja. Nekatere strani pa me pri filmskem gledališču le motijo.

Zavedamo se, da mladim žal ne moremo nuditi dovolj kulturnega prostora. Marsikateri od naših »novih« obiskovalcev je bil razočaran nad zadimljeno vežo in dvorano, v kateri je med vso predstavo kot v kovačnici razbijalo in ropotalo gretje. Pri prvem filmu je bila gneča neznošna in čeprav smo abonmajske karte skušali zagotoviti po telefonu, se moramo le slučajnosti zahvaliti, da smo prišli do njih. Na začetku predstave ni mladih gledalcev nihče pozdravil in jim spregovoril nekaj spodbudnih besed. V dvorano so obiskovalci prihajali še deset minut po začetku predstave in iskali sedeže v temi. Normalnega, kaj šele kulturnega oglada, si v prvi predstavi ob 18. uri ni mogoče zamisliti. Petkova predstava Altmanovega filma Poroka je bila skoraj v celoti brez ostrine in pravega tona.

Tudi o izboru repertoarja bi veljalo še tehtneje premisliti (čeprav so bili nekateri filmi zares odlični).

29. SAMOSTOJNA RAZSTAVA RUDOLFA ARHA

Pretekli teden so v avli poslovne stavbe tovarne ELAN v Begunjah postavili na ogled slike Rudolfa Arha, člana likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, ki bodo izobešene do 12. decembra. To je že slikarjeva 29. samostojna slikarska razstava.

Sodelovanje med tovarno Elan v Begunjah, oziroma njeno sindikalno organizacijo in jeseniškim likovnim klubom postaja že tradicionalno, saj se uspešno razvija že tretje leto. Letos je to že četrta predstavitev jeseniških slikarjev v Elanu.

Otroci želijo gledati filme in se o njih pogovarjati s prijatelji, starši, učitelji. Toda pogovorov o sporočilih filmov je v šolah (in tudi doma) še vedno premalo, čeprav je filmska vzgoja vnešena v učni načrt slovenskega jezika. Učitelji se takšni vzgoji prevečkrat izognemo, čeprav vemo, da sta televizija in film postala neizogiben del učenčeve vsakdanjosti. »Reakcija« ob ekranu dostikrat

popolnoma izključuje skrb odgovornih (staršev, učiteljev) za to, kako porabiti prosti čas. Pravijo, da učenec med 6. in 16. letom prebije pred zaslonom 1000 ur letno, v šoli pa le okrog 900 ur.

S problemom velikanske moči avdiovizualnih medijev, ki se diskretno ali indiskretno vgrajujejo v bit mladih, se je torej treba soočiti in mladim pomagati, da najdejo pravo mero in pravi odnos do množične kulture. Tudi dobre predstave filmskega gledališča jim bodo pri tem pomagale!

Meta Košir
OŠ 16. december
Mojstrana

KAJ MENIJO MLADI O FILMU IN FILMSKI VZGOJI

— Zdi se mi, da je filmska vzgoja v šoli potrebna, ker me uči ocenjevanja in razsojati o filmih in v meni spodbuja kritičnost.

— Namen filmske vzgoje je približati svet filma gledalcu.

— Vedno iščem sporočilo filma in skušam ugotoviti, kaj sem se iz filma naučil, vendar nekaterih filmov ne razumem.

— Če nekaj veš o filmu, filmski tehniki in zvrsteh, potem film tudi lažje sprejemaš.

— Vesela sem, če se o filmu pogovorimo, ker potem lažje dojemam vsebino in sem bolj pozorna na posamezne sekvence, tehniko snemanja, glasbo...

— Po razlagi vedno ustvarim lastno mnenje.

— Filmi mi dajejo precej znanja, dobri filmi so izostri mi okus.

— Veliko raje gledam film v filmskem gledališču kot doma. V kinu sem s prijatelji, iste stvari doživljamo in se potem o tem pogovarjamo.

— Nihče ne vpraša mladih, kateri filmi so nam všeč.

— Zelo rad se identificiram z glavnim junakom.

— V slovenski kinematografiji ni igralcev, ki bi mi bili všeč. Igralke so prestore, igralci nesimpatični.

— Glavni igralec mora biti pozitiven junak s prijaznim obrazom.

— Vedno gledam (posebno na TV) stare filme.

— Najbolj me navdušujejo filmi MGM z rjovečim levom.

— Film bi moral imeti oznako kvalitete — zvezdice.

— Nisem za oznako kvalitete, ker ima vsakdo drugačen okus.

— Film name deluje kot sprostitelj, budi mi domišljijo, avanturizem, zadosti mojemu hrepenenju.

— Ob gledanju umetniškega dela doživljam radost!

— Zame je film beg od problemov!

FILMSKI ŽANRI

V anketi prednjačijo pustolovski filmi, kriminalke in akcijski filmi,

sledijo: znanstveno-fantastični filmi, vestern, grozljivke, komedije, burleske, vojni filmi, melodrame, ljubzenski filmi, dokumentarci.

ODNOS DO EROTIČNIH SCEN IN FILMOV

— Starši mi dovolijo gledati erotične prizore, vse to se mi zdi normalno, čeprav s prizori golote v filmih pretirava.

— Erotične prizore sprejemam kot naravno stvar, le z večjo radovednostjo.

— Takih filmov ne gledam.

— Počutim se nelagodno.

— Prizori seksa se mi zdijo preostalski.

— Nad erotičnimi filmi nisem navdušena, ker lažejo in kažejo osladno podobo resničnosti. Gledalca skušajo zapeljati in mu izvabiti denar.

— Erotični filmi so mašilo za tiste, ki nimajo prave ljubezni.

— Če je film prepovedan, si ga še bolj želim ogledati!

— Ljubzenske scene potešijo mojo radovednost, ker se doma o tem ne pogovarjamo.

ALI V PRETEPIH IN AGRESIJAH V FILMU UŽIVAJE?

— Dokler je v pretepih komičnost, mi je všeč, nasilje se mi zagnusi.

— Ne maram gledati posilstev.

— V pretepih uživam, nasilje pa mi ni všeč!

— Brez nasilja ni dobre kriminalke ali kavgbojke!

— Pri teh filmih me moti, ker vedno zmagata zakon in roka pravice. Resnice ni.

— Nasilja ne prenesem.

— Pri pretepih uživam in sanjam, da bi bil jaz tisti najmočnejši!

— Pri karateju, kjer je sam trik, uživam!

Učenci 7. in 8. raz.,
literarni krožek
OŠ 16. december Mojstrana

OTVORITEV LESENE SKULPTURE »MIR MED NARODI«

Že lansko leto, ko smo pred osnovno šolo prof. dr. J. Plemelj na Bledu odkrili prvo leseno skulpturo, smo sklenili, da bomo v naslednjem letu izoblikovali iz hrasta kip, ki bo predstavljal svet miru. Za to smo se odločili, ker si vsi ljudje po vsem svetu želimo mir, velesili pa kar tekmujeva v oboroževanju.

Zamislili smo si, da bi bila skulptura sestavljena iz dveh navpičnih, vzporednih stebrov. Ta stebra naj bi bila izpolnjena z razigranimi otroki, ki spuščajo golobe, simbol miru.

Za izdelovanje te lesene plastike se je prijavilo veliko učencev, celo preveč. Nekatere smo prosili, da poskušajo počakati na naslednje leto. Tako je v kiparskem krožku, ki ga je vodil likovni pedagog Janez Ravnik, ostalo petnajst učencev iz 8. b, 7. a in 7. d razreda. Sklenili smo, da bomo kip izdelali do dneva OZN. Pošteno smo morali zavijati rokave, da smo skulpturo do tega dne izdelali.

Seveda pa tudi to delo ni potekalo brez težav. Imeli smo težave z lesom, ki je bil grčast in razpokan. Tudi orodja nismo imeli. Nekaj smo si ga izposodili, nekaj pa smo ga učenci prinesli od doma.

Ko je bil kip skoraj dokončan in smo ga hoteli dvigniti — zopet smo la. Kip je padel in se razklat. Tako smo imeli še dodatno delo.

Sestajali smo se trikrat tedensko.

Delali smo po pet ur v vsakem vrenemu. Delavnica je bila kar za šolo. Čez ležeči les smo napeli polivinil, da nas je varoval pred dežjem. Včasih pa nam je bilo pod to streho pošteno vroče. Delo pa je teklo dalje.

Sedaj smo zadovoljni, ker smo opravili tako veliko delo. Upamo, da bodo naslednje generacije mladih ta kip varovale, saj bo ostal kot spomin na čas, ko so po svetu divjale vojne in spopadi, ko so zaradi podhranjenosti umirali otroci, 40.000 otrok vsak dan, 5 milijonov otrok na leto, ko so bogati narodi postajali vse bogatejši, revni in nerazviti pa vse revnejši in se je na zemlji nakopičilo toliko strupenega in sevajočega orožja, da bi v trenutku nerazsodnosti uničilo veliko večino človeštva.

Mi, osmošolci z Bleda, pa smo tako vroče želeli miru vsem otrokom po svetu, da smo ga simbolizirali celo na naši leseni skulpturi.

Bojana Grilo, 7. r., literarni krožek OŠ prof. dr. J. Plemelj Bled

V razstavnem salonu Dolik do vključno 23. novembra svoja dela razstavlja slikarka dr. Zora Lampeht-Rijavec

DEL XI. FESTIVALA REVOLUCIJA IN GLASBA TUDI NA JESENICAH

Zveza kulturnih organizacij Slovenije letos prireja že enajsti festival pod naslovom REVOLUCIJA IN GLASBA, ki vsebuje 12 celovečernih koncertov in zajemajo vsa glasbena področja. Organizacija VEČERA PIHALNIH ORKESTROV, ki bo kot prva in osrednja prireditelj praznovanja 29. novembra in 40-letnice rojstva nove Jugoslavije v jeseniški občini, je bila zaupana Zvezi kulturnih organizacij Jesenice. Na koncertu, ki bo jutri, v petek, 18. novembra ob 19,30 v dvorani delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku bosta sodelovala GODBA MILICE LJUBLJANA in PIHALNI ORKESTER JESENISKIH ŽELEZARJEV.

PROGRAM KONCERTA:

Filip Bernard (1896); priredil Stjepan Diesk: BILEČANKA
Vinko Savnik (1921): JUBILEJNA PESNITEV za dva recitatorja in pihalni orkester

Izvajajo: pihalni orkester Jeseniških železarjev pod vodstvom Ivana Knifca in recitatorja Vera Smukavec in Franci Pogačnik.

Pavel Sivc (1908): SLAVNOSTNA PREDIGRA

Emil Adamič (1912): POLKA

Anton Lavrin (1908—1965): PARTIZANKA

Čenda Šedlbauer (1902—1976): POD SVOBODNIM SONCEM

Vilim Marković (1902): JUBILEJNA UVERTURA

Izjava Godba milice Ljubljana, dirigent Franc Gornik.

Obiskovalcem bodo na voljo prospekti XI. festivala GLASBA IN REVOLUCIJA s celotnim programom, vključno jeseniškim koncertom, uvodno besedo in predstavitev novitet, ki bodo v okviru festivala izvajane (cena 20 din).

Obiskovalce opozarjamo, da bo ta večer okrepljen mestni avtobusni prevoz na relaciji Bolnica Jesenice—Koroška Bela, z odhodom od bolnice ob 19. uri in ob 19,15 in po končanem koncertu na relaciji Koroška Bela—bolnica ob 21. uri in 21,15 (odhod s Koroške Bele). Ti avtobusi bodo ustavljali pred delavskim domom na Javorniku.

PREMAJHEN IZBOR ČASOPISOV V ČITALNICI V DELAVSKEM DOMU

V Delavskem domu na Jesenicah imamo Jeseniščani javno časopisno čitalnico, v katero pa zaradi odmaknjene lokacije razen pešice stalnih bralcev in obiskovalcev filmskih predstav v bližnjem kinu Radio le malokdo zaide. Vzrok za majhen obisk pa je nedvomno tudi ta, da je izbor publikacij v čitalnici tako skromen, da ne zadovolji niti poprečnega bralca, kaj šele takega, ki je željan celovitejših informacij o tekočih gospodarskih, političnih in kulturnih dogajanjih v Sloveniji, Jugoslaviji in v svetu.

Zadovoljiv je samo izbor dnevno-informativnega tiska, saj poleg Dela, Dnevnika in Glasa bralec lahko poseže tudi po Primorskem dnevniku, Slovenskem vestniku, Vjesniku in Borbi. Glede na to, da so v Železarni zaposleni tudi delavci iz Kosova in Makedonije, pa pogrešamo Rilindjo in Novo Makedonijo. Res pa je tudi, da teh dveh časopisov ne moremo dobiti niti v večjih knjižnicah in čitalnicah v Kranju, Kopru, Novi Gorici, celo v Mariboru in Ljubljani ne, zamen pa bi ju iskali tudi po trafikah.

Kaj pa tedniki? Tu se zatakne že kar pri popularnem čitvu z visoko naklado. Če že imamo Jano, Anteno, Pavliha, Mladino, Teles in Nedeljskega, zakaj ne bi imeli vsaj še Stop in 7D. In če ponujamo precej pogrošno zagrebško Arenu, zakaj ne bi ponudili tudi boljših revij, na primer, Danas, Start, Dugo, Nin, Reporter, Svijet in morda še kaj?

Jesenškemu delavcu so v delavski čitalnici dostopni Delavska enotnost, Komunist in Gospodarstvo, ne pa tudi Naši razgledi, štirinajstdnevnik za politična, gospodarska in kulturna vprašanja.

In mesečniki? Tu je izbor že kar katastrofalno slab. Imamo dve vojaško-obrambni reviji, Front in Našo obrambo, imamo tudi Borec in Obzorje, nimamo pa nobene kulturne revije. Če bi že nekako lahko pogrešali predvsem literarno usmerjene Sodobnost, Probleme in Dialoge, pa nikakor ne bi smela manjkati Nova revija, čeprav jo Josip Vidmar in Jože Javoršek razglašata za reakcionarno in desničarsko. Lahko bi imeli tudi Kulturni poročevalec. Seveda teh revij niti v knjižarni ni mogoče dobiti, praviloma pa si jih ni mogoče izposoditi niti v knjižnici. Nič hudega, saj je do Ljubljane samo dobra ura vožnje z vlakom, do Kranja pa še manj, ne?

Pojdimo naprej k strokovnim, poljudnoznanstvenim in podobnim publikacijam: imamo Proteus, Življenje in tehnika, pa Auto-magazin, zamen pa bi iskali, na primer, filmsko revijo Ekran, Naš dom in celo Planinski vestnik, ki bi na Jesenicah, ki se ponašajo z bogato planinsko in al-

pinistično tradicijo, prav gotovo imel veliko hvaležnih bralcev.

Marsikoga bi zanimalo tudi pogumno, polemično in nemalokrat tudi duhovito pisanje v študentski Tribuni, ki se je v zadnjem času v precejšnji meri odrekla duhomornim in neizvirnim teoretičnim razglabljanjem in zgolj retoričnim prisegam zvestosti proletarski revoluciji in zgrabila bika za roge (od tod tudi številne zaplembe in neredno izhajanje).

No, brez Tribune bi na Jesenicah že nekako shajali, trda pa bi nam predla brez Sportskih novosti, Zabavnika, Tempa, in drugih popularnih izdaj, ki jih sicer čitalnica tudi ne premore, pa jih zato brez težav dobite v vsaki trafiki. Zato pa imamo v čitalnici Vzajemnost, Gospodarstvo, Fužinar in Novi Matajur, časopise torej, ki so povsem nezanimivi in obrobni in jih živa duša ne povoha, pa navsezadnje niti ne bi motili, če ne bi manjkalo toliko drugih.

Veliko bolje, kot delavska čitalnica, je s časopisi in revijami oskrbljena občinska knjižnica, saj prihaja na njen naslov več kot šestdeset različnih periodičnih publikacij, vendar velika večina teh roma neprebranih v skladišče na podstrešju. Čeprav je knjižnica, ki je bila pred tridesetimi leti po številu knjig ena največjih na Slovenskem, že več let v hudi prostorski stiski, bi morale biti vsaj zadnje številke posameznih časopisov in revij na voljo obiskovalcem v izposojevalnici, saj se velika večina bralcev raje odreče branju, kot pa da bi pošiljala knjižničarja na podstrešje — denimo po Pavliho. S tem bi ustregli tudi vsem tistim bralcem, ki niso ozko usmerjeni v en sam žanr ali področje in jih bolj kot študijozno poglobljanje, na primer, v kmetijsko problematiko, veseli površno listanje, ogledovanje fotografij itn. No, pa si prihranimo te užitke za leto 2000, ko bo jeseniška knjižnica morebiti le dobila nove prostore in s tem tudi čitalnico. — Ali pa bo nemara potreben potres, tako kot v Tolmini, kjer so s »potresnim« denarjem sezidali lepo novo knjižnico z veliko čitalnico, likovno galerijo, glasbeno sobo in vsem, kar pač spada zraven.

BOGAT PROGRAM JESENIŠKIH KINOAMATERJEV

V četrtek, 10. novembra, so se po krajšem premoru zbrali člani izvršnega odbora filmske skupine Odeon. Jeseniški kinoamaterji so govorili o izvajanju programa do konca letošnjega leta. Pripravljajo snemanje dokumentarnega filma »Po poteh kulturne dediščine«, katerega bodo začeli snemati spomladi naslednje leto.

KNJIGA O JEZIKU

Profesor Milan Dolgan, ki je nekaj let poučeval slovenski jezik na Jesenicah, zdaj pa predava na Pedagoški akademiji v Ljubljani, je izdal originalno knjigo **SPOZNAVANJE JEZIKA**. Od celotnega jezikovnega sistema ta knjiga obravnava naslednje:

- besedotvorje in besedna zgradba — precejšnjo pozornost posveča korenoslovju, to je izvoru besed, in s tem estetskemu pojmovanju jezika;
- sodobna slovenska slovanska dela — prednost slovanske obravnave jezika pred slovnično obravnavo;
- slovenski jezik v primerjavi s sodobnimi slovanskimi jeziki in s starim slovanskim jezikom;
- rast in družbena pogojenost knjižnega jezika na osnovi upoštevanja naravnega jezika v slovenskih pokrajinah;
- glasoslovje, pisnost in pravorečje, pri čemer upošteva govorico otrok in ljudsko govorico in raziskuje svet glasov kot del narave in življenja, ne pa samo kot danost in obveznost;
- naglasna problematika, posebno slovenska naglasna negotovost, ki jo je nujno treba odpravljati;
- režija in izvajanje besedil — upoštevanje estetike, kar je pomembno za šolo, gledališko udejstvovanje in sploh govornišvo;
- nauk o verzju — metodično izpeljuje ritem verza in ritem kitice in spodbuja verzificiranje na osnovi ritma brez rim.

Knjigo Spoznavanje jezika lahko naročite neposredno pri piscu (Milan Dolgan, Ljubljana, Melikova 84) (stane 350 dinarjev) ali pa pri Mladinski knjigi, kjer je nekoliko dražja.

RAD BEREM KNJIGE

Že od malih nog zelo rad berem knjige. Najraje sva jih prebirala skupaj z mamico. Pozimi mi je tudi po več ur brala za pečjo. Zelo rad sem poslušal in se nisem nikoli naveličal. Pri petih letih in pol sem se naučil brati. Najprej mi je knjige izbirala mamica, sedaj pa si jih izbiram sam. Vsak prosti čas izkoristim za prebiranje knjig, posebej med počitnicami.

Ko sem začel obiskovati šolo, sem se vpisal v šolsko knjižnico. Zadnji dve leti mi je primanjkuje knjig v javni knjižnici, zato si jih sposojam tudi drugod. Najraje berem strokovne in znanstvene knjige. Imam tudi zbirko Okrogli svet, Ljudstva sveta, naročeno pa imam tudi Veliko ilustrirano enciklopedijo. V poljudno-znanstvenih knjigah zvem veliko zanimivega, od nastanka zemlje pa do najnovejših izumov današnjega časa. Doma imam zelo veliko knjižnico, kjer je veliko zanimivih knjig. Z mamico sva se odločila, da zaradi pomanjkanja prostora ne bova več kupovala leposlovnih knjig. Leposlovne knjige vzameš nekajkrat v roke, medtem ko znanstveno knjigo ali enciklopedijo lahko pogledaš nešteto krat. Mamica rada prebira pesmi, mene pa sedaj še ne ogrejejo. Zadnje čase rad berem tudi leposlovne knjige. V njih spoznavam značilnosti jezika, običaje, življenje drugih ljudstev, lepote in drugo.

Tekmujem tudi za bralno značko. Večino knjig, ki jih je treba prebrati za bralno značko, sem že prebral. Ko jih prebiram ponovno, se le še bolj poglobim v vsebino. V vsaki knjigi je toliko zanimivega, da je ne morem odložiti. Včasih je uvod v knjigo slabši, zato pa je jedro boljše. Včasih se po prebrani knjigi pogovorimo in posvetujemo, kaj nam je pisec knjige hotel povedati in kaj nam je najbolj ostalo v spominu. O dobrih knjigah tudi sam dalj časa premišlujem.

ODLOČILA SEM SE ZA GLASBENO ŠOLO

V septembru se odprejo šolska vrata rednega šolanja, meni pa so se istočasno odprla tudi vrata v glasbeno šolo. Obiskujem prvi razred — smer violina. Pretekla sta že dva meseca in mislim, da sem se prav odločila.

Dobila sem malo violino, ravno dovolj veliko za moje roke. Prvo uro sem se spoznala z instrumentom, ki je sestavljen iz lesenega ohišja in strun iz žime. Mogoče se vam čudno zdi, zakaj ravno violina, toda rada imam ta instrument. Sedaj res še ne znam igrati, vendar bom z vajo in trdim delom kmalu lahko kaj zaigrala. Sedaj me tovariš uči šele osnovnih veščin, ki jih mora znati vsak začetnik violinist. Enkrat na teden imam vajo, na kateri predelava snov, ki sem se je morala naučiti doma, vedno pa mi pokaže tudi kaj novega iz učnega zvezka.

Moje male roke morajo (seveda nič kaj rade) ubogati note, ki so napisane v zvezku. Nekaj več problema pa mi dela teorija, ki jo imam tudi enkrat na teden. Naučiti se moramo taktiranja, raznih not in vse, kar je potrebno. Tudi tu imamo včasih domačo nalogo, ker je premalo časa;

da bi se vse naučili v šoli. Pa tudi tovarišica, ki nas uči teorijo, ima še dovolj drugih obveznosti. Vsak dan moram najmanj pol ure vaditi, da mi lahko tovariš potem pokaže novo snov. Vem, da se bom morala še veliko naučiti in še nekaj let hoditi vztrajno na vaje, da bom lahko pokazala, kaj znam. Toda glasba mi pomeni sprostitev in preživljanje prostega časa, ki mi ostane po šoli.

Veliko novincev se nas je letos vpisalo v glasbeno šolo. Bomo videli, koliko nas bo vztrajalo do konca. Vsak instrument ima svojo lepo melodijo, samo igrati ga je treba s srcem in veseljem. Zavedam se, da bo šest let dolga doba, toda upam, da bom končala glasbeno šolo, saj se zavedam, da tudi tovariš svoj prosti čas posveča meni, da me bo kaj naučil. Rada bi šla po njegovi poti, saj obiskuje še višjo šolo.

Alenka Keserovič

USTANOVITEV KLUBA PRIJATELJEV MINERALOV IN OKAMENIN

Že dalj časa se na Jesenicah kaže zanimanje za minerale in okamenine, zato vabimo vse, ki bi se radi bližje spoznali s temi naravnimi pojavi, da se nam pridružijo v sredo, 23. novembra, ob 18. uri v zgornjih prostorih restavracije Kazina na ustanovnem sestanku kluba, ki bo deloval v okviru DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice.

- Klub bo deloval v dveh oddelkih:
- oddelk za minerale, ki ga bo vodil inž. Borut Razingar in
 - oddelk za okamenine, ki ga bo vodil Jože Bedič.
- Na ustanovnem sestanku se bomo pogovorili o našem delu.

Pobudniki

Vsi izgledi so tudi za izvedbo enajstega mednarodnega festivala amaterskega filma, ki bo prihodnje leto na Jesenicah. S pripravi bodo intenzivno začeli že letos, zato je izvršni odbor filmske skupine predlagal, da bi se čimprej sestel organizacijski odbor festivala.

Vključili se bodo tudi v praznovanje dedka Mraza in bodo po otroških vrtcih jeseniške občine predvajali risane in otroške filme, seveda pod pogojem, da bo za to interes v vzgojnovarstvenih organizacijah.

V nadaljevanju seje izvršnega odbora so se dogovorili za izvajanje programa za prihodnje leto. Med nalogami je tudi, poleg mednarodnega filmskega festivala, organizacija regijskega srečanja kinoamaterjev Gorenjske, ki bo na Jesenicah, datum srečanja pa še ni določen. Oktobra bo republiško srečanje najmlajših kinoamaterjev Slovenije, njegov organizator pa je Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Srečanje bo v osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela, kjer že nekaj let uspešno deluje kino krožek.

Člani filmske skupine Odeon naj bi prihodnje leto posneli vsaj pet filmov, z že posnetimi filmi pa bodo sodelovali na filmskih festivalih. Klubski večeri Odeona bodo sedaj vsakih štirinajst dni, in to ob četrčkih v klubskih prostorih. Naslednji klubski večer bo 24. novembra ob 18. uri.

V četrtek, 15. decembra, bo letna skupščina filmske skupine Odeon. Na občni zbor so vabljeni vsi člani in ljubitelji amaterskega filma, predvsem pa mladi.

A. Kerštan

PRIZNANJA OF ZA LETO 1984

Komisija za podeljevanje družbenih priznanj pri predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice

RAZPISUJE ZA LETO 1984 PET PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA

ki bodo podeljena ob praznovanju ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije, 27. aprila 1984.

Priznanja se podeljujejo posameznikom, družbenopolitičnim in drugim organizacijam za posebne družbene, politične, kulturne in organizacijske dosežke pri realiziranju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov in da imajo trajnejši pomen pri:

- razvoju naše samoupravne socialistične družbe,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbeno ekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju samoupravne organiziranosti temeljnih samoupravnih skupnosti,
- krepitvi SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- neposrednem uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Kandidate za podelitev priznanja OF lahko predlagajo posamezniki, OZD, posamezne organizacije in društva komisiji za podeljevanje družbenih priznanj pri predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice, najkasneje do 15. januarja 1984.

Predlog mora poleg natančnega naslova in kratkega življenjepisa vsebovati tudi čim popolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani prejel priznanje OF. Predlog mora biti podan na posebnem obrazcu, ki se dobi na občinski konferenci SZDL Jesenice.

— ODREŽI IN SHRANI — ODREŽI IN SHRANI —

VOZNI RED ZA LINIJO

TOMŠIČEVA ULICA—PODMEŽAKLA—BLEJSKA DOBRAVA

D 1		Postaje		D 2
15.25	O	Straža	P	17.20
15.26		Gozdna uprava		17.19
15.27		Tomšičeva I.		17.18
15.28		Tomšičeva II.		17.17
15.29		Osemletka		17.16
15.31		Žel. postaja		17.14
15.33		Pri Lazarju		17.12
15.34		Hermanov most		17.11
15.35		C. 1. maja, bloki		17.10
15.37		C. 1. maja 104		17.08
15.39		C. 1. maja 122		17.06
15.41		Jenkole »Križišče«		17.04
15.43		Lipce		17.02
15.46		Bl. Dobrava		16.59
15.49	P	Bl. Dobrava — pokopal.	O	16.56

OPOMBA: Vozi od ponedeljka do petka v času od 15. 4.—15. 11.

VOZNI RED ZA LINIJO JESENICE—PODMEŽAKLA—KOROŠKA BELA

1	2	3	4	5	6	7	Postaje	8	9	10	11	12
5.18	—	13.15	—	—	—	—	O Garaža	P	7.25	—	14.44	—
—	6.05	—	14.05	—	—	22.05	Valj. Bela—aneks	5.57	—	13.57	—	—
—	6.07	—	14.07	—	—	22.07	Valj. Bela — vatar	5.55	—	13.59	—	—
—	6.08	—	14.08	—	—	22.08	Javor. — Pod klanc.	5.52	—	13.52	—	—
—	6.10	—	14.10	—	—	22.10	Železarna	5.50	—	13.50	—	—
—	6.11	—	14.11	—	—	22.11	Gimnazija	5.49	7.22	13.49	—	—
—	6.12	—	14.12	—	—	22.12	Žel. postaja	5.48	7.21	13.48	—	—
—	—	—	—	—	—	—	Pod Mirco	—	7.20	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	Zdr. dom	—	7.19	—	—	—
—	—	13.18	—	—	21.30	—	Bolnica O.	—	7.17	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	Bolnica P.	—	7.15	—	14.41	—
—	—	13.10	—	—	21.32	—	Zdr. dom	—	7.13	—	14.39	—
—	—	13.21	—	—	21.33	—	Pod Mirco	—	7.12	—	14.38	—
5.22	6.14	13.22	14.14	15.33	21.34	22.14	Pri Lazarju	5.46	7.11	13.46	14.37	17.12
5.23	6.15	13.23	14.15	15.34	21.35	22.15	Hermanov most	5.45	7.10	13.45	14.36	17.11
5.24	6.16	13.24	14.16	15.35	21.36	22.16	C. 1. maja — bloki	5.44	7.09	13.44	14.35	17.10
5.26	6.18	13.26	14.18	15.37	21.38	22.18	C. 1. maja 104	5.43	7.07	13.43	14.34	17.08
5.28	6.20	13.28	14.20	15.39	21.40	22.20	C. 1. maja 122	5.41	7.05	13.41	14.32	17.06
5.30	6.22	13.30	14.22	15.41	21.42	22.22	Jenkole križišče	5.39	7.03	13.39	14.30	17.04
5.32	6.24	13.32	14.24	—	21.44	22.24	Javornik Elita	5.37	7.01	13.37	14.28	—
—	6.25	—	—	—	—	—	Javornik Turist	—	7.00	—	—	—
5.34	—	13.34	14.26	—	—	—	Kor. Bela — križ.	5.35	—	13.35	14.26	—
—	—	—	—	—	21.46	—	Valj. Bela — vrat.	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	21.48	—	Valj. Bela — aneks	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	22.29	P Garaža	O	—	—	—	—

Opomba: Vozi od ponedeljka do petka in ob delovnih sobotah Železarne Jesenice. Velja od 26. 9. 1983.

Pod zap. št. 5. in 12. vozi v času od 15. 4.—15. 11. na relaciji Tomšičeva—Podmežakla—Blejska Dobrava.

VOZNI RED ZA LINIJO PLANINA POD GOLICO—JESENICE

POSTAJE	1 V	2 V	3 NPZ	4 V	5 NPZ	6 NP	7 V	8 DŠP	9 NPZ	10 V	11 V	12 V
Planina pod Golico	5.15	7.05	8.00	9.00	10.00	12.10	13.05	15.10	16.10	17.10	18.55	21.15
Transformator	5.18	7.08	8.03	9.03	10.03	12.13	13.08	15.13	16.13	17.13	18.58	21.18
Prihodi	5.21	7.11	8.06	9.06	10.06	12.16	13.11	15.16	16.16	17.16	19.01	21.21
Žerjavec	5.26	7.16	8.11	9.11	10.11	12.21	13.16	15.21	16.21	17.21	19.06	21.26
Zdravstveni dom	5.31	7.21	8.16	9.16	10.16	12.26	13.21	15.26	16.26	17.26	19.11	21.31
Železniška postaja	5.33	7.23	8.18	9.18	10.18	12.28	13.23	15.28	16.28	17.28	19.13	21.33
Gimnazija	5.34	7.24	8.19	9.19	10.19	12.29	13.24	15.29	16.29	17.29	19.14	21.34
Jesenice, železarna	5.36	7.26	8.21	9.21	10.21	12.31	13.26	15.31	16.31	17.31	19.16	21.36

JESENICE—PLANINA POD GOLICO

POSTAJE	13 V	14 NPZ	15 V	16 NPZ	17 NP	18 V	19 V	20 DŠP	21 NPZ	22 V	23 V	24 V
Jesenice, železarna	6.15	7.30	8.30	9.30	10.30	12.40	14.15	15.40	16.40	18.30	20.30	22.15
Gimnazija	6.17	7.32	8.32	9.32	10.32	12.42	14.17	15.42	16.42	18.32	20.32	22.17
Železniška postaja	6.18	7.33	8.33	9.33	10.33	12.43	14.18	15.43	16.43	18.33	20.33	22.18
Zdravstveni dom	6.20	7.35	8.35	9.35	10.35	12.45	14.20	15.45	16.45	18.35	20.35	22.20
Žerjavec	6.25	7.40	8.40	9.40	10.40	12.50	14.25	15.50	16.50	18.40	20.40	22.25
Prihodi	6.30	7.45	8.45	9.45	10.45	12.55	14.30	15.55	16.55	18.45	20.45	22.30
Transformator	6.33	7.48	8.48	9.48	10.48	12.58	14.33	15.58	16.58	18.48	20.48	22.33
Planina pod Golico	6.36	7.51	8.51	9.51	10.51	13.01	14.35	16.01	17.01	18.51	20.51	22.36

OPOMBA: D = vozi v delavnikih

V = vozi vsak dan

NP = vozi v nedeljah in praznikih

DŠP = vozi v dnevih šolskega pouka

NPZ = vozi v nedeljah in praznikih od 15. 12. do 15. 3. in od 1. 5. do 31. 5.

LESNO GALANTERIJSKI OBRAT JESENICE

razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta prosta dela in naloge

MATERIALNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji:

- administrativna ali druga ustrezna srednješolska izobrazba,
- znanje strojepisja,
- dve leti delovnih izkušenj.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom; poskusno delo šestdeset dni.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: Lesno galanterijski obrat Jesenice, Zgornji Plavž 13.

Rok za prijavo je osem dni od objave razpisa.

Kandidati bodo o izidu izbire obveščeni v 15 dneh po sklepu o izbiri.

Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela

razpisuje prosta dela in naloge

TOČAJKE V TOČILNICI doma društva na Javorniku, Otmarja Novaka 7.

Delovni čas je 39 ur tedensko, prosti dan je v ponedeljek. Dela objavljamo za nedoločen čas.

Pogoji so: delno znanje gostinske stroke in strpen odnos do gostov — starejših občanov — upokojencev.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave na naslov: Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela, Otmarja Novaka 7.

PRODAJA NA JAVNI LICITACIJI

Planinsko društvo Jesenice 23. novembra ob 10. uri na licitaciji na dvorišču doma TVD Partizan na Jesenicah, C. železarjev 1, prodaja

poltovorni avto IMV 1600 Super B-KR 105-492 letnik 1970

Avto je v voznem stanju — zelo dobro ohranjen. Registracija velja do 11. marca 1984. Izklicna cena 40.000 din.

Davščine plača kupec od prodajne cene.

Interesenti — kupci vplačajo pred licitacijo varščino 10 % od izklicne cene. Ogled vozila na dan prodaje od 9. ure dalje.

ZAHVALE

Ob tragični smrti dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in tasta

DRAGA ŠLIBARJA, st.

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč, izrečena sožalja, vence in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebno zahvalo izrekamo Obrtnemu združenju Jesenice za vso skrb, venci in Ladu Trevnu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Hvala tovarni Elan Begunje, kegljaškemu klubu na ledu Jesenice ter TP Zarja za podarjene vence ter godbi in pevci za žalostinke.

Srčna hvala še enkrat vsem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali in stali ob strani ob tej težki nesreči.

ŽALUJOČI: žena Majda, sin Drago z družino, brat Franc z družino, sestre Medi in Silva z družinama

Ob boleči izgubi naše drage mame in sestre

MARIJE RAZINGER
roj. Kosmač

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni sodelavcem TOZD Vzdrževanje, TOZD Transport, Iskra Bl. Dobrava, SGP Gradbenec ter KPD Verige Lesce za venci in denar.

Hvala tudi pevci za zapete žalostinke.

Žalujoči vsi njeni

Ob boleči izgubi

ALBINCE SMOLEJ

interniranke vzgojno delavnega taborišča Konstanz, se zahvaljujem oseboj doma upokojencev dr. Franceta Berglja in oseboj internega oddelka Bolnice Jesenice za skrb, nego in zdravljenje.

Žalujoči: sin Vojko, brat Drago z družino in svakinja Fanika

Vsem sodelavcem TOZD Valjarna žice in profilov — dnini Galič-Zvelc se najlepše zahvaljujem za dragoceno darila, ki sem jih prejel ob odhodu v pokoj, in mi bodo lep in trajen spomin.

Vsem sodelavcem želim mnogo uspeha pri delu in medsebojnega razumevanja.

Še enkrat prav lepa hvala in lep pozdrav.

Anton Ambrožič

Tatjani, Marjetki, Barbari in Franciju iz Titove 41 se lepo zahvaljujem za iskreno pomoč v moji stiski.

Sebastijan Cvetković

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 19. novembra, bo sta na Jesenicah od 7. do 18. ure odprti trgovini: **EMONA MARKET**, Prešernova 1/a in **DELIKATESA** — KAŠTA 2 na Tržnici, Titova 22.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu novembru bo za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici.

DEŽURSTVO V AVTOMEHANIČNIH DELAVNICAH NA JESENICAH

V soboto, 19. novembra: **Anton PONGRAČIČ**, Kidričeva 6, Jesenice.

ČLANOM DU OBČINE JESENICE POPRAVEK

V 42. šte. Železarja je po moji krivdi nastala pomota pri objavi cene za petdnevno bivanje v domu društev upokojencev Slovenije v Izoli. Cena s prevozom in turistično takso je 2.900 dinarjev in ne 5.900, kot je bilo objavljeno.

Prosim, da oprostite pomoti in se v čim večjem številu prijavite.

Stane Torkar

ČLANOM DU JESENICE

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje člane za zanimivo predavanje **Stanka Ravnikarja »Kmečki upori na Slovenskem«**, ki bo v soboto, 19. novembra, ob 17. uri v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom 13. Predavanje bo spremljano s filmom.

TEKMOVANJE SLUŽBENIH PSOV IZ TREH DEŽEL — AVSTRIJE, ITALIJE IN JUGOSLAVIJE

Kinološko društvo Bled prireja tekmovanje službenih psov iz treh dežel v soboto, 19. novembra, od 8. do 16. ure na nogometnem igrišču v Lescah. Občane vabimo, da si ogledajo to zanimivo prireditev.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

18. novembra, amer. barv. komedija VSE, KAR STE VEDNO ŽELELI VEDETI O SEKSU (PA NISTE UPALI VPRAŠATI) ob 17. in 19. uri, ob 21. uri premiera amer. barv. krim. filma **POLICAJ IZ BRONXA**.

19. november, franc. barv. risani film **SREČNI LUKEC IN BRATJE DALTON** ob 15. uri, ob 17. in 19. uri ČAS SE JE USTAVIL, madžar. barv. ljub. drama.

20. novembra, ital. barv. erot. komedija **POLICISTKINA KARIERA** ob 17. in 19. uri — Film ni primeren za otroke!

21. november, ital. barv. erot. komedija **POLICISTKINA KARIERA** ob 17. in 19. uri — Film ni primeren za otroke!

22. novembra, hongkon. barv. karate film **ZEN KWUN DO V PARIZU** ob 17. in 19. uri.

23. november, hongkon. barv. pust. film **SMRTONOSNI ANGELI** ob 17. in 19. uri.

24. november, ZAPRTO!

KINO PLAVŽ

18. november, amer. barv. biograf. film **COCO CHANEL** ob 18. in 20. uri.

19. november, hongkon. barv. karate film **MAŠČEVANJE ZELENEGA OBADA** ob 18. uri, ob 18. in 20. uri amer. barv. shriljivka **ŽRELO II**.

20. november, franc. barv. risani film **SREČNI LUKEC IN BRATJE DALTON** ob 10. uri, ob 18. in 20. uri **ZEN KWUN DO V PARIZU**, hongkon. barv. karate film.

21. november, hongkon. barv. karate film **ZEN KWUN DO V PARIZU** ob 18. in 20. uri.

22. november, ital. barv. erot. komedija **POLICISTKINA KARIERA** ob 18. in 20. uri — Film ni primeren za otroke!

23. november, ZAPRTO!

24. november, amer. barv. erot. komedija **UČNE URE** ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

20. november, franc. barv. risani film **SREČNI LUKEC IN BRATJE DALTON** ob 17. uri in ob 19. uri **SMRTONOSNI ANGELI**, hongkon. barv. pust. film.

ABC POMURKA — TRGOVSKA DELOVNA ORGANIZACIJA GOLICA O. O.

Delavski svet TOZD DELIKATESA o. sub. o., Jesenice, Titova 22

ponovno razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJA RAČUNOVODSTVA TOZD

za mandatno dobo štirih let.

Pogoji:

- višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri,
- tri leta ustreznih delovnih izkušenj,
- aktiven odnos do razvijanja samoupravljanja,
- trimesečno poskusno delo.

Ponudbe z dokazilom o strokovni izobrazbi naj kandidati pošljejo v 20 dneh po razpisu na naslov: TDO GOLICA — kadrovska služba — Jesenice, Titova 22.

O imenovanju bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po opravljenem postopku.

STISKAČ		MESTO V ARGEN-TINI		SVOBODNA POSEST V PEV-DALJEM		STARO-SLOVAN-POGLAVNIK		KEM. EL (Zn)		NEVD. SL. GLAS. PEDAGOG	
KEM. SNOV KI NE KRIS-TALIZIRA		VULKAN V ZILU		STRUPENA EL. MENKA KAČA		ENOTA		NASKOK		KULTURNO DRUŠTVO	
REKA V V. SIBIRIJI		AZIJSKA RASTLINA		IGRALKA NIELSEN		LOGILO		ANTONIO VIVALDI		ITALIJAN KAMION	
MAJHEN NOS		ZELEZAR		KRAJ PRI GROBUP-LJEM		BEETHOVENOVA SIMFONIA		ZENSKA KI PASE		EDVARD KARDJ	
LJUBICAN. PEVKA (MAJDA)		RIZEVO ZGANJE OLIVER TWIST		VRSTA SELENA							
KAKAKO		ČASTNI NASLOV NIZIJO BARONA		VRSTA HRUSKE		ATA PODOBA		EOLATOR		ENA OD DIMENZIJ	
IGRA S KROSLAMI		HRVASKA REKA		TONJE KRALJ SL. ZGODOVINA (FRANCE)		BANKROSEC EZOP JADRAN. OTOK		BOMBARNA TIKANINA ANTON. XANZIC		PRVA IN ZADNJA POLJSKI SATIRIK	
ZDOLSKO MOŠKO IME		VRSTA GOBE GORA V SVICI		KHEČKO ORODJE RADIS		TROPSKA OULJAKA		AUGUST SENOVA		ENAK ZA PRELAH EOTHEK NA MATI	
STRMA REČNA DOLINA		PRISTAS ANEKSIJE		AMERIŠKA NESOCIJALNA USTANOVA		MUSLIM. MI. IHE		SESTAVIL RONNER		PUELSKA PRED TROJ	
SANTENI MATERIAL											

HOKEJ NA LEDU JESENIČANI NA ČELU

V sredo, 9. novembra, se je v dvorani v Podmežakli zbralo 5.500 ljudi na prvem letošnjem prvenstvenem derbiju med Olimpijo in Jeseničani. Igra nas je le na trenutke spomnila, da gre za dve najboljši hokejski moštvi v Jugoslaviji, kajti vse preveč je bilo nerazumevanja, raztrganosti in napak. Breme odgovornosti je očitno sporezalo noge igralcem obeh moštev, zato igra ni bila na pričakovani ravni.

Ne moremo pa reči, da se oboji niso trudili. Želeli so najboljši, vendar če ne gre, pač ne gre. Seveda pa ne moremo mimo dejstva, da so bili dvajsetkratni prvaki boljši, da so imeli veliko več priložnosti in pokazali tudi precej več hokejskega znanja. Še zlasti to velja za drugo jeseniško napadalno trojko Klemenc-Besič-D. Horvat, ki je večkrat z izrednimi akcijami povsem zmešala Olimpijine vrste, tretji jeseniški zadetek, ki ga je dosegel Klemenc po izredni akciji vseh petih domačih igralcev, pa že zlepa nismo videli na naših ledenih ploskvah.

Derbi torej ni navdušil, je pa pokazal, da so jeseniški hokejisti zmogni, da bi letos osvojili naslov državnega prvaka. Olimpijo sicer ne gre podcenjevati, kajti to je vsekakor dobro moštvo, ki bo še napredovalo, razen tega pa bo letošnja sezona dolga in so možne poškodbe, boleznin in še marsikaj drugega, kar seveda lahko vpliva na končni izid letošnjega prvenstva.

JESENIČE : OLIMPIJA 5:3 (3:1, 2:1, 0:1)

Dvorana v Podmežakli, gledalcev 5.500, sodniki: Dokić (Beograd) ter Eržen in Rozman iz Jesenice.

Streli: 1:0 D. Horvat 6, 1:1 B. Lomovšek 12, 2:1 Klemenc 12, 3:1 Klemenc 13, 4:1 Besič 32, 4:2 B. Lomovšek 35, 5:2 Besič 36, 5:3 Hiti 52.

Kazenske minute: Jesenice 8, Olimpija 12 minut.

CINKARNA : KRANJSKA GORA 8:2 (5:1, 1:1, 2:0)

V sedmem kolu so Kranjskogorci za služeno izgubili v Celju, saj so domačini že po prvi tretjini vodili s 5:1. To je negativno vplivalo na goste, ki so bili v nadaljevanju sicer boljši, vendar izdatnega poraza niso mogli ublažiti.

Streli za Kranjsko goro sta bila Tišler in Marčec.

HOKEJ NA LEDU

Prvenstveni spored v naslednjih dneh:
V IX. kolu se bosta v soboto, 19. novembra, ob 18.30 v dvorani v Podmežakli pomerili moštvi

KRANJSKA GORA : JESENIČE

Deseto kolo bo na sporedu v sredo, 23. novembra, ob 18.30. V dvorani v Podmežakli bo tekma

JESENIČE : CINKARNA Celje.

IGRALCI NAMIZNEGA TENISA V POLNEM ZAGONU

Skoro ne mine teden, da ne bi jeseniški igralci namiznega tenisa imeli kakšnega nastopa. Največkrat je to kar na več prireditvah. Najmlajši so nastopili na dvodnevem odprtem pionirskem prvenstvu Varaždina, katerega pritevajo med enega največjih v državi. Nastopili so igralci iz 35 klubov Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Vojvodine, Srbije in Slovenije. Med 54 ekipami pionirjev je jeseniška ekipa v drugem kolu zgubila z ekipo iz Murske Sobotice. Ekipa pionirk je nastopila 24. Jeseniška ekipa je po zmagi nad Čakovcem izgubila v drugem kolu proti ekipi BOJA iz Sombora, ki je na koncu osvojila tretje mesto.

Pionirjev posameznice je nastopilo 150. Naš Goran Džukić se je po dveh zmagah nad igralcem iz Zagreba uvrstil od 17.—32. mesta, naš Robert Ferbežar pa po zmagi nad igralcem iz Borova na 33.—64. mesto.

V skupini pionirk, kjer je nastopilo 73 igralc, je naša Barbara Markež osvojila 9.—16. mesto, Lenčka Šavor pa 17.—32. mesto.

Naši mladi igralci so nastopili tudi v skupini mlajših pionirjev oziroma pio-

nirk. Ferbežar je med 70 nastopajočimi izpadel v drugem kolu, Markeževa pa se je med 43 nastopajočimi uvrstila na 5.—8. mesto ter Šavorjeva na 9.—16. mesto. Nastop v Varaždinu je mladim jeseniškim igralcem pomenil pridobivanje izkušenj, ki jih nujno potrebujejo.

Članske ekipe so igrale drugi krog I. A in B lige SRS. Moška ekipa je tudi tokrat s pomlajeno postavbo osvojila sedmo mesto, ženska ekipa pa prav tako v pomlajeni postavi četrto mesto, tako da je v skupini ocenil obeh delov za zdaj na drugem mestu v SRS.

Tudi v rekreacijski ligi Gorenjske so pričeli s tekmovanjem. V ligi nastopa osem ekip: Jesenice, Triglav in Sava ter Gumar iz Kranja, Kondor iz Škofje Loke, Križe, Mošnje in Murova. V Begunjah so odigrali prvi krog. Jeseniška ekipa: P. Filipovič, S. Babič in M. Zore je premagala Gumarja in Kondorja, oba s 5:3, nato pa izgubila s Savo s 5:2 ter z Mošnjami s 5:3. (S)

STRELSKI ŠPORT V JESENIŠKI OBČINI

Strelstvo je vedno bolj tehnični šport. Po drugi strani pa je že tako razvit in izpopolnjen, da zahteva od tekmovalca zgrizen in nenehen trening. Seveda so s tem povezani tudi ostali pogoji. Prvi je po predpisih urejeno strelišče za vojaško puško, malokalibrsko puško in za zračno orožje, s čimer se tudi največ trenira. Tudi kvalitetna municija je eden od pogojev za dobre rezultate, na žalost pa prav ta municija znamke Diabolo, ki jo izdeluje mo doma, ni kvalitetna.

Strelski šport potrebuje za treninge in tekmovanja tudi usposobljen kader. Zato se je občinska strelska zveza odločila, da organizira dvodnevni tečaj za sodnike, ki je bil 29. oktobra izveden v učilnici železničarskega poslopja na Jesenicah. K izpitom iz teoretičnega in praktičnega dela, ki so bili na Strelišču SD Triglav na Javorniku, se je prijavilo 22 kandidotov, ki so vsi uspešno opravili izpit za naziv sodnika, med njimi pa tudi štirje za naziv republiškega sodnika. Izpitno komisijo so sestavljali: Franc Titan, mednarodni sod-

nik, Edvard Progar, zvezni sodnik in Jože Kralj, zvezni sodnik.

Tako ima sedaj SD Janez Mrak Mojstrana dva člana z nazivom sodnik in SD Franc Rozman Stane Martuljek enega, SD Triglav Javornik ima enega člana z nazivom zvezni sodnik, štiri člane z nazivom republiškega sodnika in šestnajst članov z nazivom sodnik.

Mislím, da je to velik uspeh občinske strelske zveze in strelskih druženj, čeprav nam stalno primanjkuje denarja. Kljub temu pa moramo še bolj vztrajno in vestno usposabljam mlajši kader, katerega na naših streliščih res ne manjka. Mislím, da je dober strellec tudi dober vojak in čuvár naše domovine.

Odgovorni organi v naši občini, katerih dolžnost je, da pospešujejo strelstvo, bodo morali poskrbeti, da se v občini gradi tudi strelišče za bojno orožje, brez katerega ne moremo biti, vsi pa vemo, da strelšče v Podmežakli ne ustreza nobenim predpisom.

S. K.

SEJEM RABLJENE ŠPORTNE OPREME V KRANJSKI GORI

Alpski smučarski klub Kranjska gora obvešča, da bo organiziral SEJEM rabljene zimske športne opreme.

Sejem bo v telovadnici osnovne šole Jeseniško-bohinjski odred v Kranjski gori v soboto, 19. in nedeljo, 20. novembra, od 9. do 16. ure.

ASK Kranjska gora

NOGOMET

**ILIRIJA (LJUBLJANA) :
JESENIČE 1:0 (1:0)**

Jesenški nogometaši so v zadnjem kolu jesenskega dela prvenstva v slovenski območni ligi zahod gostovali v Ljubljani pri prvouvršeni Iliriji in tekmo izgubili z minimalnim rezultatom 0:1.

Ilirija je po tej zmagi ostala na vrhu prvenstvene lestvice in z 18. točkami osvojila naslov jesenskega prvaka. Jeseničani so v letošnjem jesenskem delu igrali izredno dobro, saj so zabeležili kar sedem zmag. Zbrali so 16 točk in so ob koncu jesenskega dela prvenstva na tretjem mestu.

Na tekmi proti Iliriji so igrali: Ilič, Zubanovič, Trkulja, Ibrahimović, Troha, Omanović (Radič), Džamastagić, Čatak, Lamberger (Pospič), Dučanović (Pihler). J. R.

I. SLOVENSKA KOŠARKARSKA LIGA

**KLADIVAR (ŽIRI) :
JESENIČE 55:66 (28:38)**

Po nepričakovanem visokem porazu v Celju se Jeseniške košarkarice tokrat niso dale presenetiti. V Žiri so potovale odločene, da osvoje dve točki in to odločitev so tudi uresničile.

Domačinke so vodile le enkrat, in sicer pri rezultatu 11:7 v prvih minutah igre, kar pa seveda ni vplivalo na končni izid. Vse igralke Jesenic so prikazale dobro igro v obrambi, vendar še vedno ni taka, kot si jo je zamislil trener Valič in bo seveda treba še veliko delati!

V napadu imajo precej zaslug tako imenovane organizatorice igre Vuleta, Ažmanova in Lahova, ki so ob dobrem vodenju igre znale zaposlitvi razigrani Vavpotičev in Vrdoljakovo in tako vsekozi odbržati razliko v doseženih koših.

Po besedah trenerja Valiča je bil učinek vseh igralc v igri in njihov delež pri doseženih zmagi velik, žal pa napravijo igralke še vedno preveč napak v igri. Če ne bi Jeseničanke izgubile toliko žog v napadu, bi bila lahko zmaga še prepričljivejša.

JESENIČE: Vuleta 6, Deretič 2, Lah 4, Vrdoljak 21, Ažman 9, Vavpotič 24.

**ZAČELI S PRIPRAVAMI
NA 19. ZIMSKI POHOD
NA STOL**

Člani odbora za pohod na Stol, ki deluje pri koordinacijskem odboru planinskih druženj jeseniške občine in občinskem odboru ZZB NOV Jesenice, so začeli s pripravami na 19. zimski pohod na najvišji vrh Karavank Stol, ki bo od 24. do 26. februarja prihodnje leto.

Planinci, borci, mladina in drugi pohodniki bodo z vzponom na ta vrh počastili spomin na bitko Jeseniške čete, ki je bila 20. februarja 1942. leta na pobočjih Karavank. Bistvenih sprememb pri organizaciji in izvedbi 19. pohoda ne bo. Prvi dan bo najprej pohod šolske mladine »po poteh Cankarjevega bataljona« do Valvasorjevega doma, ostala dva dneva pa bo pohod ostalih udeležencev na Stol. Če bo vreme slabo, bo pohod potekal po planinah pod Stolum.

Člani odbora so se zavzeli predvsem za to, da na pohodu poskrbijo za varnost vseh pohodnikov. Letos so pregledali del nevarne poti in sklenili, da bodo nekoliko spremenili sedanjost pot, ki bo varnejša in tudi boljše zavarovana.

Na seji so se člani odbora dogovorili, da začnejo urejati zgodovino vseh spominskih pohodov na Stol. Predstavili jo bodo ob 20. jubilejnem pohodu leta 1985, ko bodo izdali tudi novo brošuro.

J. R.

TEKMOVANJE ZA SVETOVNI POKAL V OLIMPIJSKEM LETU SE ZAČENJA V KRANJSKI GORI

Tako imenovani »kriterij prvega snega« bo letos v Kranjski gori. To je prav gotovo v zgodovini alpskega smučanja za slovensko smučarsko javnost enkratni dogodek, da na naši progi vidimo, kdo so najresnejši kandidati v tej sezoni za osvojitve kristalnega globusa in olimpijskih medalj v Sarajevu.

V zvezi s to prvo tekmo je organizacijski komite za pokal Vitranca Kranjska gora izdal posebno publikacijo, ki pomeni v publiciteti začetek vsakoletnega revalnega prikaza tekmovanj v alpskem smučanju v Kranjski gori, povezano z vsemi najznamenitejšimi svetovnimi centri, ki tudi organizirajo tekmovanja v alpskem smučanju za svetovni pokal. Publikacija ima zaradi vseh podatkov tudi precejšnjo strokovno vrednost, hkrati pa na naslovnicah vidimo enkratne posnetke Bojana KRIZAJA v slalomu ter Ingemarija STENMARKA in Phila MAHRA v veleslalomu. Publikacija stane 30 din in je na razpolago v vseh prodajalnih časopisov, v njej je tudi program vseh prireditev za svetovni pokal v tej sezoni.

Naj omenimo, da bo otvoritev kranskgorske smučarske prireditve v sredo, 30. novembra, ob 19. uri v hotelu Larix. V četrtek, 1. decembra, bo ob 10. uri prvi, ob 12. uri pa drugi tek v slalomu za ženske. V petek, 2. decembra, bo ob 10. uri prvi, ob 12.30 pa drugi tek v slalomu za moške na novi progi Vitranca. Obkrat bo takoj po drugem tekni tudi razglasitev rezultatov.

Cene vstopnic za navedene prireditve so: 100 din za odrasle, 50 din za šolarje; parkiranje za osebni avto 50 din.
PREDPRODAJA VSTOPNIC JE od 15. novembra NAPREJ. Cene vstopnic v predprodaji so 10 % nižje.

Jože Resman

JUDO

**USPEŠEN NASTOP JESENIČANK V REPREZENTANCI
SLOVENIJE**

V nedeljo, 13. novembra, je bil v Padovi (Italija) deseti memorialni turnir »Lucia Serdoz«. Turnirja so se udeležile štiri ekipe, in sicer tri italijanske pokrajinske reprezentance Veneto, Trentino in Romagnia ter ženska reprezentanca Slovenije.

Pod vodstvom trenerja jeseniških judoistk Braneta Dvoršaka so v Padovo odpotovala Perčeva (Maribor), Ferletova (Rače), Pariševa in Laznikova (Slovenj Gradec), Jagrova (Celje) in Jeseničanke Triplatovala, Wolfova in Čerinova. Že v prvem dvoboju so slovenske reprezentantke naletale na najmočnejšo ekipo turnirja, Veneto, za katero sta nastopili tudi dve državni reprezentantki. Dvoboj so gostje izgubile s 5:2 (45:20), edini zmagi pa sta prispevali Triplatovala in Pariševa.

V drugem nastopu je ekipa Slovenije premagala po tehničnih točkah Romagnio z 31:19. Vse tri zmage so prispevale jeseniške judoistke, en dvoboj pa se je končal neodločeno. V zadnjem nastopu proti Trentinu so gostje zmagale s 5:1 (51:11). Zmagale pa so Ferletova, Pariševa, Laznikova, Triplatovala in Čerinova.

Ostali rezultati: Romagnia : Trentino 5:2 (45:20), Trentino : Veneto 0:6 (0:60) in

Veneto : Romagnia 7:0 (70:0). Reprezentantke Slovenije so bile tako edine, ki so odvezle točke ekipi Veneta.

Končni vrstni red pa je bil takle: 1. Veneto, 2. Slovenija, 3. Romagnia in 4. Trentino.

Drugo mesto Slovenije na tem turnirju je velik uspeh, velik delež k temu pa so prispevale tudi članice judo sekcije TVD Partizan Jesenice Irena Wolf, Marija Triplat in Erika Čerin, ki so zopet dokazale, da marljivo trenirajo in da sodijo v sam vrh slovenskega juda.

Memorialni turnir Lucia Serdoz v spomin na mlado tekmovalko, ki jo je nesreča v gorah prezgodaj za vedno odstranila z borilnih blazin, je odlično pripravil Kyoto judo-kai klub iz Padove in njegov neutrudljivi vodja Mario Amisich, velik prijatelj jeseniških judoistov. S tem klubom Jeseničani sodelujejo že šestnajst let.

Ob tej priložnosti so Jeseničani povabili klub iz Padove na gostovanje v maju prihodnje leto, ko bo domača sekcija praznovala dvajsetletnico svojega delovanja, da bi tako še bolj utrdili medsebojno prijateljstvo.

- tok

KOŠARKA

5. BUNDERLOV MEMORIAL

V sredo, 9. novembra, je bil v telovadnici ZIC peti Bunderlov memorial v spomin na tragično preminulega košarkarja Jesenice, Olimpije in Slovana iz Ljubljane, Ludvika Bunderla. Nastopila so moštva Triglava iz Kranja, Ježice iz Ljubljane in Jesenice.

Zmagalo je moštvo Triglav pred Ježico in domačimi košarkarji. Novi trener Jesenice Boštjan Luštek je tekmi proti bivšim zveznim drugoligašem, torej precej močnejšim od Jesenic, izkoristil predvsem kot pripravo na novo prvenstvo. Kljub temu pa so pomlajeni Jeseničani, ki v novi sezoni nastopajo brez Božiča in Pirih, s hitro igro iztržili dokaj ugodna rezultata.

Rezultati: Jesenice-Triglav 64:78, Triglav-Ježica 69:59, Jesenice-Ježica 61:74.

Zmagovalni ekipi je pokal predala mati Ludvika Bunderla.

Za Jesenice so nastopili: Ažman 34, Malkoč, Rizvanović, Jelovčan 10, Suborić 8, Lunder 14, Grzetič 24, Smolej 14, Janjič 14, Brgrant, Trifković 7 in Narobe.

Vse tekme sta sodila Rakovič in Samardžija.

JESENIČE : DANA MIRNA 94:71 (41:28)

Jesenški košarkarji so začeli s tekmovanjem v III. skupini 2. SKL. V prvem kolu so bili prosti, v drugem pa so pred maloštevilnimi gledalci v telovadnici ZIC premagali moštvo Dane-Mirne z rezultatom 94:71, polčas 41:28.

Sodila sta Jelen iz Nove Gorice in Pirih iz Solkana.

Oslabljeni domačini (brez Janjč in Narobeta) so pričeli živčno in nepovezano, tako da so gostje povedli z 21:13. Potem pa so Jeseničani z boljšo igro v obrambi naredili preobrat in do konca polčasa dosegli še 28 točk, gostje pa le 7.

V začetku drugega polčasa so se igralci Mirne sicer še enkrat približali na manj kot deset točk, pozneje pa so domačini le še večali razliko, ki je do konca narasla na 23 točk.

Za Jesenice so igrali: Ažman 18 (5:4), Malkoč 8 (3:2), Rizvanović 4, Jelovčan 19 (5:3), Lunder 23 (8:5), Grzetič 4, Smolej 6, Brgrant 10, Trifković 2.

**NOVA PROGA ZA SLALOM IN VELESALOM
V KRANJSKI GORI**

Na podlagi združevanja sredstev Telesnokulturne skupnosti Slovenije in turističnega gospodarstva Kranjske gore je bil sredi letošnjega leta oblikovan program za izgradnjo nove FIS proge v Kranjski gori in za izdelovanje umetnega snega. Takoj nato je izvršni svet Skupščine občine Jesenice imenoval poseben gradbeni odbor z nalogo, da poveže smučarske delavce in strokovnjake v občini in tako pripravi projektne naloge za zgraditev te proge. Program proge obsega:

1. proga za slalom in veleslalom na podkorenski strani Vitranca — Podkoren III z ureditvijo že obstoječih smučišč, 2. dve vlečnici,

3. naprave za umetni sneg. Investitor projekta je HTDO Gorenjka-TOZD Žičnice, izvajalec komunalno-građenih del pa komunalna delovna organizacija Kovinar-TOZD Nizke gradnje Jesenice.

Izvajalec je z deli pričel ob koncu avgusta. V dobrih dveh mesecih so zgradili FIS progo z ureditvijo vseh smučišč po sprejetem programu. Zahtevno delo je bilo opravljeno v rekordnem času. Vse kaže, da je gradbenemu odboru uspelo povezati vrsto strokovnjakov za izvedbo pripravljanih del in nalog, da se je graditev proge sploh lahko začela.

V okviru Kovinarja pa se je oblikovala skupina, ki se je v sodelovanju z Gradbincom iz Kranja specializirala graditi proge v zelo težkih pogojih. Ni bil redek primer, da si zaradi zahtevnosti naloge pri ravnanju terena marsikateri strojnik ni upal v strmine Podkorena, saj so pri delu zahtevale ne le pogumne delavce, ampak tudi strokovnjake.

Osnovni podatki o progi:
— veleslalom: višinska razlika — cilj 836 m, start 1200 m (364 m), dolžina 1100 m, širina 60 m, strmina 30 % povprečno, najstrmejši del pa 49 %.

— slalom: višinska razlika — cilj 836 m start 935 m (200 m), dolžina 600 m, širina 60 m, strmina 36 % povprečno, najstrmejši del 49 %.

Proga se uvršča med najzahtevnejše in najlepše, na katerih se organizirajo tekmovanja za svetovni pokal. V teh dneh na progi že izdelujejo umetni sneg s topovi avstrijske firme SUFAG. Ob ugodnih temperaturah (temperatura pod ničlo) bo celotna slalomska proga pokrita z umetnim snegom v desetih dneh. To pa pomeni, da v Kranjski gori nimamo le nove proge, ampak to progo ne glede na pomanjkanje snega že pripravljamo za preizkus najboljših tekmovalcev in tekmovalk na svetu, ki bo 1. in 2. decembra letos.

Jože Resman